

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

2
ДИНАРА

ГОДИНА

XXXIV

1111

БРОЈ

13. IV 1997

ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ

МАРИЈА ТЕРЕЗИЈА ПАРАДИЗ

(1759-1824)
ПОЗНАТА АУСТРИЈСКА
ПИЈАНИСТКИЊА КОЈА ЈЕ
БИЛА СЛЕПА ОД ПЕТЕ ГОДИНЕ
МОГЛА ЈЕ
ИСТОВРЕМЕНО
ДА СВИРА НА
КЛАВИРУ, ИГРА
ШАХ И РЕШАВА
МАТЕМАТИЧКЕ
ПРОБЛЕМЕ.

МОСТ МРТВИХ

У МЕЦУ (ФРАНЦУСКА)
НАЗВАН ЈЕ ТАКО ШТО ЈЕ ЈЕДАН ЊЕГОВ
ЛУК САГРАЂЕН НОВЦЕМ ДОБИЈЕНИМ
ПРОДАЈОМ ОДЕЛА СВИХ ОНИХ БОЛЕСНИКА
КОЈИ СУ УМРЛИ У МЕСНОЈ БОЛНИЦИ.
(1223)

Ripley

Веровати или не!

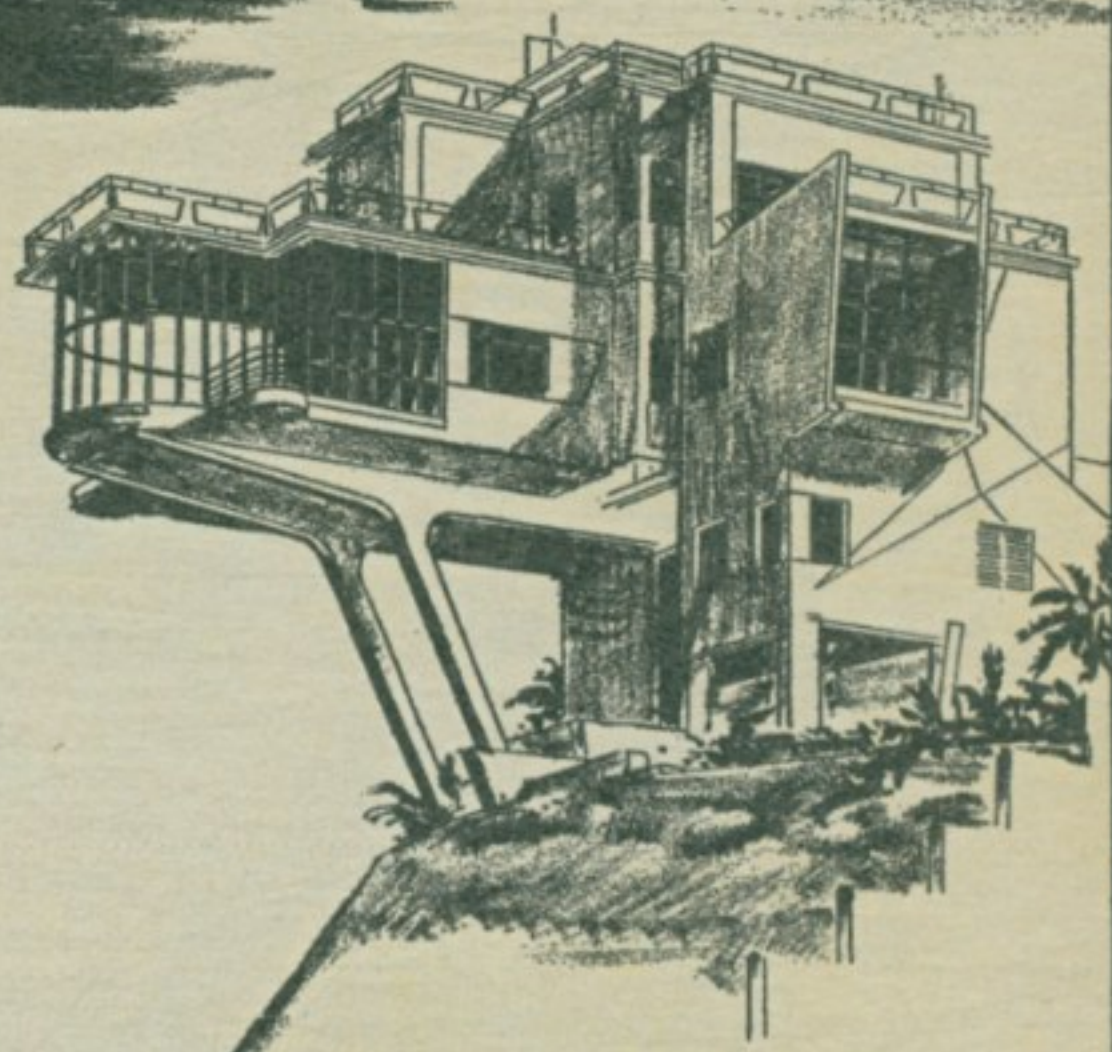
ШЛУКА

У СВОМ
БРЗОМ ЛЕТУ
НАНИЖЕ
ИСПУШТА ЗВУК
КОЈИ
ПОДСЕКА
НА
МЕКЕТАЊЕ
КОЗЕ.

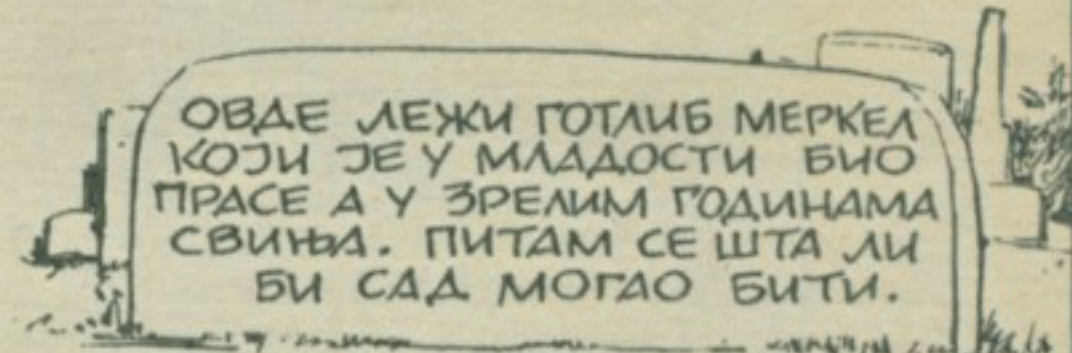
ПЛЕНИ ВИНГО

ИЗ ЛОС АНЂЕЛЕСА
ПРЕШАО ЈЕ
СЈЕДИЊЕНЕ АМЕРИЧКЕ ДРЖАВЕ
И ЕВРОПУ ХОДАЈУКИ
НАТРАШКЕ.
ВИНГО ЈЕ НОСИО
НАОЧАРИ ЗА СУЊЕ
СА МАЛИМ
РЕТРОВИЗОРИМА...
И ЈЕДНОМ ЈЕ У
ПИЦБУРГУ ЗБОГ
ХОДАЊА УНАЗАД
БИО КАЖЊЕН КАО ДА ЈЕ
ИЗВРШИО
САОБРАЌАЈНИ
ПРЕКРШАЈ.

КУКУ НА ШТУЛАМА

СА 13 ОДАЈА
САГРАДИО ЈЕ У КАРАКАСУ
(ВЕНЕЦУЕЛА)
МОНРЕМО ОРЕСТЕ
НА ИВИЦИ ЈЕДНЕ
ПРОВАЛИЈЕ.

ЕПИТАФ НА ГРОБУ ПИСЦА
Г. МЕРКЕЛА (1769-1850)
У ДОБЕРАЊУ
(НЕМАЧКА).

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● да би превалили раздаљину
од 149.504 километра који одва-
јају Земљу од Сунца, сунчевим
зрацима је за то потребно 8 ми-
нута 18 секунди и 7 десетинки.

● човек има нешто мало мање
од 500 мишића док један инсект,
скакавац на пример има око
4.000.

● чамцем махараце од Бенгала
чији је кљун имао облик пауна,
веслало је 30 људи.

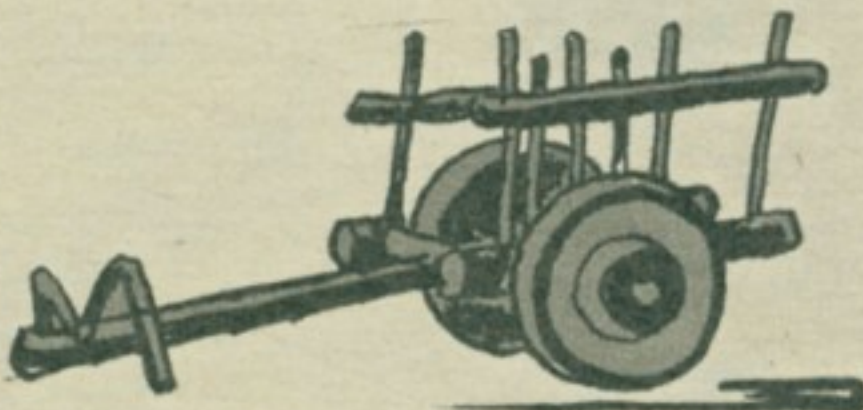
● камени зидови кланца који се
налази у Шансију у Кини високи
су 60 метара, а настали су тало-
жењем прашине коју је нанео
ветар. Тврди као да су од каме-
на, ови зидови од прашине за
сваких сто година нарасту по
три метра.

● норвешка реч: „takknemlig-
hetsforsikringer“ значи: „прими-
те моју захвалност“.

● најстарије америчко возило,
једне теретне двоколице, сагради-
ли су мексички Индијанци 1735.

године. Двоколице су саграђене
од дрвета, без иједног металног
дела.

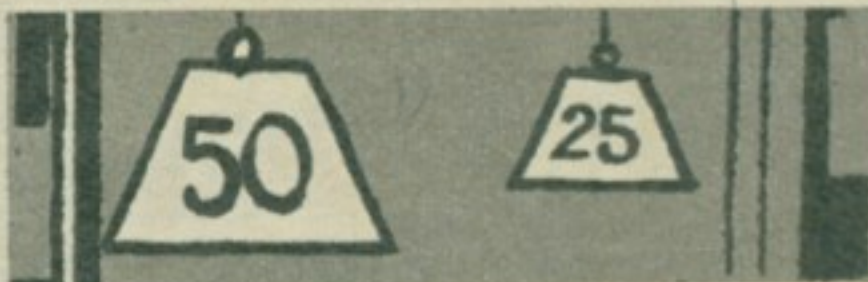
● пацов-кенгур који живи у пу-
стињским областима једини је
дромедар који тако рећи не оку-
ша течност.

● Плантагенет Харисон из Даре-
ма, у Енглеској, носио је наизме-
нично пуних 58 година генерал-

ску униформу ових армија: Мек-
сика, Перуа, Уругваја, Данске,
Аргентине, Немачке и Турске.

● жица од најлона исте дебљи-
не као жица од челика може да
поднесе два пута већи терет.

● ципела изложена на једном
сајму коже у Мелбурну била је
дугачка 1,80 м широка 80 а ви-
сока 63 сантиметра.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

САМО ЗА ХЛ

Чим је капетан Перадин тог јутра из више команде добио наређење да се хитно јави одбору у Челебићима, одмах је знао да је негде загустило: кад цивилне власти траже помоћ од војних инжењераца, то може да значи само једно, да је ситуација опасна. И заиста је тако и било. Неретва је подивљала и Јабланичко језеро достигло је те 1960. године незапамћени ниво. Под притиском воде велика идбарска брана је напрсла и оближње село Челебићи хитно је исељено. Свима је још свежа била у сећању она катастрофа на југу Француске кад је на реци Реран попустила брана и по топила градић Фрежис, удаљен седам километара, одnoseћи на хиљада жртава.

КАТАСТРОФА ЈЕ НЕМИНОВНА

Да ли ће брана на Идбру издржати огроман притисак водене масе, то нико није знао, чак ни екипа стручњака из Сарајева која је одмах позвана да одлучи о судбини бране. У сваком случају помоћ инжењерије биће неопходна. Капетану Перадину наређено је да се исте вечери са шесторицом својих војника јави штабу за спасавање бране и села.

Следеће ноћи и дана капетан се сећа као најужбуљивијих у свом животу.

Кад сам се вратио у јединицу, војници су ме дочекали на окупу, као да су нешто предосетили. Чекала ме је и прва тешкоћа: како изабрати људе? За специјалне задатке сви су се увек јављали у добровољце. Знајући то покушао сам овог пута да их надмудрим:

— Посао на који греба да кренемо није ни леп, ни занимљив. Осим тога, опасан је по живот.

Боље да ову последњу реченицу нисам изговорио јер сам постигао сасвим супротно од оног што сам хтео. Почели су да се утркују ко ће се показати смељи и јавили се сви до једног а мени су била потребна само шесторица! И то чак не ни најбољих војника. Тражио сам најмирније, најхладнокрвније. Није било друге, строгим војничким гласом одредио сам ко ће ићи.

— Нека се издвоје: десетар Антун Штајмец, разводници Илија Древен и Асим Којић и војници Влада Кашљевић, Ђерђ Габић и Хасан Бећиревић!

Један сат касније нас седморица смо кренули. Иза нас, у ципу, налазила се динамо-машина од 1500 волти и

ИНЖЕЊЕРИ СУ СТАЈАЛИ БЕСПОМОЋНИ: БРАНА ЋЕ УСКОРО ПОПУСТИТИ АКО СЕ У ЊОЈ НЕ ПРОБИЈЕ РУПА КРОЗ КОЈУ БИ ПОКУЉАЛА ВОДА ИЗ ПОДИВЉАЛОГ ЈЕЗЕРА. АЛИ, КО ДА ИЗВЕДЕ ТАЈ ПОДВИГ?

количина експлозива довољна да дигне у ваздух целу планину!

Око девет увече били смо на уговореном месту. До чекала нас је стравична тека која се дизала са њеног подножја и разлегала дуж дубоког кањона. Брана је била осветљавана рефлекторима, па се као по дану ви део огроман пенушав млаз што се пресицао преко њене горње ивице. Али, то није било све. Вода је у млазевима шикљала и из стења на које је брана својим левим боком била ослоњена и, што је најгоре, из напрслине усред бетонске бране! Отуда и сва опасност: ако се те пукотине са стране и напрслина у средини прошире под притиском воде, катастрофа је неминовна. Зато смо ми ту.

У НЕИЗВЕСНОСТ

Целу ту ноћ штаб је провео ни сам не знајући шта да ради. У околним насељима биле су предузете све мере безбедности за случај да се брана мора порушити, а све је рађено да се то не догоди. Постојала је једна једина, мала шанса да се брана спасе: негде на њеној средини пробušити велику рупу кроз коју би покуљала вода из језера и тако смањити притисак на брану.

Али, ко да изведе тај подвиг, ко да се спусти доле кад бетонски полулук висок тридесет метара под притиском од преко милион и по кубика живе водене масе прети да се распадне и збрише све пред собом.

Не, нико из штаба се није усуђивао да људе пошаље доле. Одлука је одгођена за сутра.

Кад је свануло, на натмуреним лицима инжењера појавио се осмех наде да се нешто ипак може покушати. Млаз који се просипао преко бране попустио је! Био је и даље огроман, али у односу на претходну ноћ обећавао је смирење. Па ипак, кад су петорица храб-

рих радника кренула уздужним верандама на брани према месту где ће компресорским бушилицама на правити рупе за експлозив, сви су их испратили с дивљењем. Посебно нас седморица. Они су први кренули у неизвесност, а после њих на ред долазимо ми! Позвали су нас тек негде пред сумрак.

КАО МАЧКА

Спустили смо се каменим обронцима у подножје бране а онда њеном доњом верандом до места где су у виду огромне потковице величине око два метра у бетону биле избушене 64 рупе дубоке 75 сантиметара и то у три концентрична реда.

Овде доле све је изгледало другачије: висина кањона, брана, загушујућа тинава подивљале водурине, све је било веће, дубље, страшније. Подрхтавало је под нама, око нас и, признајем, у нама. Ма колико да сам се трудио, нисам могао да одагнам мисао о оном најгорем.

Застао сам и окренуо се. Моји момци гледали су ме, у ставу нишчекивања. Знајући да у мене имају безгранично поверење, савладах страх и — намигнух им. Угледах шест широких осмеха олакшања на њиховим лицима. Истог тренутка осетио сам се и ја јачи од свих оних милион и пет стотина кубика воде који су се претећи наднели над нама.

Бацили смо се на посао. Штајмец се као мачка узвешао опасним успоном на горњу веранду и преко ње спустио главни електрични вод мреже за паљење експлозива доле до нас. Нас шесторица дотле смо журили да дугуљасте најлонске кесице с експлозивом што пре угурамо у рупе избушене у бетону.

Вода је за све то време шикљала из многих пукотина и засипала нас заједно

Штајмец и ја, глама двојици преостао је посао да електричне упаљаче повежемо за главни вод. По ко зна који пут ом-метром проверавам исправност упаљача. Више не верујем ни самом себи! Шта ће бити ако нам само један откаже и не пренесе струјни круг? Не смем о томе ни да помислим. Све ће ићи до ђавола. Труд екипе од четрдесет људи, надање.

ПРИГУШЕНИ ПУЦАЊ

У десет часова и последњи од 120 кракова кабла био је укључен у мрежу за електрично паљење. Нас двојица похитасмо узбрдо

АДНОКРВНЕ

према динамо-машини, прашени праскањем црвених ракета које су окоину последњи пут упозоравале на опасност. Сав железнички и друмски саобраћај заустављен је.

Јер, постојала је могућност да експлозија, због изузетних околности, изазове рушење целе бране!

Лево од нас група окупљених инжењера, радника и милиционера, погледа прикованих за моју руку, готово не дишући, чека тренутак кад ћу одрећи контактни кључ. Окренем и

ништа. Из кањона је одјекнуо само пригушен пуцањ.

Као да ме гром погодио. Догодило се тачно оно чега сам се највише плашио. Због овлажених огранака каблова, отпор у мрежи био је готово трипут већи од снаге динамо-машине која је успела да активира само централни, најмањи лук рупа са тренутним упаљачима. Два спољна већа реда остала су нетакнута!

— Покушаћемо сутра — пробао је да ме утеши инжењер из комисије, видећи у каквом сам расположењу. Међутим, мене земља није могла да држи. Ко да дочека јутро после овог неуспеха! Било је то питање части не само нас седморице већ и целе наше јединице, војске уопште.

— Ако временске упаљаче немачке производње у преостала два реда заменим нашим тренутним упаљачима, гарантујем успех! — рекао сам и пошао доле

у подножје бране. За мном моји војници.

Поноћ је већ била прошла кад смо се нас седморица с још четири радника-добровољца нашли у кањону. На месту где су биле бушотине брана је од оне мале експлозије већ била начета, па су нас млазеве воде буквално купали. Али, на то се нико није обазирао.

ПРЕСЕКЛИ СМО СЕ!

Следећа четири сата радили смо без престанка. У борби с временом и стихом, још се ни издалека није знао победник.

Кад смо поново остали на дну само Штајмец и ја, и други пут повезујући кракове водова за мрежу, наједном се усред глуве ноћи пуне напрегнутог ишчекивања кањоном разлегао продоран глас. Пресекли смо се обојица да би се затим гласно насмејали. Шта се догодило? Један радник који је био на обезбеђењу дозивао је другог:

— Охо-охој, Јозо, имаш ли упаљач?

Није прошло ни два минута од овог догађаја кад су нам живци по други пут попустили. И Штајмецу и мени у исто време учинило се да се шикљање воде из оне напрслине наједном нагло појачало. То нас је по други пут пресекло. Наредих десетару да изађе на брдо а ја ћу за њим само да бацам још један поглед је ли све у реду. Међутим, Штајмец се није ни померио.

— Трк горе кад ти наређујем! — подвикнуо сам. Али, узалуд. Било је то први пут да један човек одбије да изврши моје наређење. Храбри десетар потрчао је колико га ноге носе тек кад је видео да сам то и ја учинио.

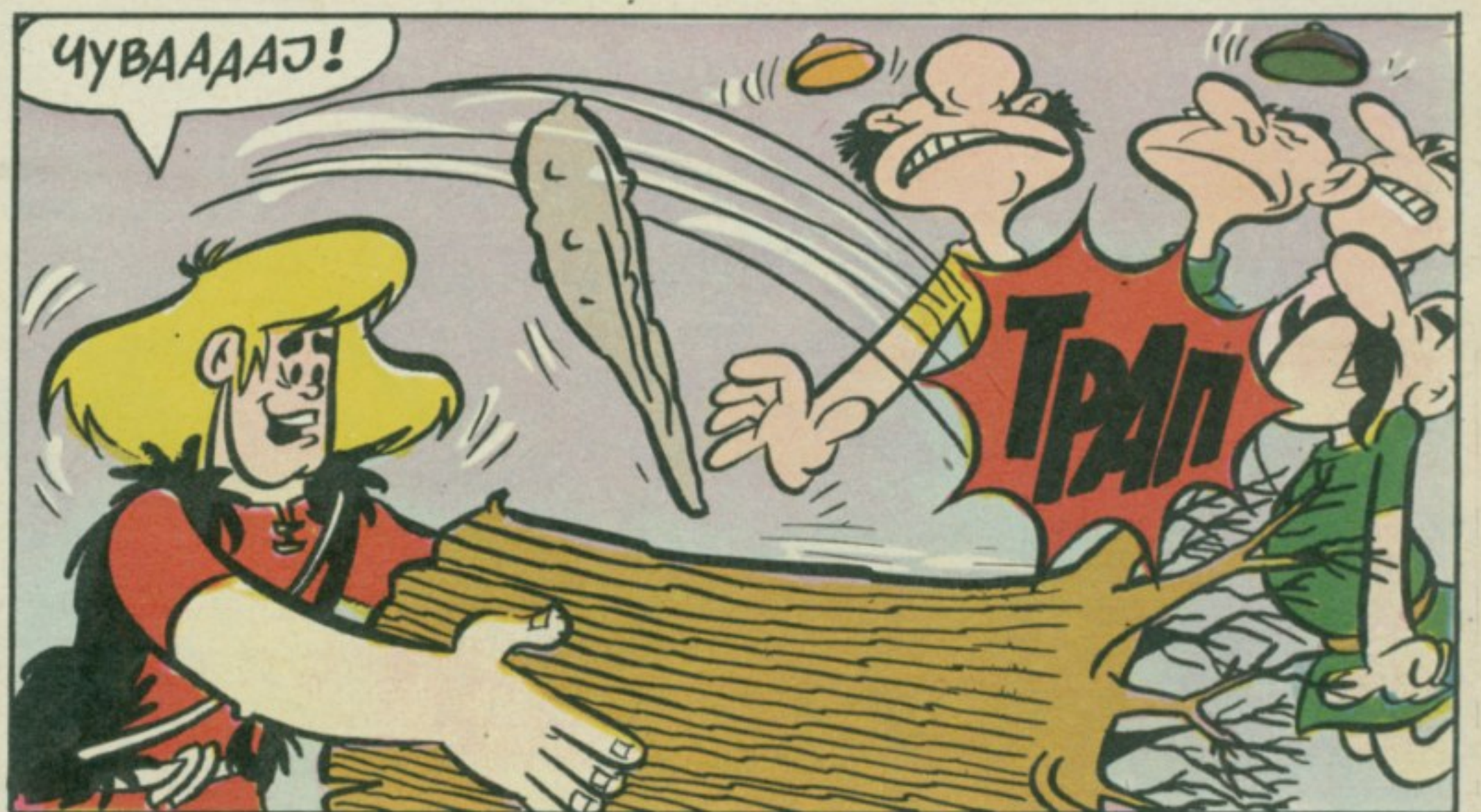
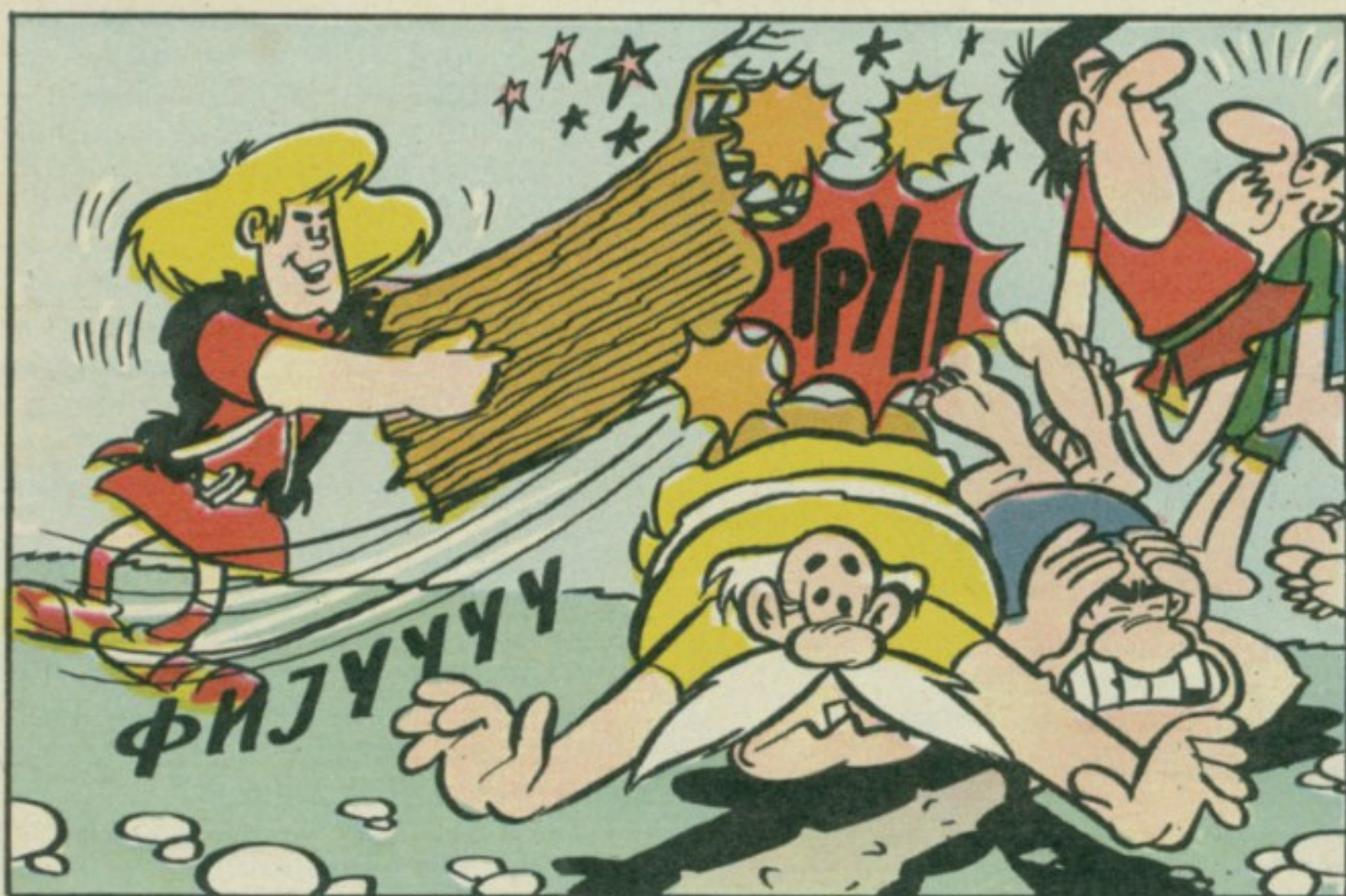
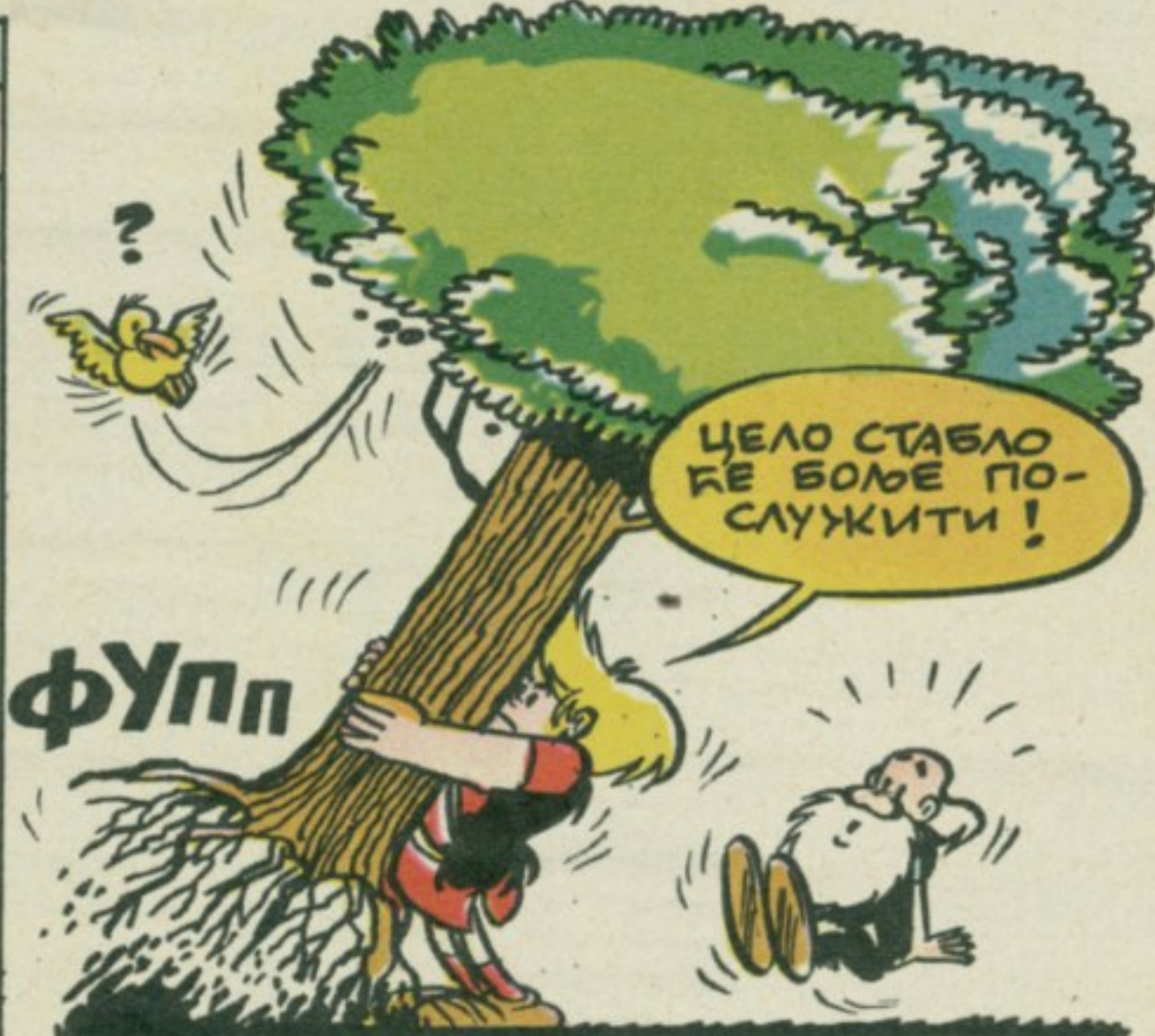
Било је тачно четири часа кад сам окренуо кључ.

Одјекнула је снажна детонација од које је и ваздух задрхтао. Из отвора на дну бране шикнуо је млаз воде дебео метар и по и на двадесетак метара даље ударао свом снагом о бетонске греде разбијајући се тако да су капљице стизале чак горе до нас. Кањон је одјекивао аветињским хуком.

Људи су скакали од среће, грлили се. Један раздрагани инжењер хитнуо је свој шешир доле и он је, благо се заносећи, одлетео у гротло где је вода кључала.

С друге стране бране зелена вода језера тихо је сахнула.

ДИКАН MONTEKARLOS И ПРВИ РЕЛИ

ИЋИ ЋЕМО НА ПЕЦАЊЕ!

Тачно у подне 2. маја 1972. године, двадесет деветогодишњи Том Вилкинсон прекинуо је свој посао у руднику сребра „Сунце“ у америчкој држави Ајдахо да би попио шољу кафе и појео неколико сендвича. Али, тек што је прогутао први залогај, из дубине ходника зачуо је изbezумљен узвик:

— Ватра!

Трудећи се да остане прибран, Том је спустио сендвич и кренуо да види шта се догодило. Следећег тренутка, запахнуо га је талас дима и отровних гасова и он, гушећи се, посеже руком за својом гас-маском. Али, било је прекасно. У глави му се замути и он се без свести сруши на тле.

СТРАВИЧАН ПРИЗОР

Његов друг Рон Флори одмах се нашао крај њега. Ухватио га је испод оба пазуха и одвукао до најближег вентилационог отвора. Прсле неколико минута, Том је полако дошао себи.

— Хвала ти, Роне — изустиио је. Пошто му се добро разбистрило у глави, њих двојица устадоше и почеше да се пробијају кроз ходник. Ваздух је био загађен, али се могло дисати. Неко време окруживао их је само плавичаст дим, а онда лампе на њиховим шлемовима обасјаше стравичан приказ.

У једном проширењу које је служило као кантина, седморица рудара лежали су опуштени преко столова. Крај њих су још стајали начети сендвичи и допола пуне шољице са кафом. Талас угљен-моноксида усмртио их је на месту.

Том и Рон прођоше поред њих у намери да крену даље, али одједном схватише да је то бесмислено. На све стране лежала су тела мртвих рудара. Овде је очигледно било још горе него тамо одакле су дошли.

Вратили су се под вентилациони отвор и седи да чекају. Пролазили су бескрајни сати. Хране није било, а вода у чутурицама имала је одвратан укус.

У једном тренутку, Рон баци поглед на свој сат са календаром. Био је 3. мај!

ШТА ЋЕШ С НОВЦЕМ?

За то време, горе је почињала велика спасилачка операција. Сићи на дубину од 1.500 метара да би се видело има ли кога живог није био нимало једноставан посао. Два војна авиона кренула су по спасилачку опрему: један у центар за нуклеарна истраживања у Невади, а други — чак у Енглеску! Време је пролазило, а социјални радници

ДОК ЈЕ СПАСИЛАЧКА ЕКИПА НА ПОВРШИНИ РАДИЛА ПУНОМ ПА- РОМ, ДВА ЗАТРПАНА РУДАРА ПО- КУШАВАЛА СУ УЗ ПОМОЋ СТАРЕ ДЕЧЈЕ ИГРЕ ДА ЗАБОРАВЕ НА СТРАХ

и представници компаније за експлоатацију сребра имали су муке да умире уплакане породице рудара које су захтевале брзину.

Дубоко под земљом, Вилкинсон и Флори на смену су ударили чекићем по вентилационим цевима у нади да ће их неко одозго чути. Али, није стизао никакав одговор. Да би одагнали црне мисли, разговарали су о свему и свачему. Флори је причао о својој жени Мирни, а Вилкинсон о својој Френсис и њиховој деци. Маштали су о томе како ће, кад једном изиђу, пити хладно пиво у оближњем Келогу, како ће пецати рибу и ловити лосове у планинама Ајдаха.

— Кад изиђемо... — говорио је Рон. Добро се чувао да не каже „Ако изиђемо...“

Календар на Флоријевом сату показивао је четвртак, 4. мај. Два пријатеља су тек сада почела озбиљно да мисле на своје стомаче.

Отишли су до ормара у којима су се чувале залихе хране и цигарета — залихе које више никоме неће бити потребне — и вратили се да дежурају са гомилом сендвича. Али, оброк није био нарочито пријатан. Сендвичи су имали укус струготине, а блутава вода терала је на повраћање.

Петак и субота протекли су без догађаја. Том је пронашао један подужи комад жице и њих двојица почеше да се играју, правећи од њега плетенице као кад су били деца. Све је било добродошло, само да се скрати време и заборави страх.

У међувремену, осећали су како ваздух постаје све чистији и то им је мало повратило расположење. Чак су се и шалили.

— Шта намераваш с новцем? — питао је Рон.

— С каквим новем? — чудиио се Том.

— Па... овим што ћемо добити за прековремени рад!

У понедељак, 8. маја, Рон се отетурао до телефона на крају ходника. Био је сигуран да је покварен, али је осећао потребу да било шта учини. Осам пута је подигао и спустио слушалицу. Био је то уговорени знак за помоћ. Затим се вратио на своје место, још утученији због свог бесмисленог покушаја. Тог и следећег дана, он и Том седели су поред вентилационих цевии уморним, закрвављеним очима гледали пред себе. Прошла их је воља за игру и шалу. Више се ничему нису надали, осим — скорој смрти.

ПОЛУДЕО ЈЕ...

Било је тачно 6 по подне 9. маја кад Рон најједном скочи и шчепа свог друга за рукав.

— Томе! — повика. — Видим светлост!

„Готово, полудео је“, помисли Том. „Тога сам се и плашио...“

Али, Рон Флори је знао шта говори. Две челичне капсуле у облику торпеда, свака са по двојцом људи, спуштале су се низ узан вентилациони отвор. Ове капсуле, добијене из Неваде, служиле су за испитивање радиоактивности под земљом и екипа стручњака провела је неколико дана преправљајући их за употребу у руднику.

Када су четири спасиоца стигла до Вилкинсона и Флорија, ови бацше шлемове увис и загрлише се.

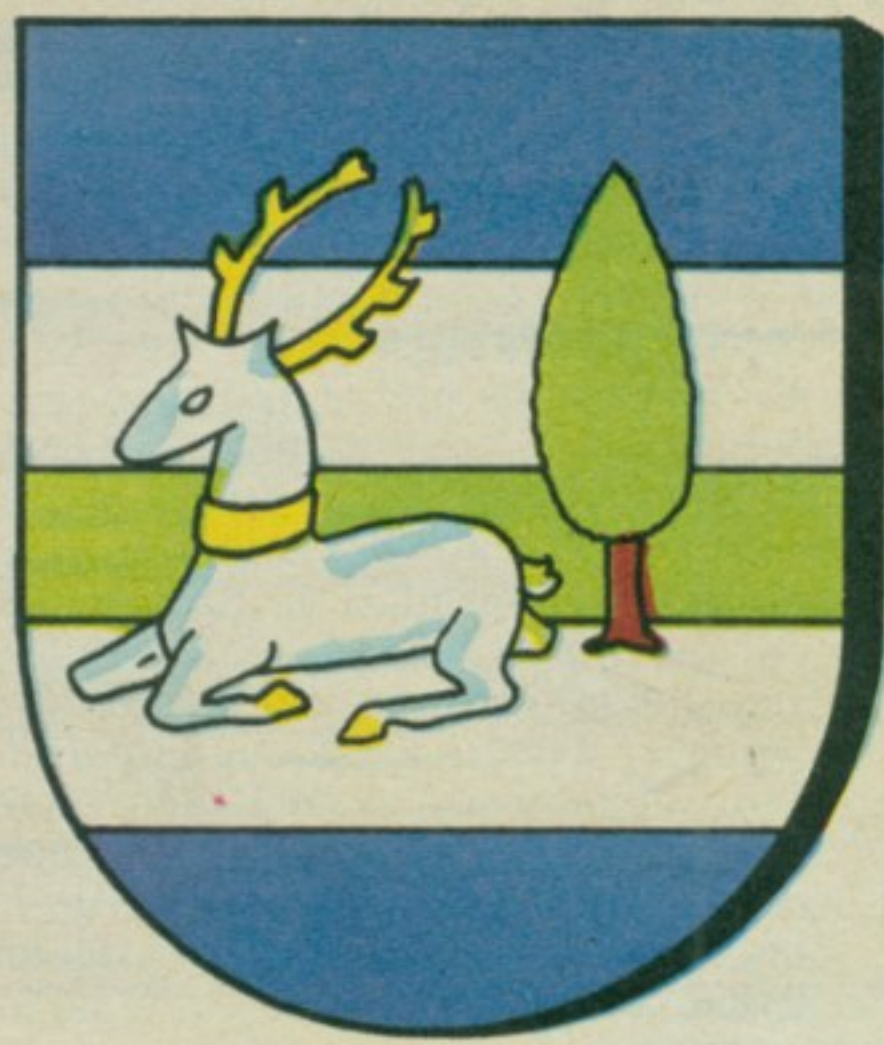
— Стари мој! — узвикну Рон. — Рекао сам ти да ћемо поново ићи на пецање!

Неколико минута касније грлили су се са својим породицама и пуним плућима удисали ваздух. А онда су сазнали трагичну вест: од 93 рудара, колико их је сишло у окно 2. маја, само су њих двојица преживели!

П. С.

Рудари су лежали опуштени преко столова а крај њих су стајали начети сендвичи и допола пуне шољице с кафом

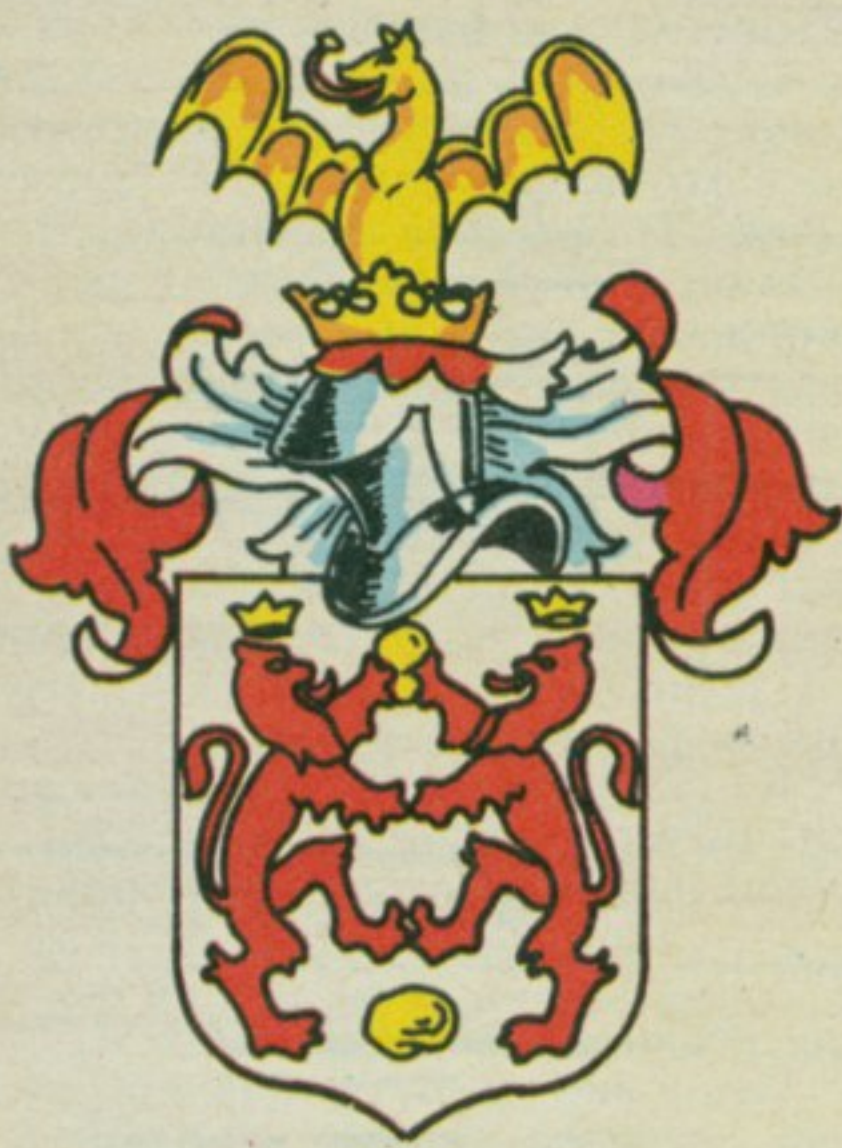

СРЕМ

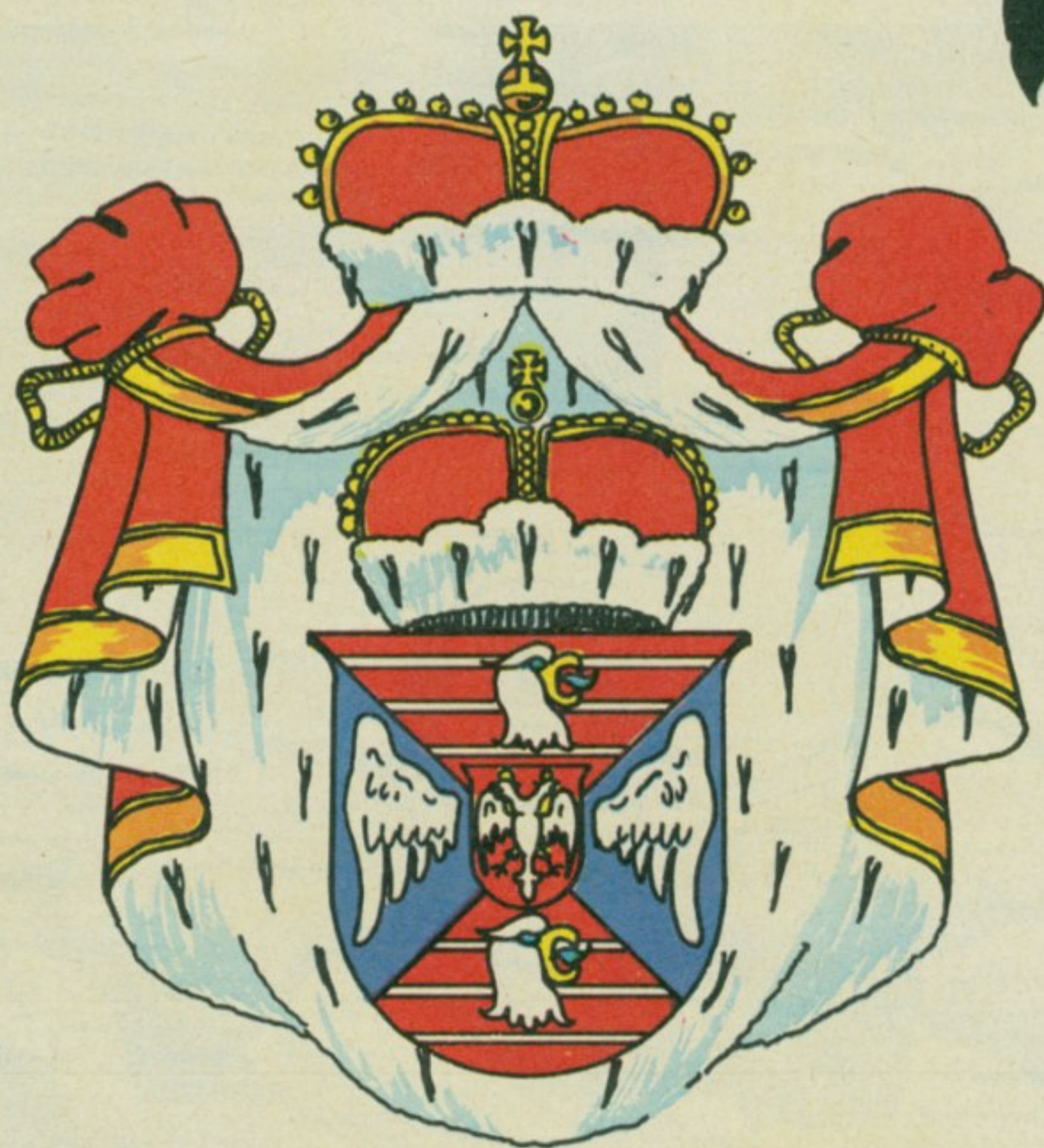
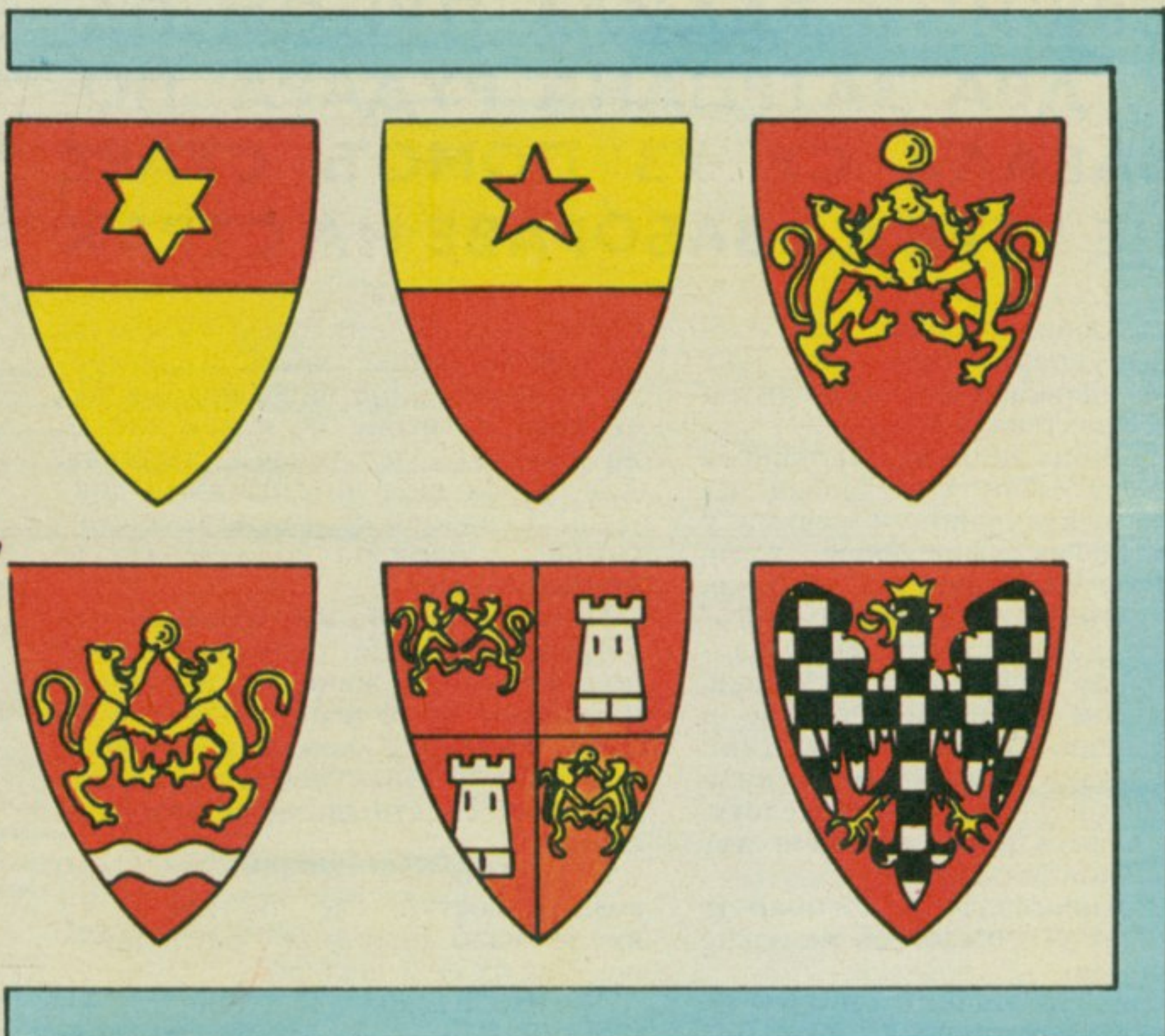
ГРБОВИ

НАШИХ ЛИЧНОСТИ И КРАЈЕВА

ФРАНКОПАНИ

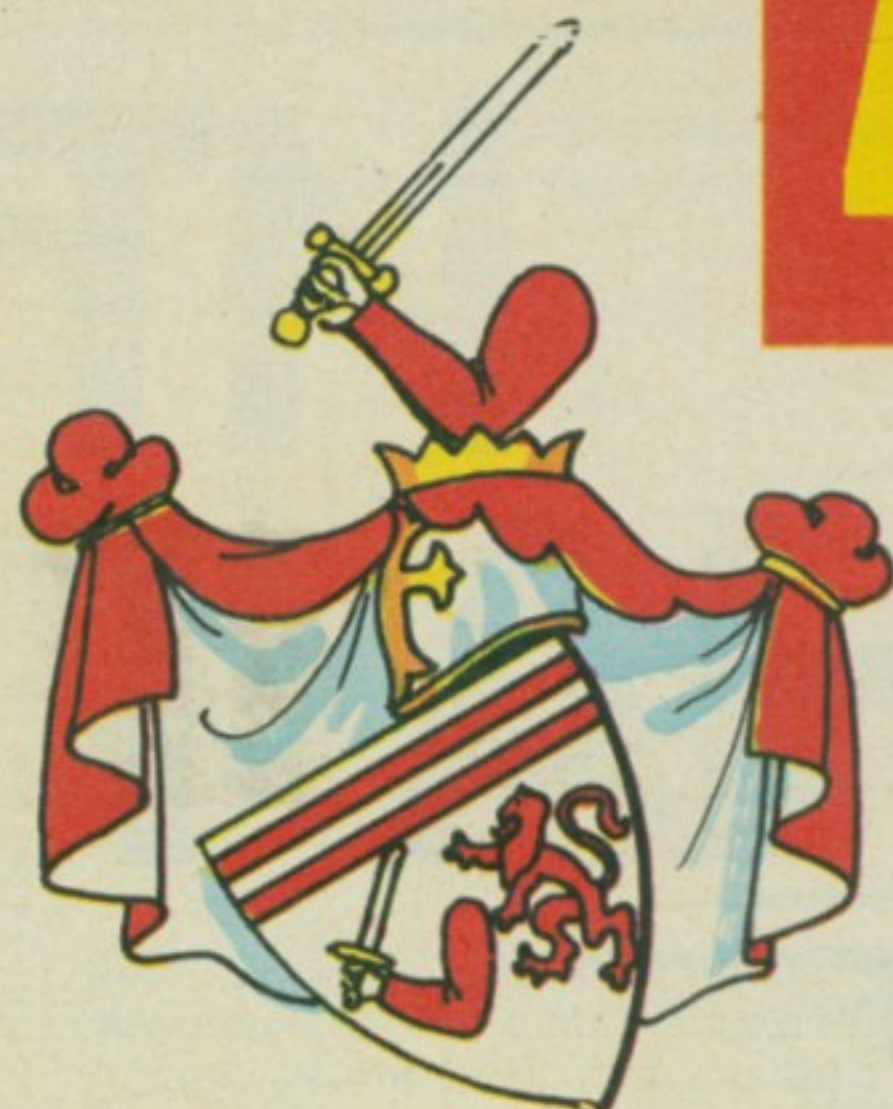
ФРАНКОПАНИ — Један од најстаријих грбова познатих код нас је грб велике хрватске куће Франкопана, кнежева крчких, тржачких, сењских и модрушких. Ова феудална породица, позната од XI века, пореклом је са острва Крка. Њен грб се први пут јавља у рукопису једног шпанског фратра 1330. године. Франкопани су касније, желећи да поткрепе своју тврдњу да потичу од славне римске породице Франђипина, преузели њен грб на коме су лавови који ломе хлеб. Последњи Франкопан Франьо Крсто Тржачки (1643—1671) истакао се као крајишки капетан у борби с Турцима. С Петром Зрињским организовао је заверу против бечког двора, али је био ухваћен и погубљен у Бечком Новом Месту 30. априла 1671. године.

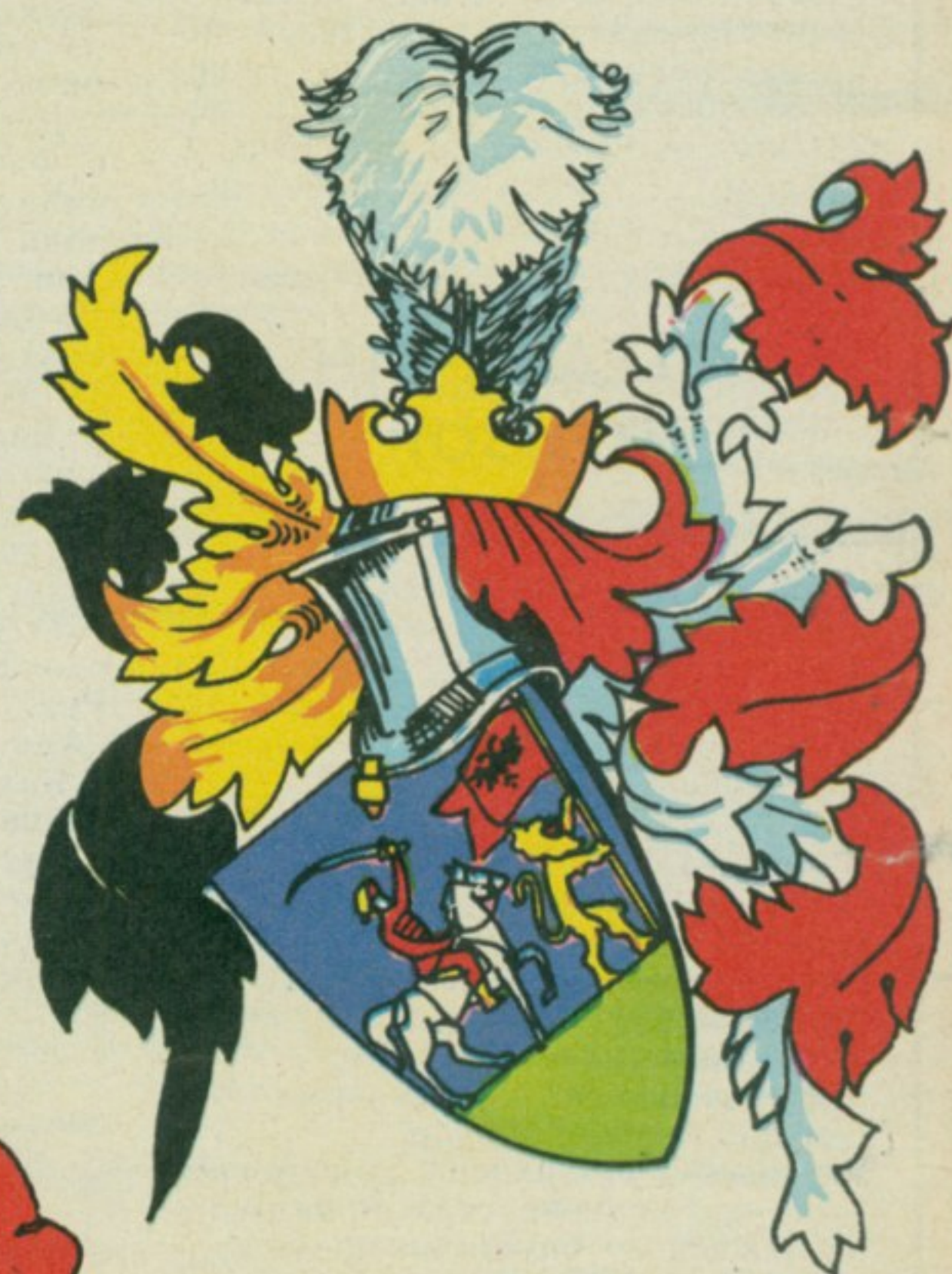
ГРБ ПЕТРОВИЋА-ЊЕГОША — Осим извесног броја грбова у грбовнику дон Педро Охмучевића и ретких података које о томе пружа стари новац, црногорска хералдика нам је углавном непозната. Изгледа да државни главари нису имали грбове. Нека врста грбова јавља се у Црној Гори тек од половине прошлог века, али и то су више ознаке капетана, перјаника и сенатора, него прави хералдички знаци породичних грбова. Осим породичног грба Петровића-Његоша, који је овде приказан, није познато да су постојали други, изузев у Котору и у још неким приморским местима где је више породица примило племство, а с њим и грбове, од страних сила.

ЛИБУРНИЈА

ГРБ ХРВОЈА ВУКЧИЋА (умро 1416), великог босанског војводе који је почетком XV века био најмоћнији великаш Босне. За време борбе између Сигисмунда и Ладислава Напуљског, Хрвоје Вукић је проширио своју власт и на један део Хрватске и Далмације.

ГРБ САВЕ ТЕКЕЛИЈЕ (1761—1842), првог српског доктора права и једног од најзначајнијих политичара међу Србима у Угарској, Текелија је 1838. године основао у Будимпешти задужбину са задатком да српским ђацима из Војводине омогући универзитетско школовање у овом граду.

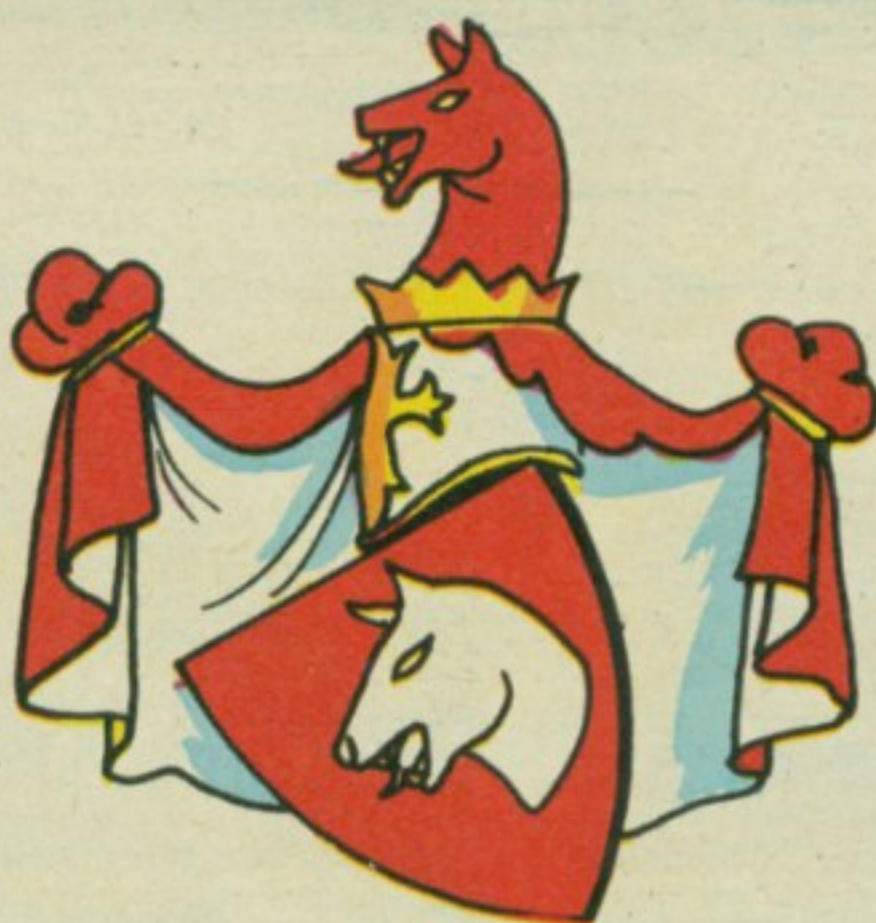
КОРУШКА

ВАЛВАЗОР ИВАН ВАЈКАРД (1641—1693), чији је ово грб, био је крањски племић, значајан географ и историчар.

ГРБ ВАТРОСЛАВА ЈАГИЋА (1838—1923) који је више од педесет година био централна личност науке о словенским језицима.

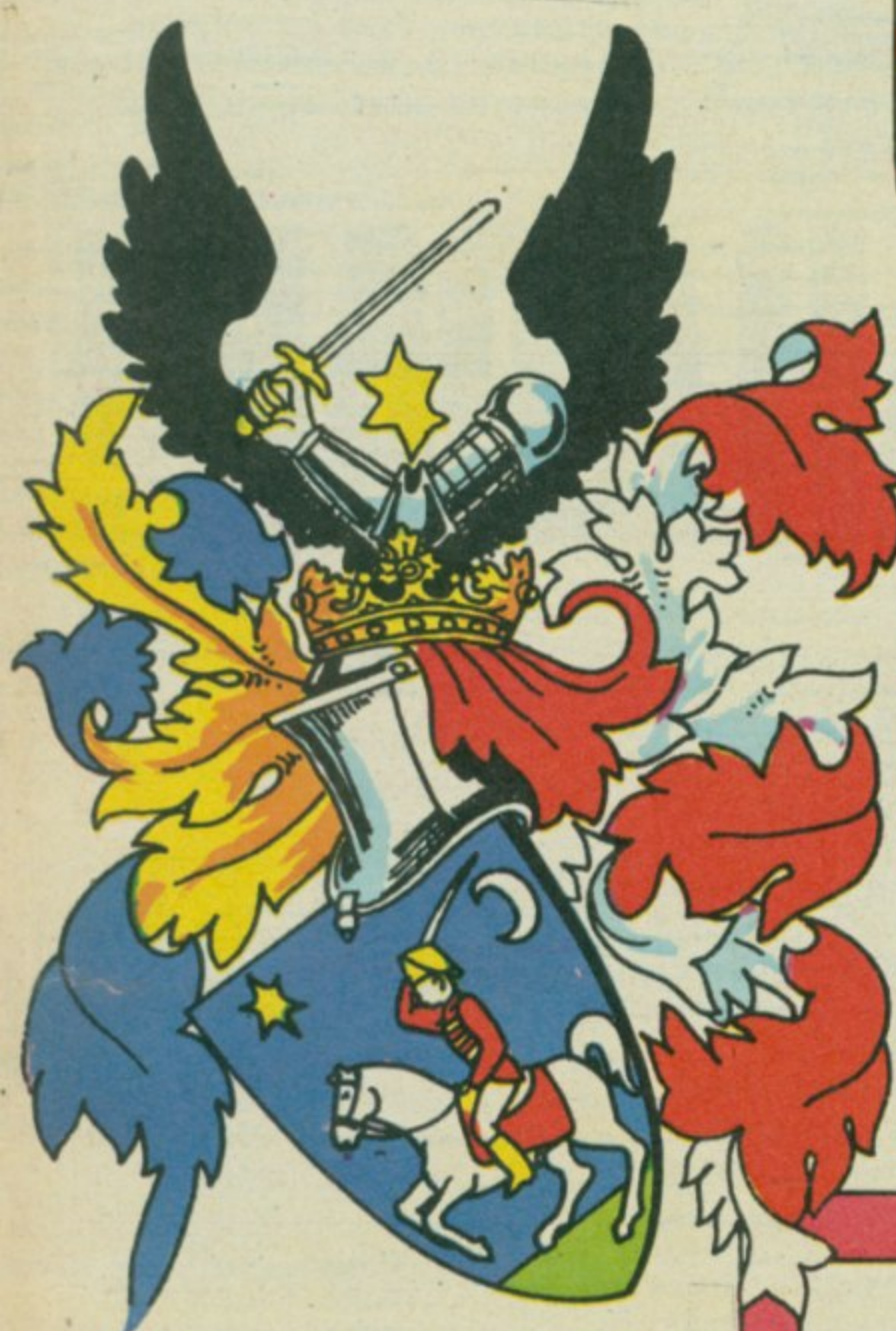

ГРБ ВОЈВОДЕ БАЛШЕ — Дубровчанина, појављује се на новцу из 1385. године. То је био први потпуни грб на територији Дубровника.

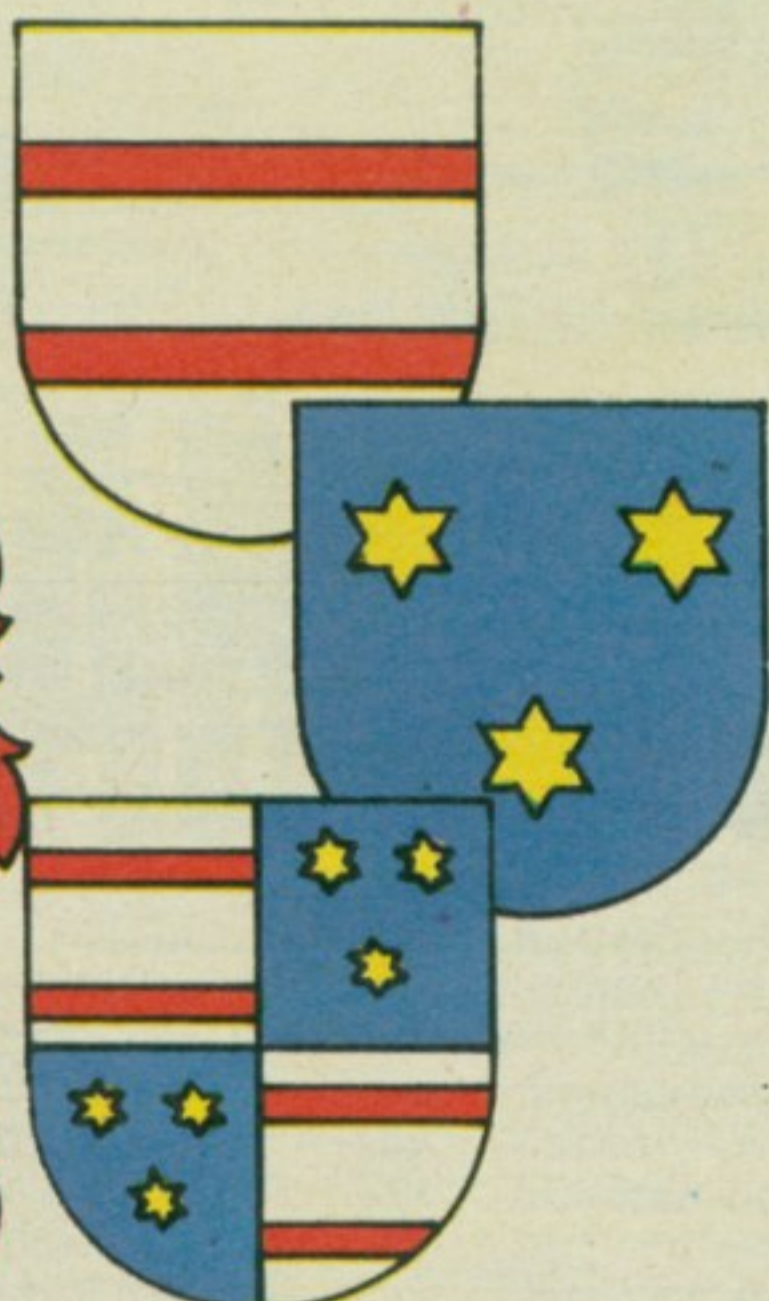
Д. Ђурковић, 73.

ЈАПОДИЈА

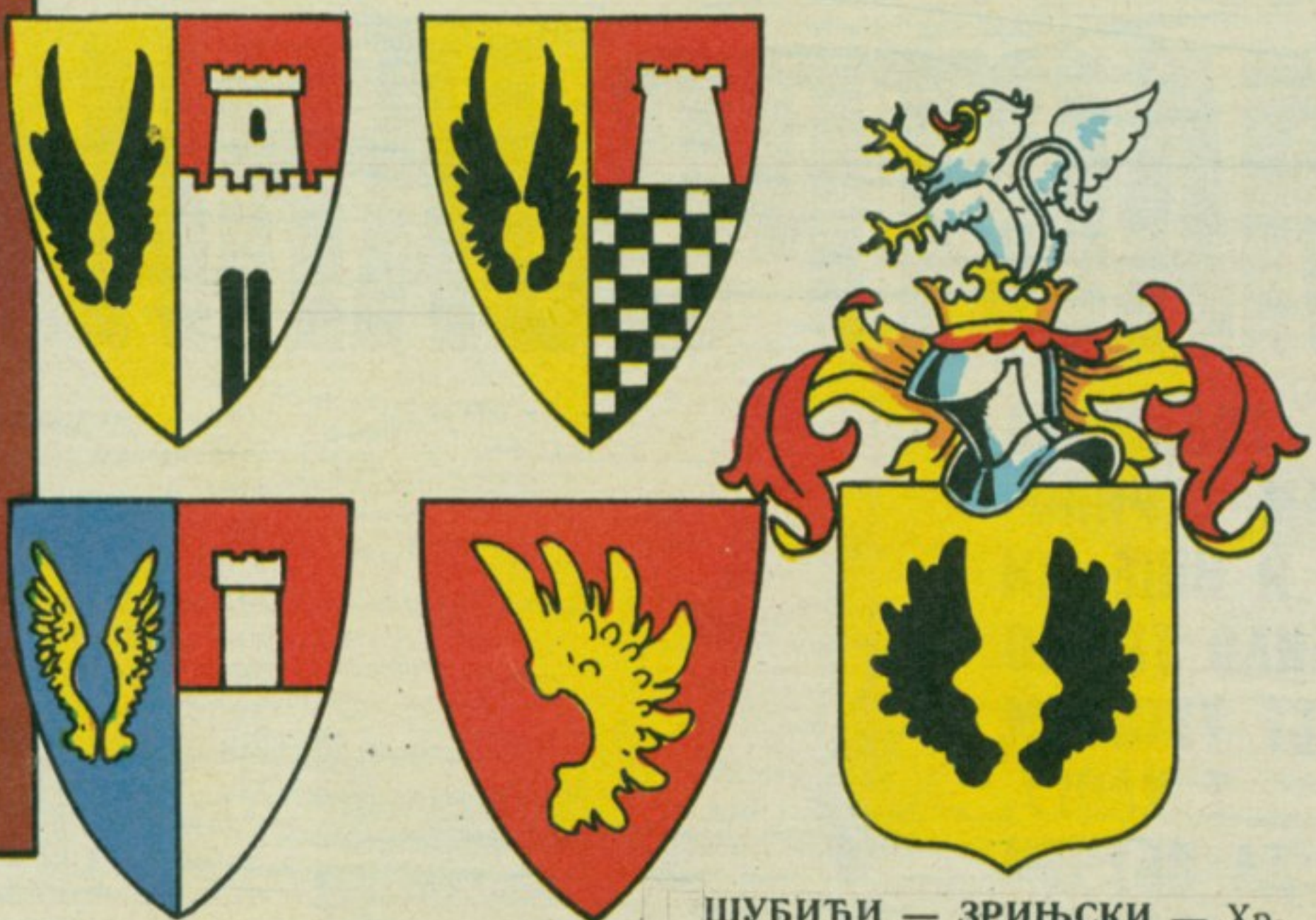

ПАВАО РИТЕР-ВИТЕЗОВИЋ (1652—1713), родом из Сења, био је књижевник, историчар, бакрорезац и штампар. Писао је на народном и латинском језику. Бавио се историјом наших народа, саставио је неколико речника и издао збирку илирских грбова коју је касније прерадио Жељко Рибар.

ГРБОВИ ГРОФОВА ЦЕЉСКИХ

ШУБИЋИ-ЗРИЊСКИ

ШУБИЋИ — ЗРИЊСКИ — Хрватска племићка породица Шубић дала је више жупана, кнезова и банава. Њен грб спада међу најстарије у Хрватској који су нам познати. Од 1546. године Шубићи се називају Зрински, или Зрински, по граду Зрину на Уни. У првом грбу Шубића налазила су се орловска крила а од 1554., кад су постали грофови, уносе у грб кулу из грба изумрле породице Ернушт која је имала у поседу Међумурје. Врхунац су достигли за Николе Шубића-Зринског који је херојски погинуо 1566. бранећи Сигет у време похода Сулејмана Величанственог на Угарску.

Грб хавајске краљице Лидије Камеха-меха Лилиуокалани I

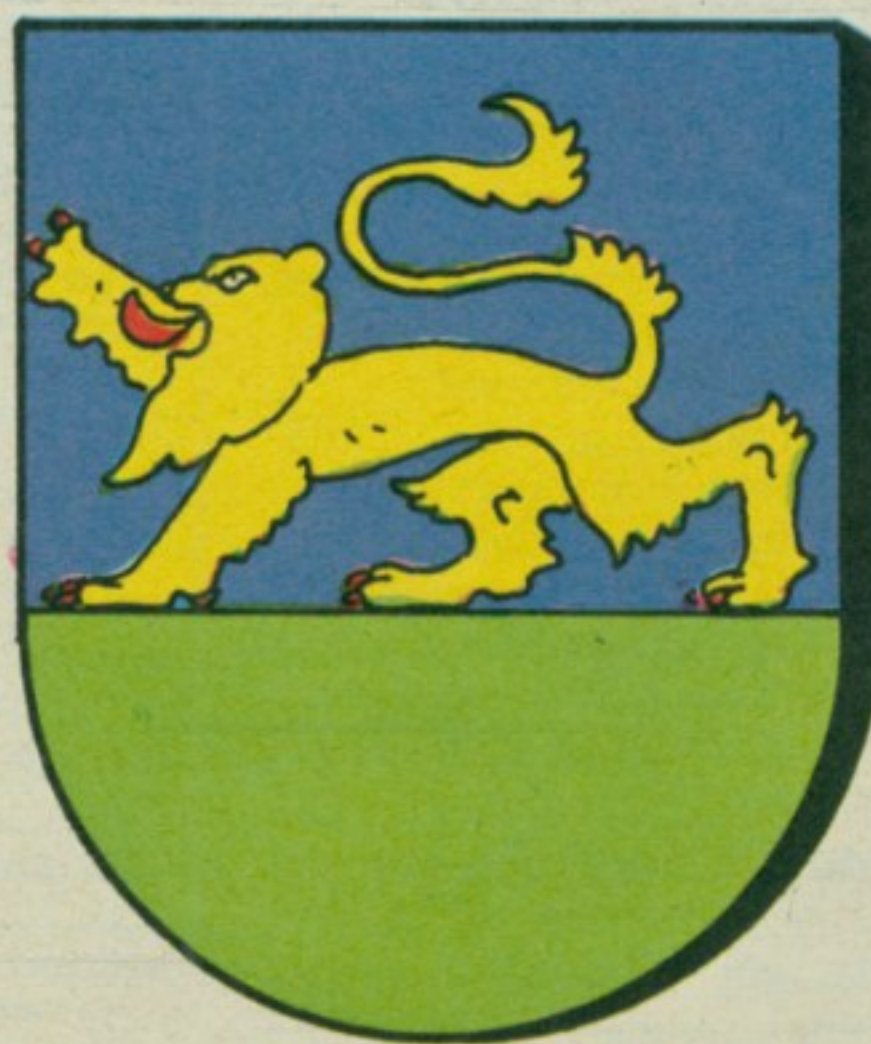

Грб грофа Ивана Јерка де Доминиса

ДОМИНИСИ или **ГОСПОДНЕТИЋИ** веома су стара племићка породица са Раба. Најпознатији у овој породици био је Марко Антоније (1560—1624), физичар, математичар и филозоф, бискуп сењски и надбискуп сплитски. Због његових јеретичких списа инквизиција и папа Урбан VIII прогањали су га и мучили. После Марка Антонија о Доминисима, који су у међувремену постали грофови, пуна два века мало се чуло. Друга значајна личност из ове породице био је Иван Јерко (1840—1892), који је, жељан путовања, доспео чак на Хавајска острва. Сналажљиви Јерко допао се једној принцези из владајуће хавајске династије Камеха-меха. Та принцеза, Лидија Камеха-меха Лилиуокалани I, ускоро се удала за њега и кад је једног дана, игром случаја, постала краљица Хаваја, Иван Јерко је био њен главни саветник и гурвернер острва Оахуа. Само годину дана после Јеркове смрти, због државничке неспособности његове удовице, дошло је до побуне на Хавајима и хавајско краљевство је пропало.

ШТАЈЕРСКА

ЦРНА ГОРА

Пре четири месеца један од најчувенијих и најбољих италијанских филмских режисера Федерико Фелини („Бели шеик“, „Улица“, „Кабиријине ноћи“, „Сладак живот“, „Осам и по“, „Булијета и духови“, „Кловнови“, „Фелини Рома“) снимио је специјалан телевизијски филм у боји о Мандраку. Филм се зове „Мађионичар Мандрак“, главну улогу игра славни Марчело Мastroјани, а Нарду, његову вечиту вереницу, Клаудија Кардинале.

ИНТЕРВЈУ С ФЕЛИНИЈЕМ

Снимање је трајало десетак дана. Фелини је применио технику такозваних „фиксних кадрова“ или стрипова, па је од глумаца тражено да за време снимања сцена буду непомицни и у

МАСТРОЈАНИ ЈЕ МАНДРАК!

ГОДИНАМА ЧИТАМ СТРИПОВЕ И НИЈЕ МИ БИЛО ТЕШКО ДА СЕ УЖИВИМ У УЛОГУ, ДА ОБУЧЕМ СВИЛЕНИ ОГРТАЧ, ЦИЛИНДАР И РУКАВИЦЕ ОВОГ ФАНТАСТИЧНОГ МАЂИОНИЧАРА — ИЗЈАВИО ЈЕ СЛАВНИ ИТАЛИЈАНСКИ ГЛУМАЦ

покретима и у изразима лица. Изабране су, разуме се, најубудљивије Мандракове авантуре из стрипова.

Новинари су опседали познати римски филмски град Гринећиту и успели да разговарају с протагонистима.

— Ниједна улога досад није ме толико забављала као ова — рекла је Клаудија Кардинале. — Мој син Пат био је просто изван себе када је чуо да ћу играти Нарду. Сваке вечери, после снимања, налазила сам код куће на свом столу по десетак нових и старих Мандракових авантура које је

Пат набављао размењујући се са друговима у школи за неке друге стрипове.

— Годинама читам „Мандрака“ и није ми било тешко да се уживим у улогу и обучем свилени огртач, цилиндр и рукавице овог јединственог мађионичара. По мени, „Мандрак“ је модерна бајка и прави „Филмски стрип“ — каже Марчело Мastroјани.

Фелини је био много опширнији, задржао је новинаре све до вечери, па је с њим направљен интервју.

— Годинама сам сањао да снимим „Мандрака“ — призн

нао је режисер. — Веома бих волео да о њему направим прави филм. Али, такав филм, како га ја замишљах, коштао би много и требало би да га финансира бар 10 продуцената! Због тога сам се задовољио овим телевизијским. Мандраковог „оца“ Лија Фока познајем лично. Он је 1934. за „Њујорк америкен цернал“ нацртао мађионичара у вечерњем оделу и не помишљајући да ће се тај лик толико прославити и током 40 година постајати све популарнији. Лију је тада било нешто више од 20 година и Мандрак веома личи на њега из тог доба. Он је у последње време често боравио у Италији и изразио је жељу да баш ја направим филм о Мандраку.

— Ви сте се некада бавили писањем сценарија за стрипове!?

— Да. Године 1938, као осамнаестогодишњак, радио сам у хумористичким новинама које је Нербини издавао у Фиренци. У ствари, још док сам био гимназијалац у Риминију сарађивао сам са тим листом. Објавили су ми неколико прича. После неколико месеци напустио сам Фиренцу и преселио се у Рим. Једно време био сам новинар, а онда сам почео да пишем филмска сценарија.

СТРИПОВИ МОГ ДЕТИЊСТВА

— Како сте дошли до писања сценарија за стрипове?

— Стицајем околности. Пре свега, стрипове обожавао још од детињства. Код мајке чувам укоричене „Дечије новине“ из 1925. до 1927. године и сваки пут када одем у Римини прелиставам их с огромним задовољством. Увек ме поново радује сусрет са „Мачком Срећком“, „Бимом и Бумом“, „Породицом Тарана“.

— Дакле, био сам у Риму када је Нербини покренуо лист „Авентурозо“ у коме је објављивао америчке стрипове. Ту су излазили: „Мађионичар Мандрак“, „Чим из дунгле“, „Бенгалски фантом“, „Флаш Гордон“... Затим је фашистичка влада забранила увоз америчких стрипова. Нербини је могао да настави са стриповима под условом да их праве Италијани. Тада ме је замолио да дођем и напишем сценарио за „Флаша Гордона“ који је био прекинут уред епизоде. За цртача је изабрао Цова Топија.

ДВА СТАРА ГОСПОДИНА

— Толико сам се одушевио тим послом да не само што смо довршили епизоду већ сам измислио и једну нову. Наша сарадња трајала је само 10 недеља и ја сам се вратио у Рим, али сам наставио да се интересујем за стрипове и за фото-романе. Фото-романи су инспирисали мој филм „Бели шеик“.

— Да ли су стрипови утицали и на друге ваше филмове?

— У сваком случају, као и

остале ствари из детињства, на пример Чаплинови филмови. Мислим да су прве бајке и митови са којима се човек сусретне увек од великог утицаја у даљем животу. Сви ти стрипови које сам прочитао у младим годинама, а читам их и данас, очигледно су формирали мој укус за фантастично, авантуру, гротеску, хумор. У том смислу корен свих мојих филмова налази се у стриповима.

— Да ли сте приметили — питали су даље новинари — да стрипови, нарочито амерички, имају технику текста и кадрирања, односно повезивања сцена, веома сличну филмској?

— За мене су стрипови који се сувише служе филмском техником најмање лепи и најмање уметнички. Ја сам сентиментално везан за сасвим једноставне, линеарне и, готово увек, хумористичке стрипове. Такви стрипови утицали су на филм, а не филм на њих. Неки Чаплинови декори, на пример, по-

зајмили су доста од Мак Манусове „Породице Тарана“ и од „Бима и Бума“.

— Ваш филм „Булијета и духови“ доста дугује стрипу?

— У извесном смислу да. Када сам размишљао о том филму, видео сам га у стилу Антонија Рубина, најпознатијег и најпоетичнијег италијанског цртача. Тада сам сазнао да два стара господина у Риму имају комплете „Дечијих новина“ од 1910. до 1920. године са првим Рубиновим цртежима. Посетио сам их и провео недељу дана листајући њихове комплете. Били су љубазни и дозволили су ми да фотографирем стране које су ме занимале. Показао сам их свом сценографу Герардију и одлучили смо да филм буде надахнут наивношћу и једноставном карикатуралношћу тих малих ликова којима је Рубино улепшао наше детињство.

— Да ли је тешко филмовати стрипове?

— Ја сам покушао да у своје филмове унесем дух и магију стрипског цртежа, али филм карактеришу директна објективност коју је тешко превазићи, осим у фантастичном филму. Па и ту постоје ограничења. У филму је тешко наћи и једну једину слику која би имала свежину цртежа. Мислим да би филм добио нову димензију када би истражио стрипове и од њих позајмио садржај. Колико је богатства скривено у „Мандраку“, „Флашу Гордону“, „Фантому“! Био бих најсрећнији човек на свету када бих имао довољно новца и времена да све то снимим!

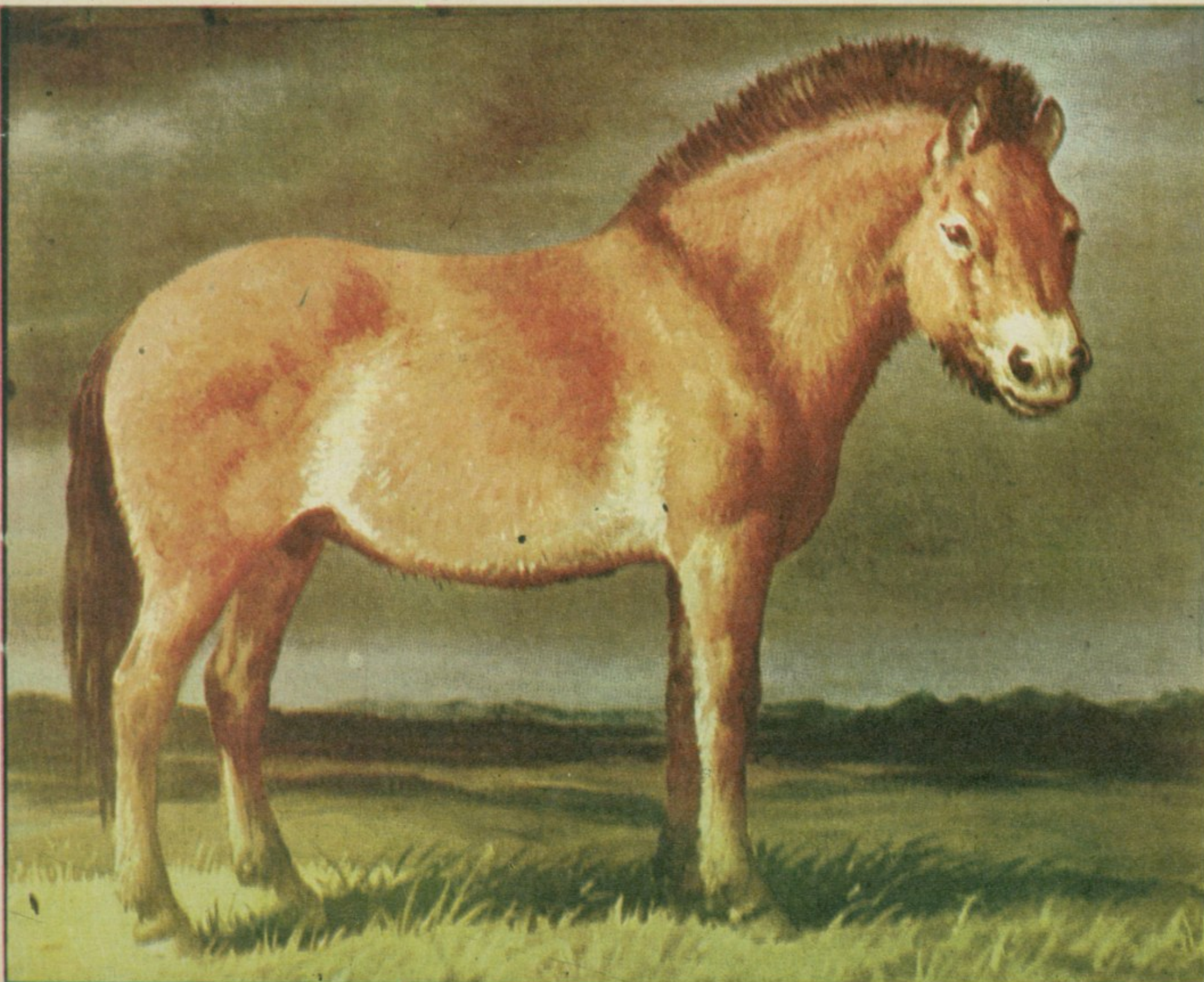
Б. Д.

ЖИВОТИЊЕ КОЈЕ НЕСТАЈУ

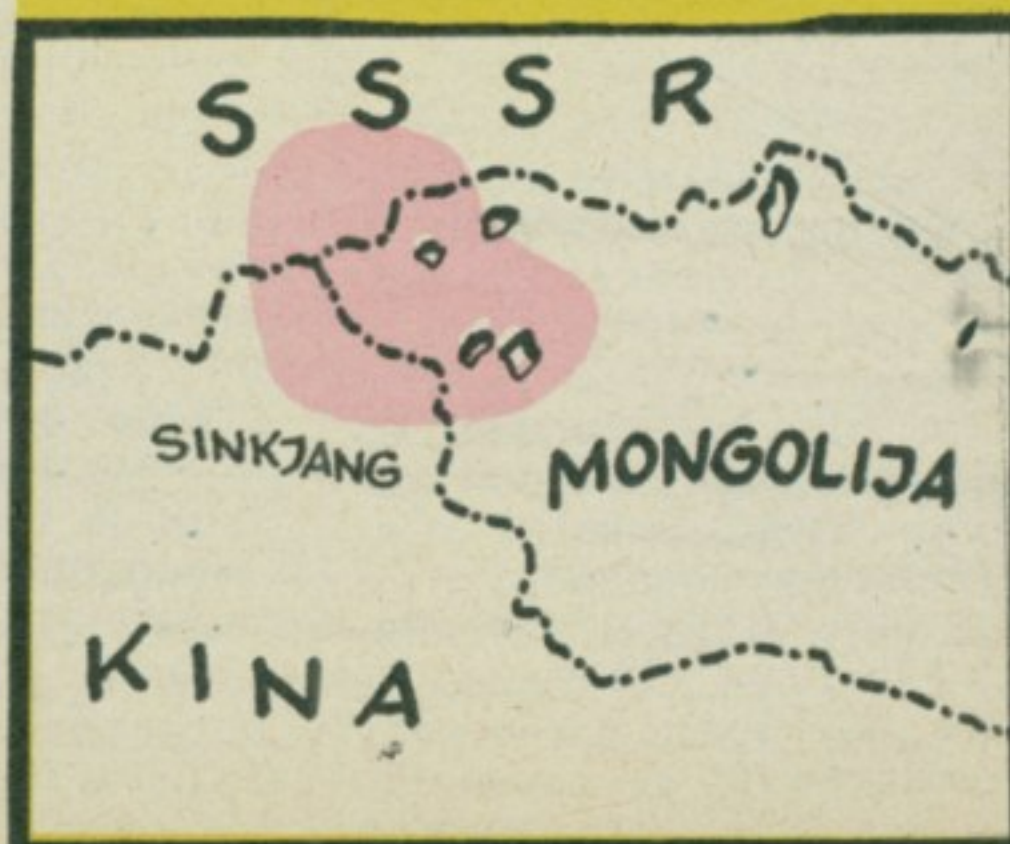
ЗАБАВНИКОВА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

За последње две хиљаде година изумрло је око сто различитих врста сисара. Сада изумире једна врста сисара годишње. Научници сматрају да таква судбина чека још око 250 до 300 врста. Представљамо вам најугроженије.

ДИВЉА КАМИЛА је предак двогрбе азијске камиле и сматра се да постоји најмање 28 векова. Последњих педесет година живела је у пустињи Гоби, док се данас може срести само још у уском појасу дуж границе Кине и Монголије. Има две грбе на леђима од којих се једна уздиже изнад предњих ногу а друга испред крста. Боја длаке јој је обично тамносмеђа, преко лета црвенкаста. На табанима има жуљевита задебљања. Нема рогова а реп јој се завршава кићанком. Припада групи сисара — биљоједа. Иако има сложен прибор за варење и исто тако сложен процес варења, није преживар у правом смислу те речи. Недељама може да се храни најсувљим пустињским биљкама. Одличан је тркач.

ДИВЉИ КОЊ ПРЖЕВАЛСКИ је једна од најређих животиња на свету. Открио га је руски генерал и истраживач средње Азије Пржевалски (1839—1888) по коме је и име добио. Живи у дивљим пределима на граници Монголије и кинеске провинције Синкјанг. То је мала, здепаста животиња са напострешеном гривом која се пружа од врха главе до плећки. Током лета је црвенкастомрке боје, длаке нешто светлије са трбушне стране, са тамном средњом пругом дуж леђа и на раменима, тамне гриве, репом и доњим деловима ногу. Зими му је длака дужа и светлија. Мада се у последњих сто година знатно проредио не постоји бојазан да ће заувек нестати јер добро подноси живот у ропству. Данас се може видети у зоолошким вртovima у Прагу и Минхену.

ОСВОЈ БЕЗ И

ПРВИ СВЕТСКИ РАТ

Наредник Кунц је замишљено гледао у огромну мрачну тврђаву која се назирала кроз суснежицу на узвишењу пред њим. Био је то Дуомон, једно од најјачих утврђења у Вердену, у Француској. Сви су га сматрали неосвојивим јер ни гранате из „Дебеле Берте“ нису могле да му нашкоде. Па ипак, 24-годишњи немачки сељак из Тирингије спремао се да га заузме иако му наређење за то нико није издао.

Кад је четири дана раније, 21. фебруара 1916. године, почео немачки напад на подручју Вердена, наредник Кунц се са својом десети-

бриоцима лежао као на длану.

ОДУВАЛА ИХ ГРАНАТА

Кунц није дуго размишљао. Махнуо је руком и десетина је кренула за њим. Кроз неколико минута стигли су до великог појаса густо испреплетене бодљикаве жице. Ватра из немачких топова већ је разнела већи део ових препрека, па је Кунцовим војницима остало да просеку пут само кроз неколико редова бодљикаве жице.

Било је 15.30 кад су сти-

су, од страха, скочили доле и остали и зачудо, сви су остали неповређени. Кунц је био само мало ошамућен.

Широке пушкарнице у бетонском зиду тврђаве, четири метра изнад тла, нису се оглашавале. Очигледно, Французи нису ни слутили да се непријатељ налази тако близу. Кунц је наредио војницима да направе живу пирамиду и попевши се на њихова леђа, ускочио у мрачни отвор. Али Немце су у томе тренутку издали нерви. Осморица су, по цену смрти, одлучила да остану напољу, под ураганском ватром своје артиљерије. У мрачни ходник тврђаве за-

тара довели преко 1.200 топова, међу којима и оне најтеже, од 305 и 420 мм. Спремали су се да освоје најснажнији ланац утврђења на свету — Верден. У рано јутро 21. фебруара започела је стравична артиљеријска канонада. Пуна четири дана немачке гранате су преоравале сваку стопу земље. Прва линија француске одбране била је збрисана с лица земље. У једном пуку само је 200 француских војника од 2.000 преживело та четири дана!

Тврђава Дуомон била је окружена 30 метара широким појасом бодљикаве жице, оградом од челичних копања високом 2,5 метара и огромним ровом дубоким 8 метара. Изграђена је од ар-

мираног бетона дебелог 2,5 метра по сендвич-систему: између два бетонска зида налазио се слој песка који је амортизовао ударе тешких граната. Зато ни „Дебеле Берте“ нису могле Дуомону ништа. Изнад бетона налазио се слој земље од неколико метара. Тврђава је имала више спратова, такзованих галерија, опремљених топовима од 75 и 150 мм, митраљезима, рефлекторима и кулама за осматрање. Била је начичкана покретним топовским куполама које су могле да спусте у унутрашњост тврђаве.

Дуомон је заиста изгледао као прави подземни град. Његови ходници били су тако дугачки да је за инспекцијски преглед било потребно недељу дана. Складишта хране, одеће и опреме била су пуна, мараички крпаци муницијом. Дуомон је располагао свим

на, команданта на овом сектору, заменио је генерал Балфурије који је био убеђен да сва утврђења имају пун број бранилаца — јер му је то саопштио његов претходник. Генерал Кретјен, међутим, није знао да неко из његовог штаба, у збрци око одласка старог и доласка новог команданта, није до краја испунио његово последње наређење: да свим тврђавама обезбеди по пуну људства. И Дуомон је остао заборављен!

Тако се у тврђави, у тренутку кад је Кунц већ продро унутра, налазило 56 тобџија на челу са старијим водником Шеноом. Осим дежурне посаде крај не колико топова, сви су се склонили на најниже спратове тврђаве, бежећи што даље од несносне буке. Од силних експлозија бетонски ходници и галерије страховито су одзвањали. Људима се чинило као да се налазе у унутрашњости добоша по коме неко бесомучно удара.

ПОМЕТЊА У ЛАВИРИНТУ

Кад је Кунц наишао с десетином, никог није било на осматрачницама, а тобџије су гађале давно одређене циљеве које су Немци већ напустили. Старији војник Шено, у ствари, није имао везе са спољним светом још откад је почела немачка канонада, па није ни знао да је француска одбрана разбита. Зато је наставио да мирно спава у подруму.

Ушавши у тврђаву Кунц је праћен двојцом војника, кренуо кроз мрачни тунел. Ходник којим су пипајући тумарали изгледао је бесконачан. На једном раскршћу Кунц је наредио пратиоцима да га чекају док он испита леви ходник.

Што је дуже ишао све гласније се чула грмљавина неког топа. Најзад, пред изненађеним Кунцом указа се слабо осветљена просторија у којој су четири гарави Француза, окупана знојем пуцала из тешког топа.

— Руке увис! викнуо је Кунц и ускочио унутра. Није им дао времена да се саберу: с пиштољем у руци истерао их је напоље и повео, како му се чинило, истим путем натраг.

Али, кад се ускоро нашао у лавиринту непознатих пролаза осветљених само петролејкама, схватио је да је залутао. Његови пратиоци били су изгубљени у утробама тврђаве. Четири заробљена Француза приметила

ронила су за Кунцом само два војника.

НАРЕЂЕЊЕ НИЈЕ ИЗВРШЕНО

Догађало се то 25. фебруара 1916. године. Већ почетком јануара Немци су на фронт, дуг само 13 киломе-

и свачим — осим људима!

На почетку рата тврђава је имала посаду од 500 војника, али овог критичног дана бранило је само 57! По наређењу генерала Жофра, људство из Дуомона и других утврђења пребачено је у прву линију фронта где је углавном и изгинуло. Тек пред немачку офанзиву стигло је наређење да се тврђаве поново запоседну. Гих дана генерала Кретје-

ном провукао кроз искидану француску одбрану и допро на пушкомет од тврђаве где је требало да се заустави.

Али, мрачна тврђава, из које су грмели топови гађајући преко Кунцове главе немачку позадину, није дала мира младом нареднику. Нико из Дуомона, за чудо, није приметио његову десетину иако је терен испод утврђења француским

ли до високе челичне ограде која је опасивала тврђаву. Охрабрен тиме што на њих дотле није био испуљен ниједан метак, наредник Кунц је кренуо уз оgradu тражећи пролаз. Имао је среће: ускоро је нашао отвор који је граната направила у оградни. Па ипак, његов положај није био нимало завидан. Немачки артиљерци, не знајући да је један обичан наредник на своју руку започео освајање тврђаве, и даље су засипали Дуомон кишом граната. Кунц је морао да бира: или да погине од сопствене артиљерије или да поломи ноге скачући у ров који је као провалија опасивао тврђаву.

Али, није имао много времена за размишљање. У непосредној близини пала је граната и просто га одувала са ивице рова. За њим

ЕН

Заробљени Французи су приметили да немачки наредник оклева и дали се у бекство. У лудој трци мрачни ходници тврђаве одјекивали су од поткованих цокула.

ЈЕДНОГ МЕТКА

су да немачки наредник оклева. Искористили су тренутак његове непажње и дали се у бекство. Започела је луда трка. Ходници тврђаве одјекивали су од поткованих цокула, али Кунц се ипак није усуђивао да пуца.

САД САМ ГОТОВ!

Четворица Француза нестали су у подземљу и наредник Кунц је наставио даље своју „шетњу“. На крају једног подземног ходника угледао је отворена врата. У великој просторији та које осветљеној петролејкама одмарало се двадесетак војника. Били су без оружја. Не оклевајући, Кунц улете унутра и машући пиштољем повика: „Руке увис!“

Последње што је видео била су запрепашћена лица Француза, али у следећем тренутку ваздушни талас, изазван снажном експлози-

До тог тренутка није испалио ниједан метак.

ЗАРОБЉЕНИ У СПАВАОНИЦИ

Али није само Кунцу пало на памет да заузме тврђаву. Поручник Ратке, на челу двадесетак војника, ушао је у тврђаву само пола часа после Кунца. У то време вејавица је већ толико узела маха да су се немачки одреди, који су избили на положаје око тврђаве, осећали прилично безбедним: снежна завеса их је крила од француских погледа. Зато се Ратке мирно спустио у ров одакле је могао да види да у митраљеским и топовским куполама нема посаде.

Охрабрен тиме, он је наредио да се од гредица направи нешто слично мердевинама које су досегле до најнижих отвора у зиду. И поручник Ратке је имао успешан лов: у полумрачном

ходнику у коме се прикрио с људима успео је да зароби три Француза. Од њих је сазнао да тврђаву брани само шездесетак војника. Следећу петорицу заробио је у спаваоници.

Ни он није испалио ниједан метак.

У то време Кунц је завршио с ручком и кренуо напред. На своје огромно изненађење, затекао је одају у којој је заључао заробљенике — отворену и празну. Слично изненађење доживела су четворица Француза који су дошли да смене посаду крај „заробљеног“ топа. Видевши да никог нема, слегли су раменима и прионули на посао. Ускоро су ревносно пуцали из тешког топа који је Кунц заробио пола часа раније.

Пет минута после Раткеа, у тврђаву је истим путем ушао и четрдесетогодишњи капетан Хаупт на челу своје чете. Он није знао за Кунца и Раткеа. Случај је хтео да на њега налети француски гобдија који је

ослободио Кунцове затворенике и баш се спремао да алармира целу тврђаву. Видевши велики број Немаца, закључио је да је тврђава пала и спремно повео капетана Хаупта до најдубљег подрума у коме је, не знајући шта се догађа, спасао старији водник Шено.

КОМАНДАНТ СЕ ПРЕДАО

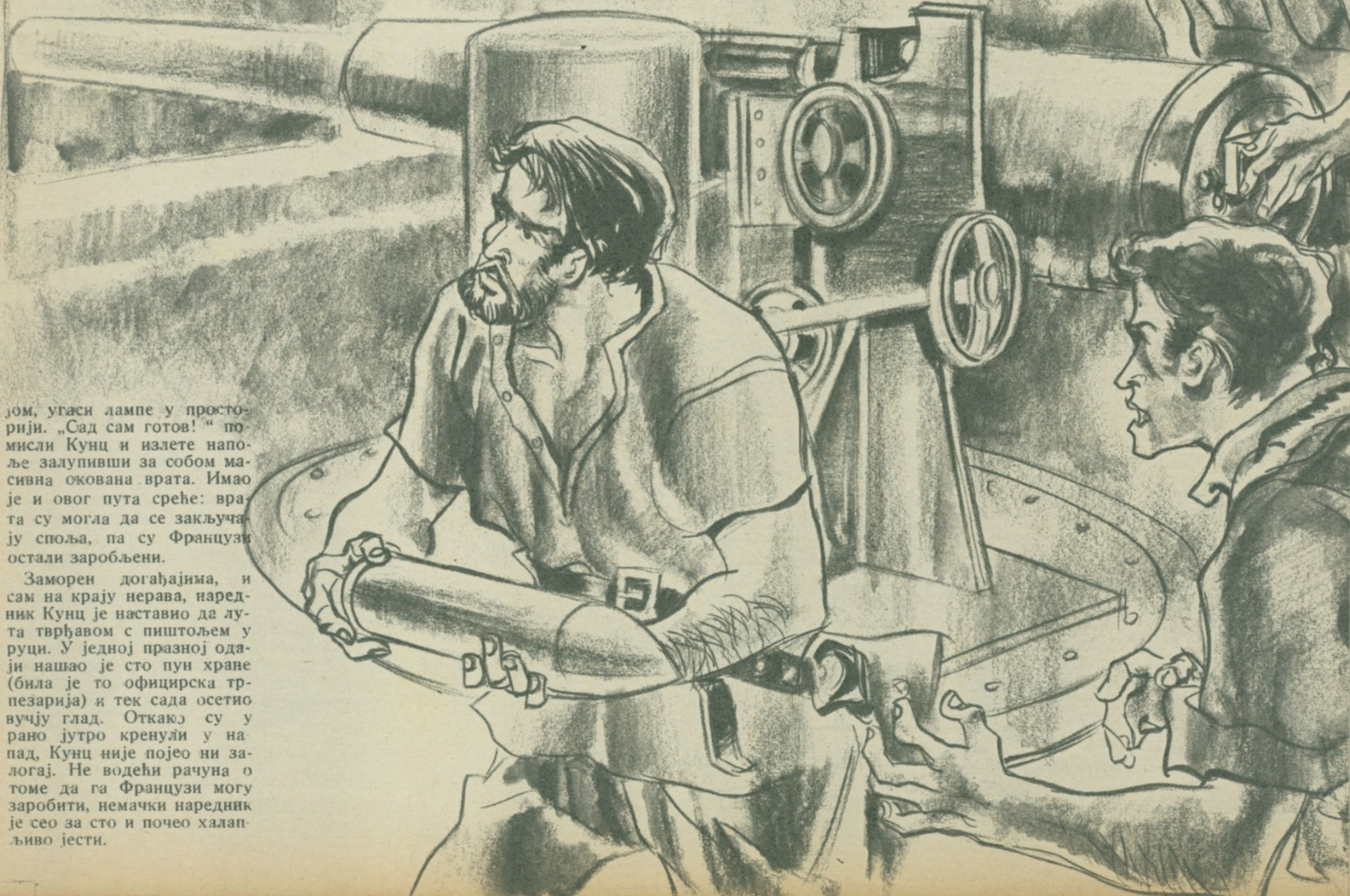
Било је 16.30, непун час откако је експлозија одувала Кунца у ров и принудила га да се одлучи на освајање тврђаве. Ни капетан Хаупт није испалио ниједан метак, као уосталом ни оберлајтнант Брандис који је, на челу својих људи, ушао за њим у тврђаву. Он је, изгубивши се у лавиринту ходника, зачуо гласове иза једних врата. Упао је у дворану где се одмарало 26 тобдија и заробио их без по муке.

Сада се у тврђави нала-

зило око 90 Немаца. Нешто пре 17 часова био је заробљен и последњи Француз, а да при том ниједна страна није ни огаравила пушку! Неосвојиви Дуомон је пао.

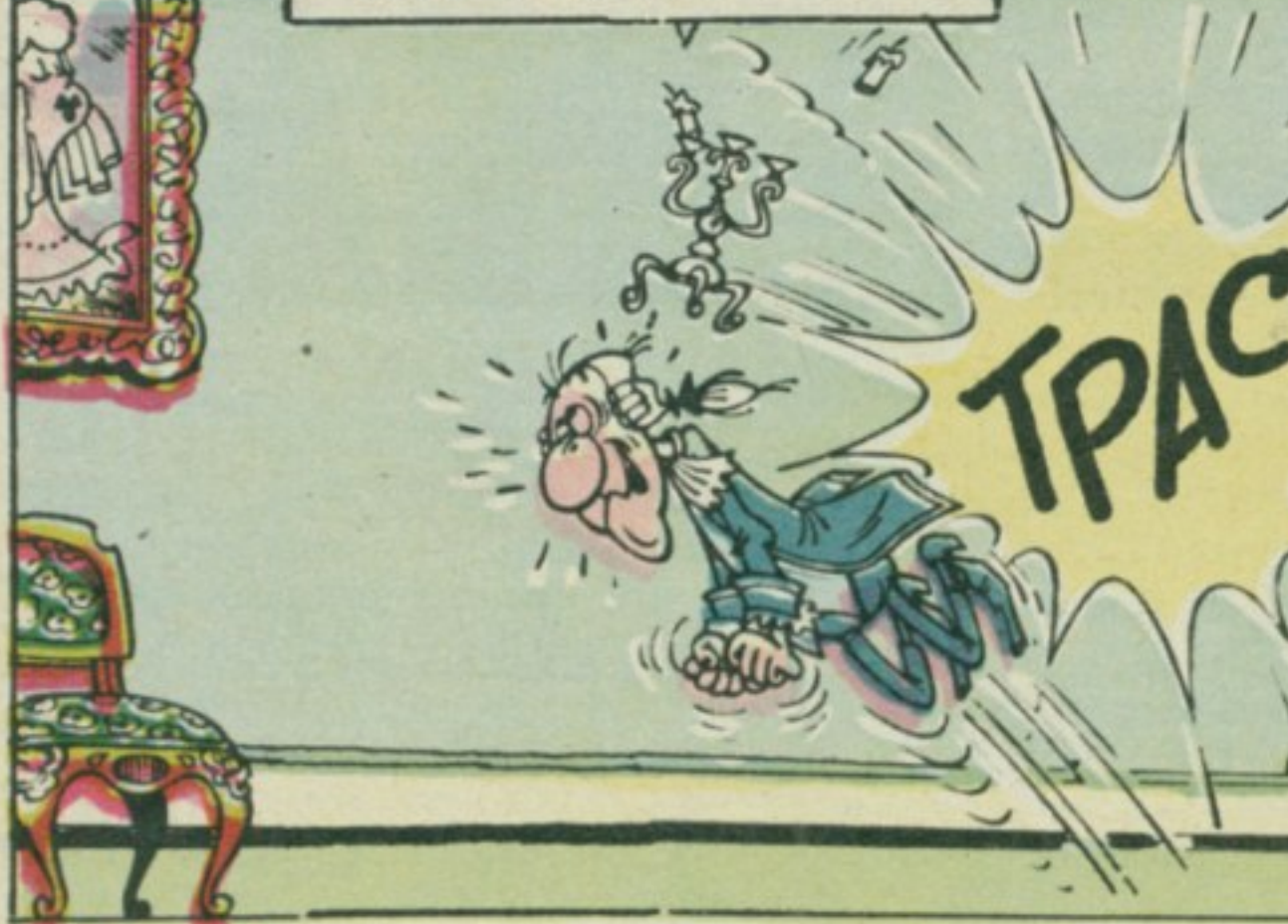
Да би прикриле бруку, француске новине су писале о страшним бојевима који се воде код Дуомона, храброј одбрани посаде и тешким губицима Немаца. А кад су видели да не могу да преотму тврђаву, најзад су објавили да се посада повукла из „тешко оштећеног“ утврђења оставивши Немцима само — гомилу рушевина!

Д. Ј.

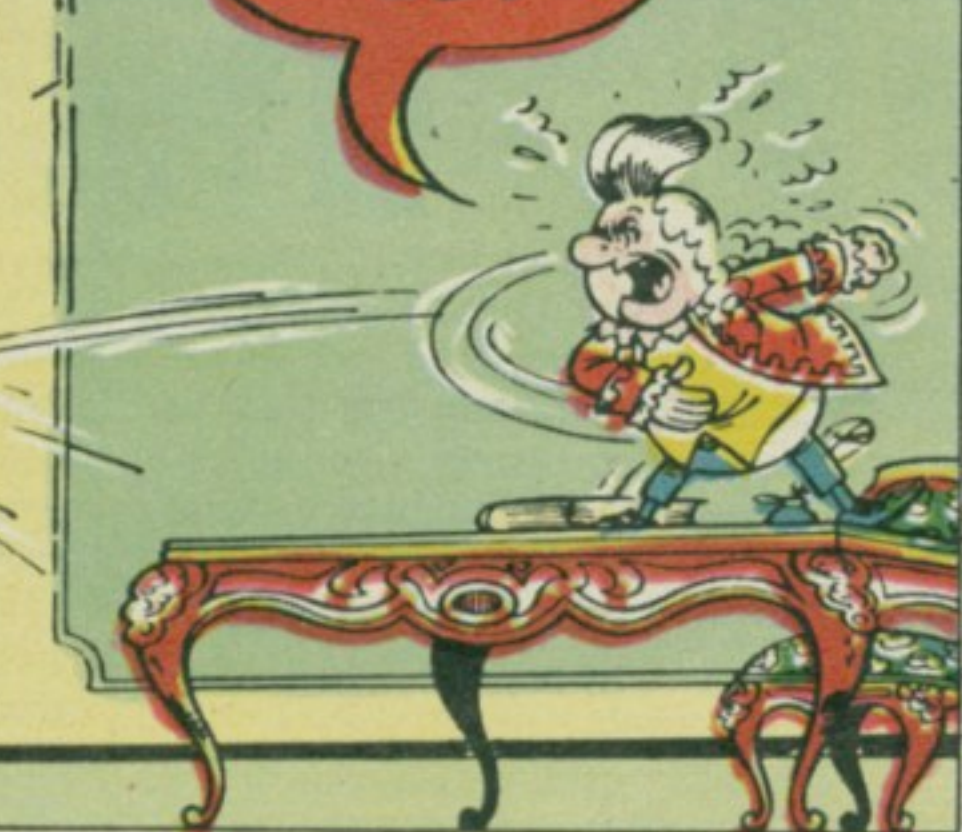

ЦРНА БРАДА И КОМАНДОСИ

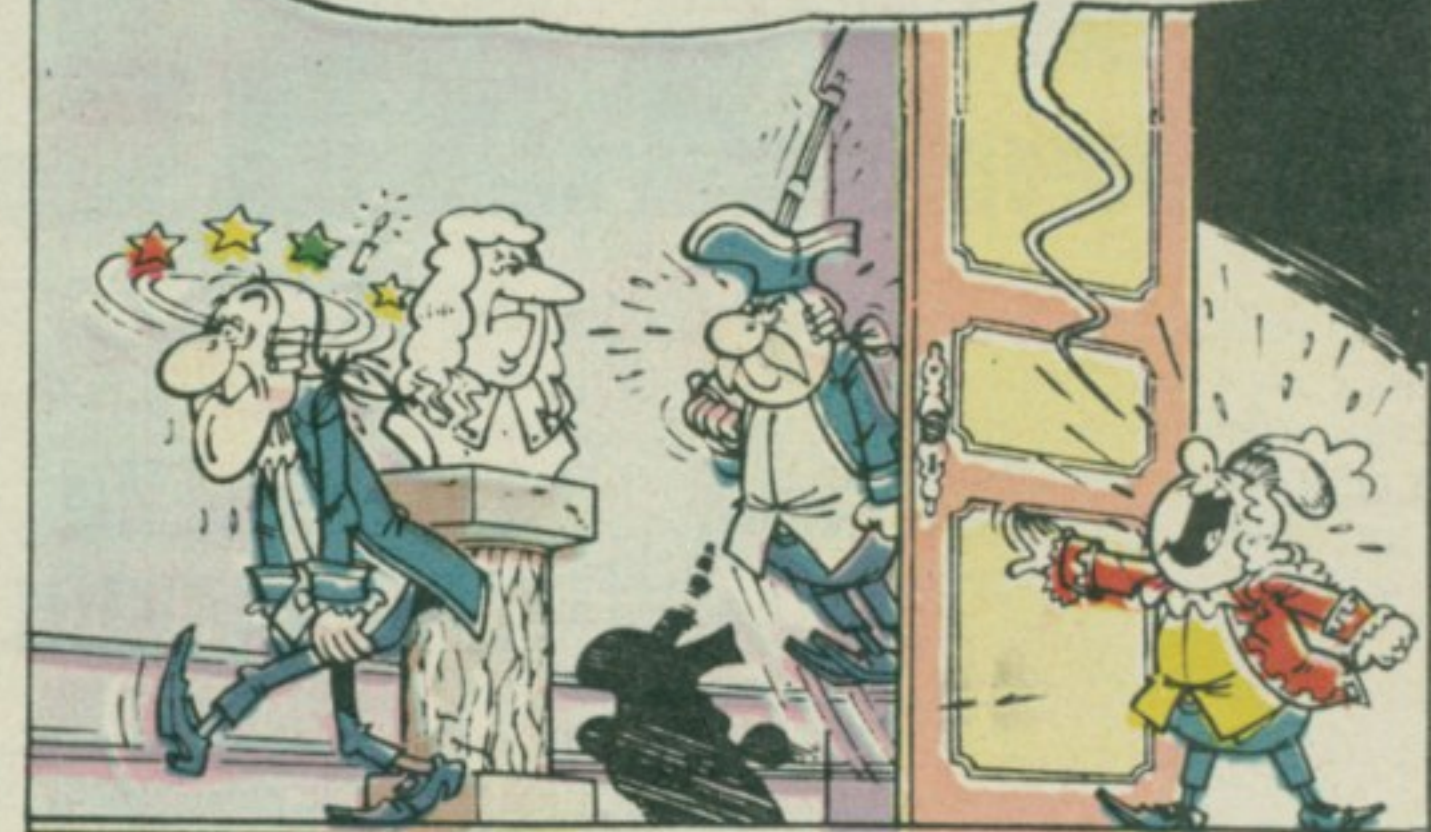
КАД ЈЕ ЊЕГОВО ВЕЛИЧАСТВО
АВГУСТ III ЧУО ЗА СУДБИНУ
"НЕРАЊИВОГ", ДОЖИВЕО ЈЕ
ПРАВИ ШОК...

МОЈ НАЈБОЉИ
БРОД! ТО ЈЕ
СРАМОТА!
ГУБИТЕ
СЕ!

ВРАТИТЕ СЕ!
ОДМАХ МИ НАЋИТЕ
СТАРОГ НИКА И
СЕБАСТИЈАНА, МОЈЕ
ВЕРНЕ САВЕТНИКЕ!

ДОЗНАВШИ ЗА
НЕСРЕБУ,
СТАРИ НИК И
СЕБАСТИЈАН
И САМИ СУ
ПОХРИЛИ У
ДВОР...

СТАРОГ НИКА!
СЕБАСТИЈАНА!
ДА, ГОСПОДА-
РУ! РАЗУМЕМ,
ГОСПОДАРУ!

ВРУУУУ!

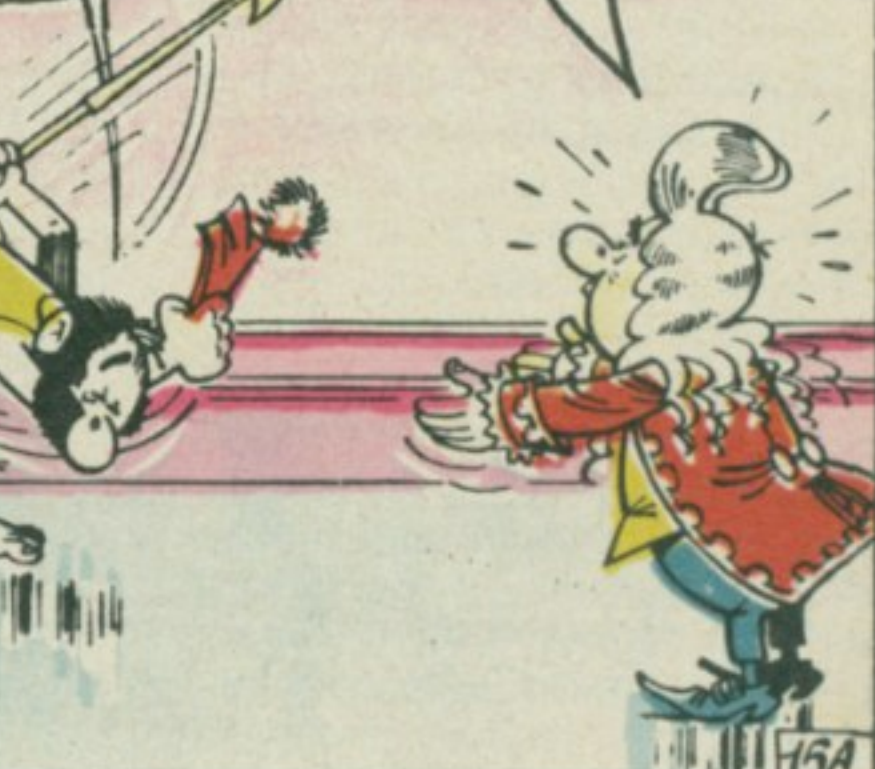
УБРЗО...

ВАМА
НА
СЛУЖ-
БИ,
СИРЕ!

ВАМА
НА
СЛУЖ-
БИ,
ШИРЕ!

ХВАЛА ВАМ,
ВЕРНИ МОЈИ
ПРИЈАТЕЉИ!
СИТУАЦИЈА ЈЕ
ОЗБИЉНА!
ПРИЋИТЕ!

ПОСЛЕ КРАТКОГ САВЕТОВА-
ЊА...

ЦРНА БРАДА
И ЊЕГОВИ ПА-
ТАШИ ИМАЈУ ЈАКУ
ФЛОТУ! ПОСТОЈИ
САМО ЈЕДАН НА-
ЧИН ДА ИХ САВ-
ЛАДАМО... ДА
КРЕНЕМО С
ЈОШ ЈАЧОМ
ФЛОТОМ!

ШАШВИМ
ТАЧНО,
ШИРЕ!

ДИВНИ СТЕ, ПРИЈАТЕЉИ
МОЈИ ВЕРНИ! ШТА БИХ ЈА
БЕЗ ВАС?! ХОБЕ Л' БИТИ
ДОВОЉНО АКО ПОД КОМАН-
ДОМ АДМИРАЛА ВЕСЛИКА
УПУТИМО БРОДОВЕ
"УГЛЕДНИ", "НЕПОБЕ-
ДИВИ" И "НЕУНИШТИВИ"?

СЈАЈНО,
СИРЕ!
ИПАК,
САВЕТУЈЕМ
ВАМ ДА ИМ
ПРИДОДАТЕ
И "ГРОМОВ-
НИКА", "МУЊУ",
"БРЗОГ" И
"НЕУЛОВ-
ЛИВОГ"!

ШТО
ЈЕ
ШИГУРНО
... ШИ-
ГУРНО
ЈЕ!

ЛОШЕ
ВЕСТИ!
ВЕЛИЧАСТВО
ЋЕ БИТИ
БЕШО...

СИРЕ,
СТАРИ НИК
И СЕБАСТИ-
ЈАН... НИГДЕ
ИХ
НЕМА!

ДОБРО
ЈЕ
РЕКО...

ПАФ!

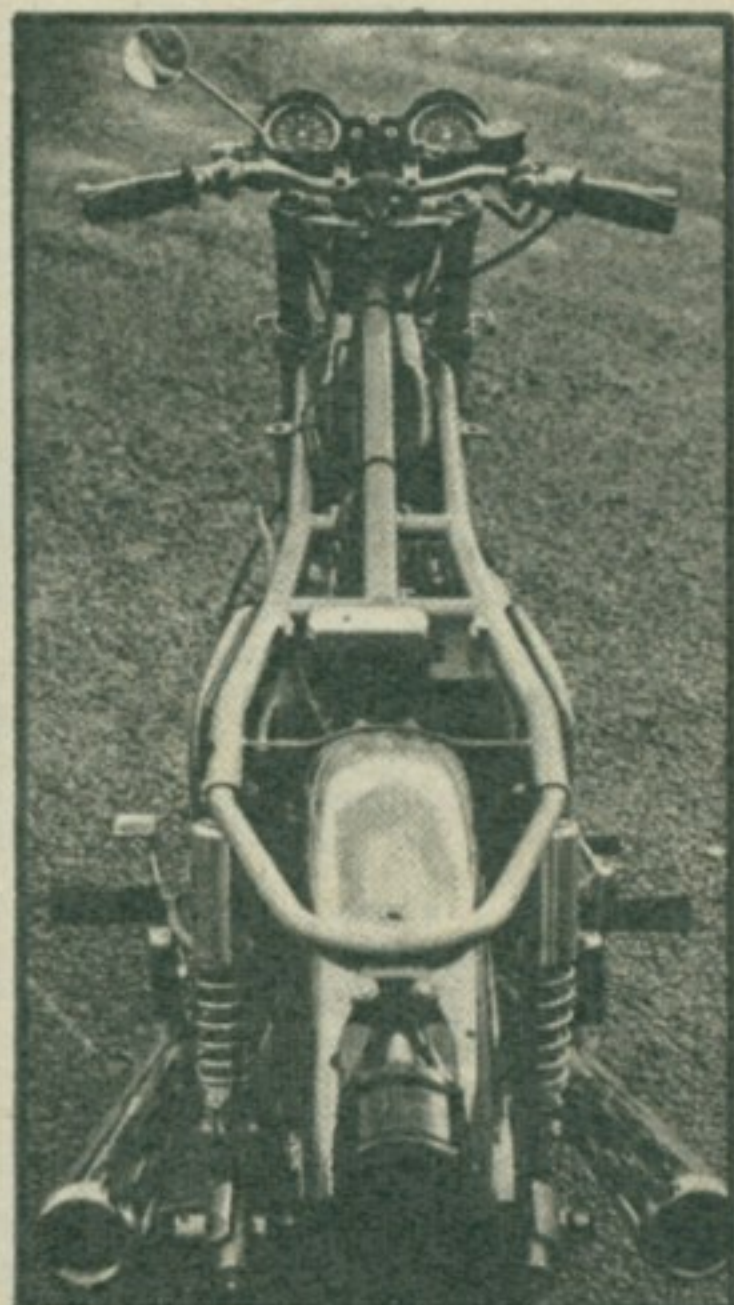
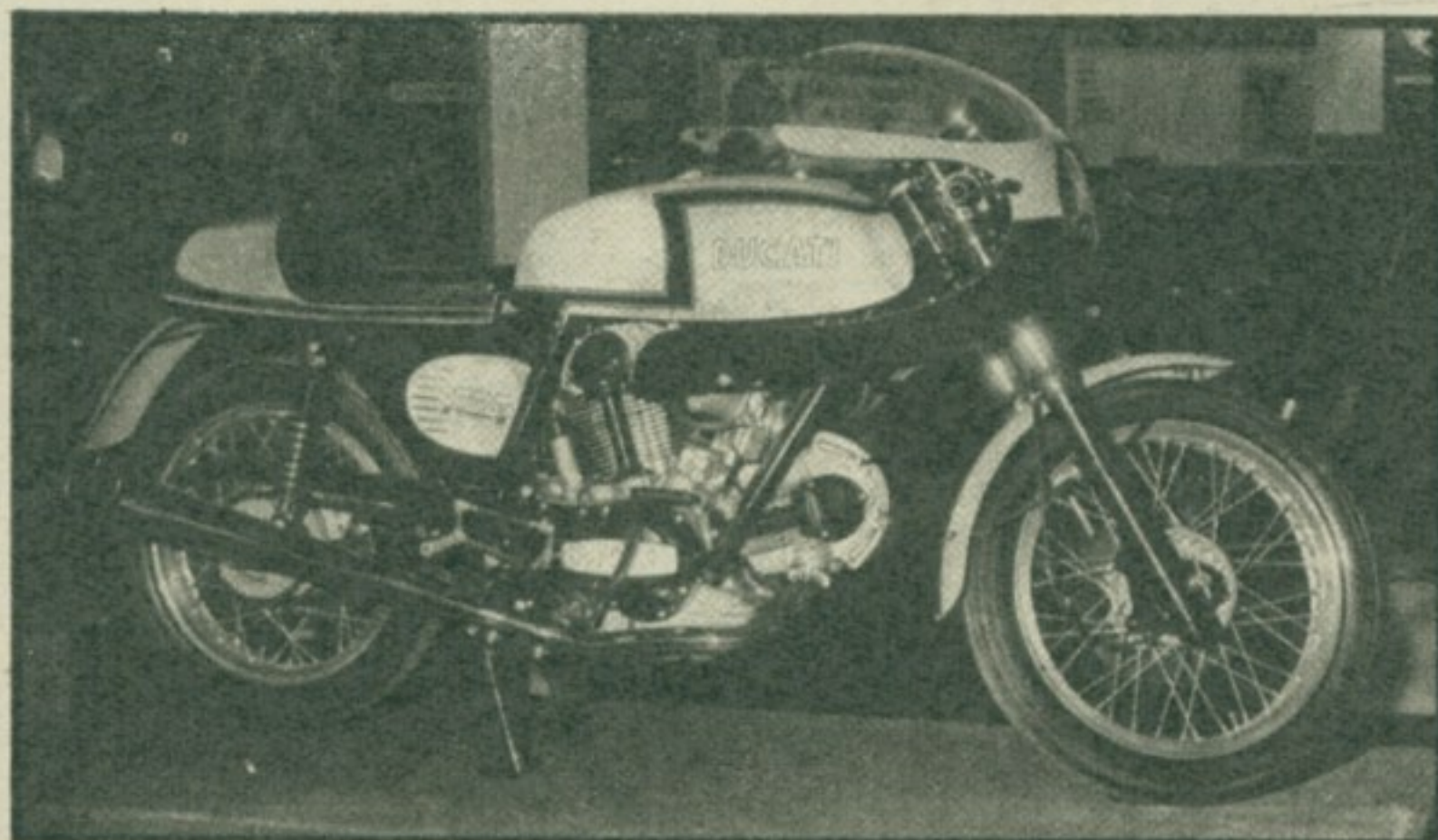
МАМУТ НА ДВА ТОЧКА

С овим моделом, јапанска фабрика начинила је видан напредак у односу на своје мотоцикле мале и средње литраже. Привлачан по изгледу, брз и лак за управљање, он такође одлично лежи на друму, добро кочи и мало троши. Његови квалитети нарочито се запајају на отвореном путу. Положај седишта и управљача допушта возачу да заузме веома удобан став при великим брзинама, а повијени ветробран вешто „спроводи“ ваздух и сасвим испуњава своју заштитну улогу.

Ипак, управо на ветробрану је неопходна једна исправ

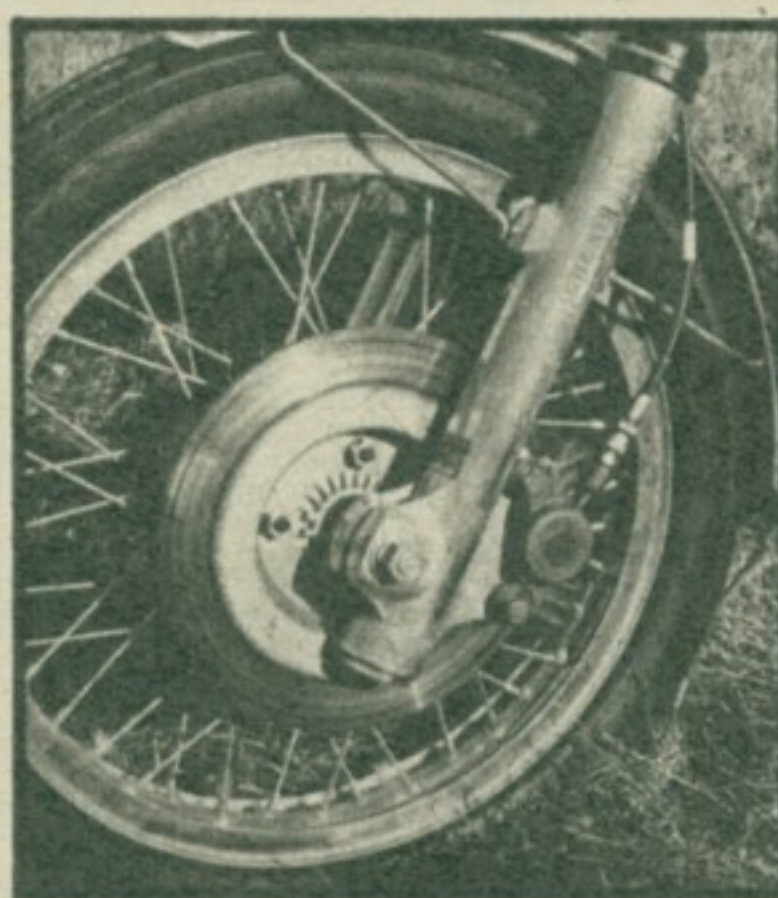
ДУКАТИ СПОРТ 750

ка. Завртњи којима је причвршћен за цев управљача тако су мали да код брзине од 170 километара на час притисак ветра прети да их — сломи! Ако се исправи ова несмотреност у конструкцији, остају још две, мање озбиљне замерке. Најпре — резервоар за гориво прима само 17 литара (друга верзија овог возила, дукати ГТ, уз

мотор мање снаге има резервоар капацитета 21 литар!). Друга замерка тиче се задњих амортизера, који нису довољно еластични.

До данас је продато око 190 ових мотоцикла и изгледа да се још нико није жалио на њихове недостатке. Истини за вољу, неки му замерају што не развија брзину од 200 километара на час. Ипак, овај мали недостатак надокнађен је једним другим квалитетом, на који конструктори возила на два точка обично довољно не мисле — удобношћу на путу.

За аматере који воле брзину: удобно седиште и добра заштита од ветра.

Супротно обичају данашњих конструктора, спона предње кочнице смештена је иза цеви виљушке.

ЛИЧНА КАРТА: ДУКАТИ С 750

Мотор	2-цилиндричан, „V“ конструкције
Ширина стублине и ход клипа	80 x 74,4 мм
Запремина	748 цм ³
Снага	67 КС при 7800 об./мин.
Мењач	5 степена преноса
Предње вешање	телескопска виљушка
Задње вешање	хидраулични амортизери
Кочнице	напред диск, позади добош
Резервоар горива	17 л
Резервоар уља	5 л
Максимална брзина	184,5 км на час (вожња у полегнутом ставу) 173,8 км на час (у седећем ставу)
Просечна потрошња	7,6 л на 100 км
Тежина	180 кг

КАВАСАКИ 900

Моћни мотоцикл „обуздан“ малим резервоаром

Овај мамутски мотоцикл тежак 230 килограма, има 4 карбуратора, 4 издувне цеви, пречистач издувних гасова, луксузну инструмент-таблу (на њој се налази чак и манометар за притисак уља) богато опремљену кутију с алатом, једном речи — све што је потребно. За петнаестак сантиметара је дужи од хонде ЦБ 750, која је до недавно била прва међу мотоциклима велике литраже. По речима једног стручњака кавасаки 900 је „једно од оних ретких во

зила на два точка која нису грађена само за — кошаркаше!“

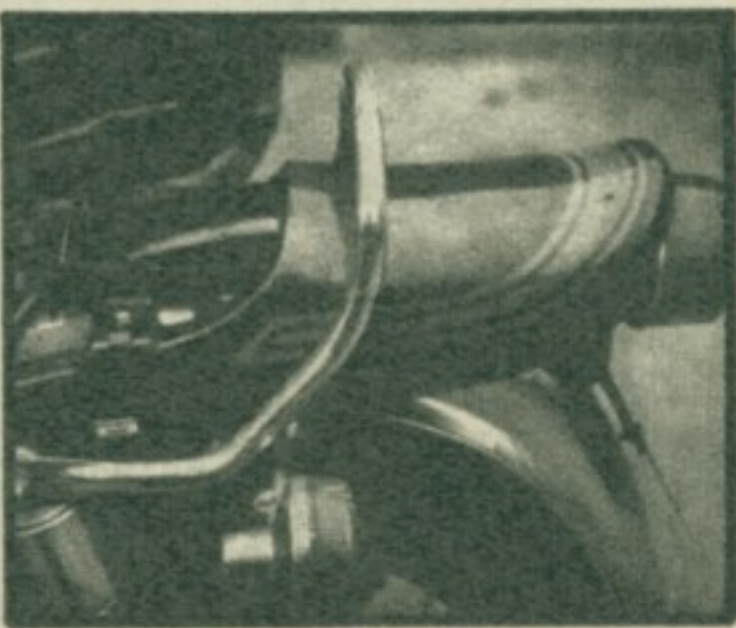
Мада је тежак, на друму има изврсну равнотежу. Уз то, лак и прецизан управљач и снажан али послушан мотор веома доприносе пријатној вожњи. Она постаје нарочито узбудљива на отвореном путу, где се кавасаки показује у правој боји. Стручњаци који су га тестирали постигли су шест пута узаstopце у различитим условима брзину од 204 километара на час при 8200/8300 обртаја

у минуту, и то — са лакоћом.

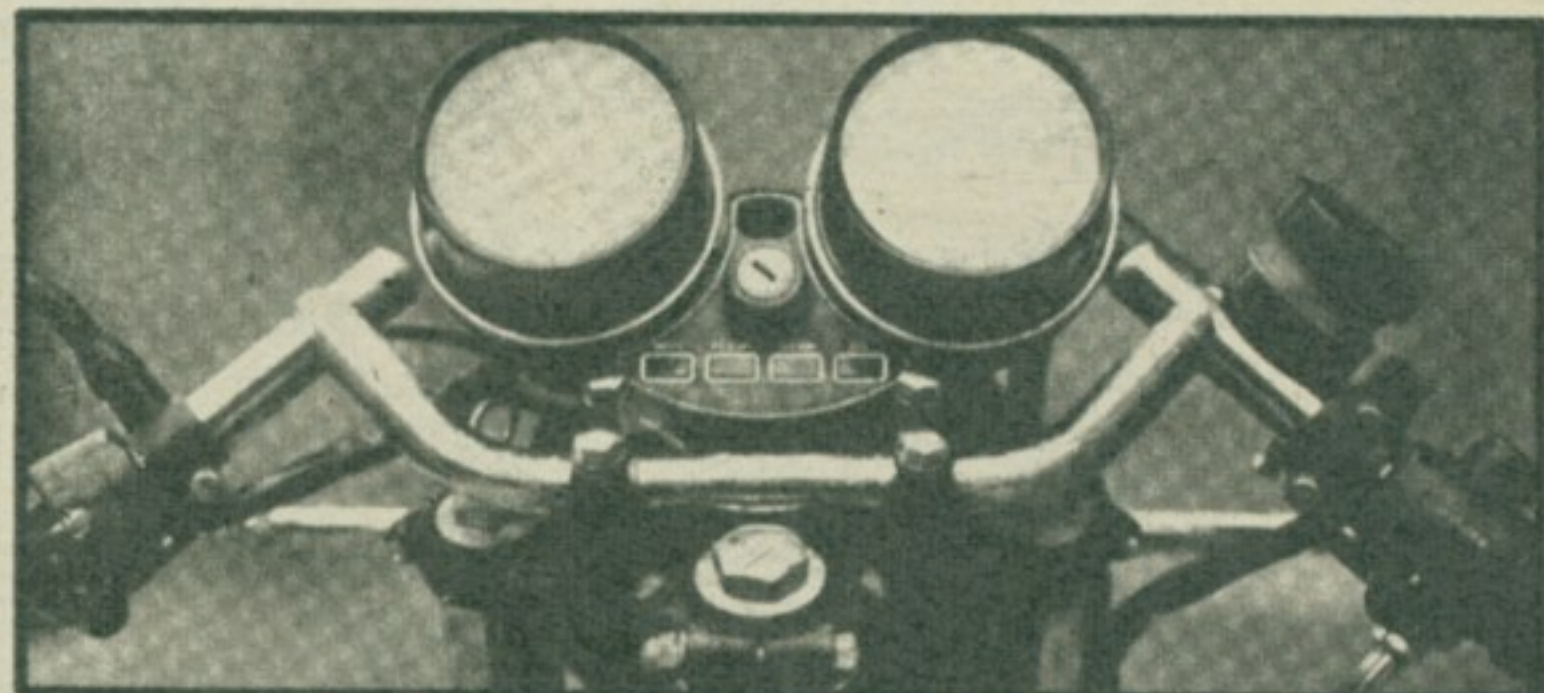
Међутим, занимљиво је да овај велики и брзи мотоцикл пати од истог недостатка као и дукати 750: резервоар му прима само 16 литара горива! Ако је то штета за дукати, каква је тек за ово возило створено да гута километре!

По свим својим особинама, кавасаки 900 је далеко испред свог „старијег брата“ од 750 кубика. Он је такође задао озбиљан ударац хонди ЦБ 750, која већ три године представља пример за углед међу мотоциклима велике литраже.

Кавасаки је добио ову рунду. Каква изненађења припремају остали „тешкаши“ — видеће се.

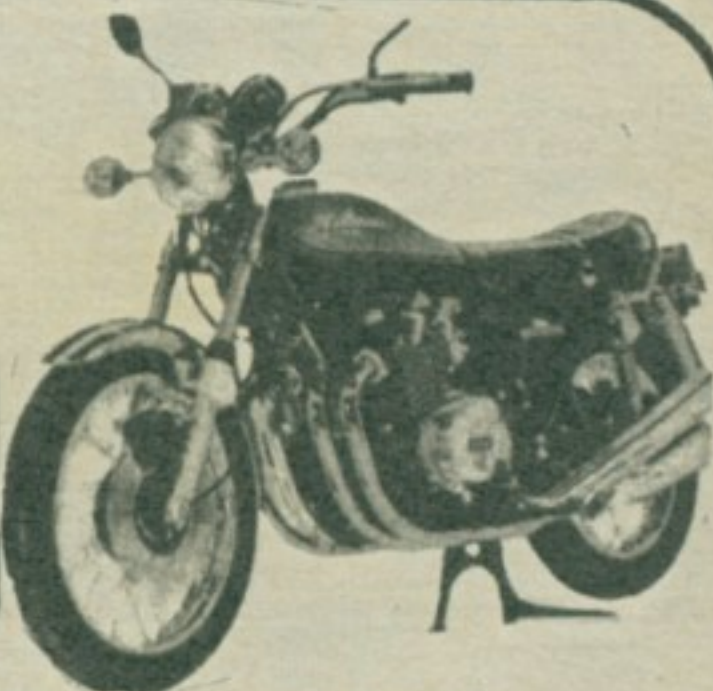
Уз све остало, под седиштем се налази и „тајна“ фиока за документа.

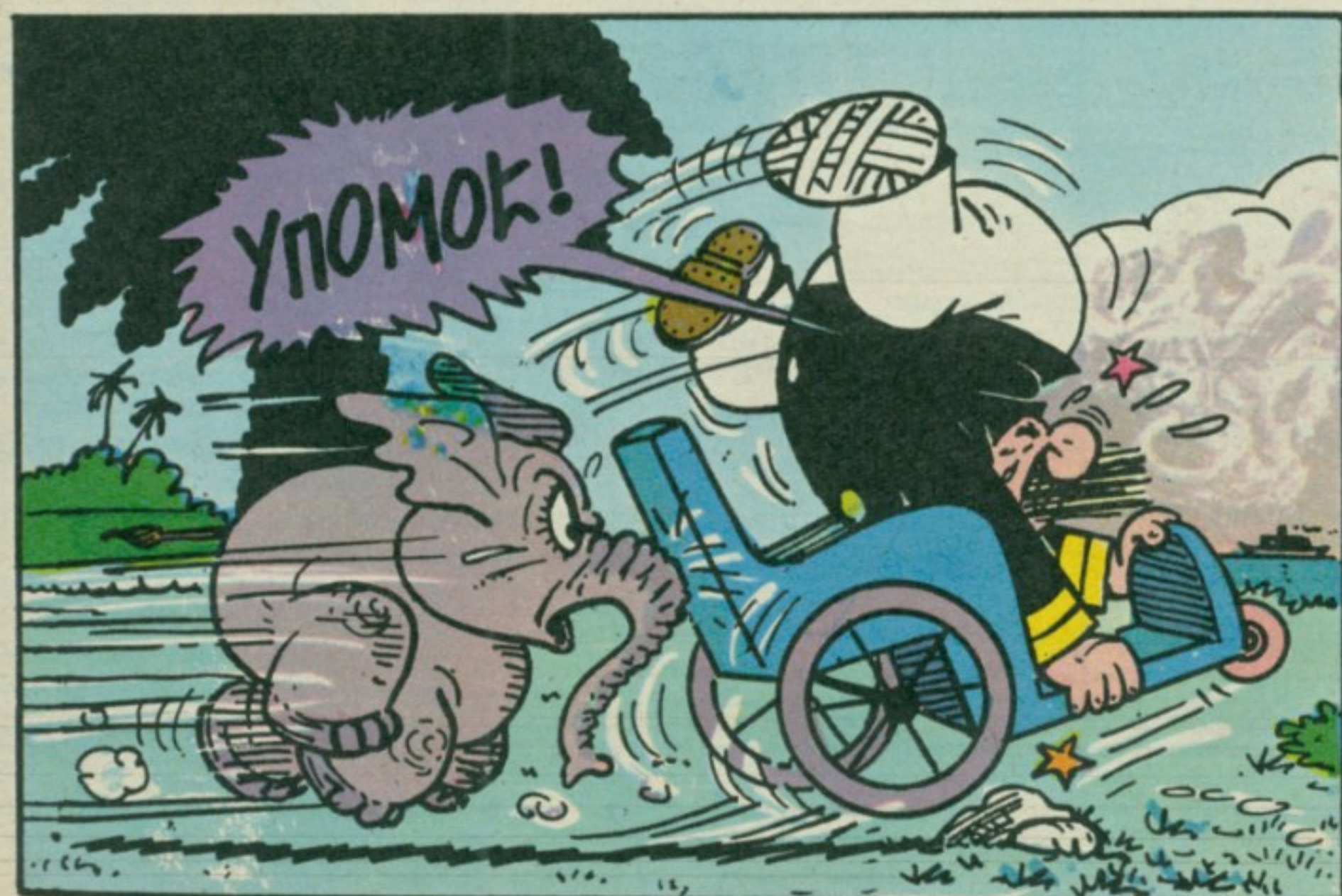
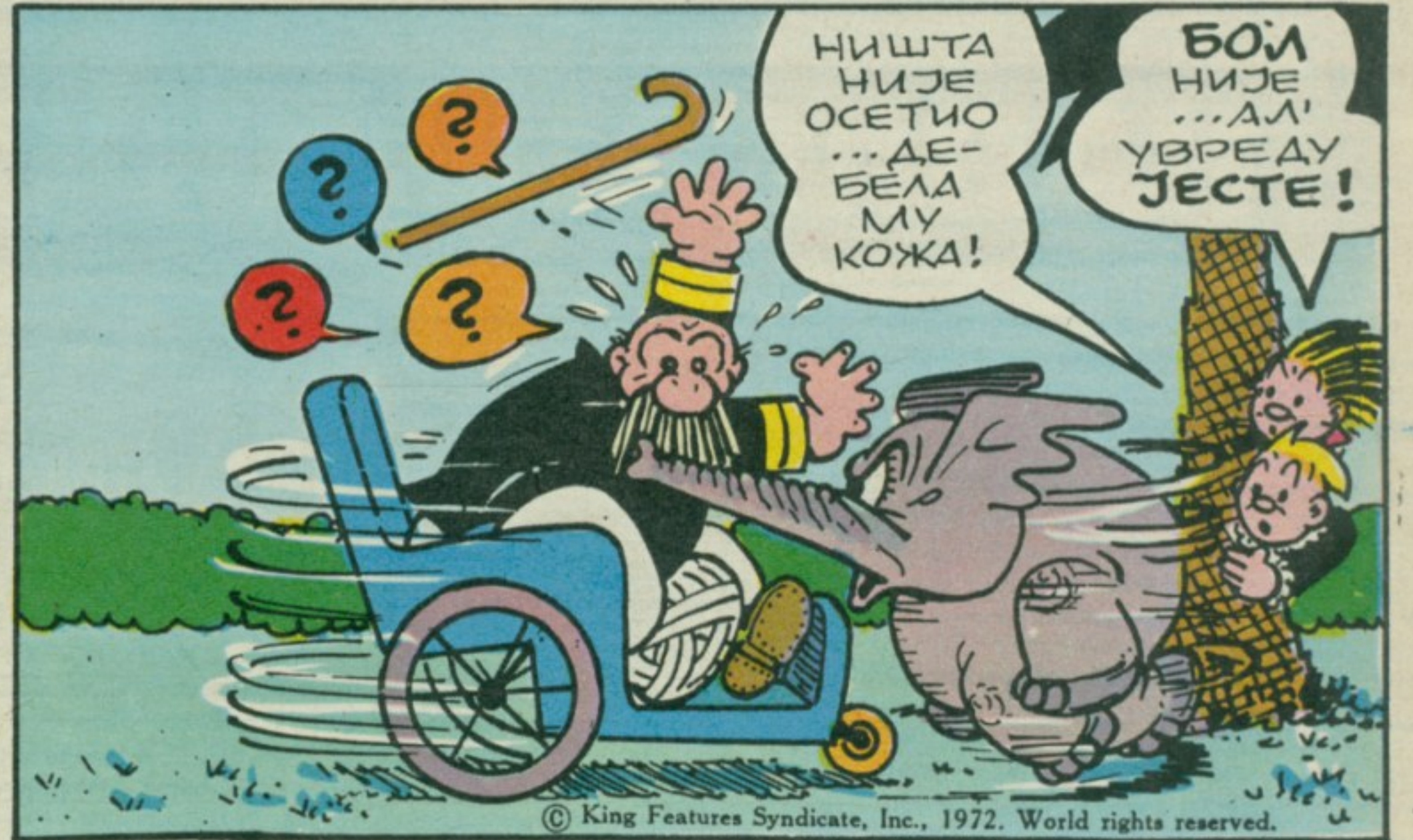
Манометар за притисак уља (десно) је инструмент који се ретко виђа на мотоциклима

ЛИЧНА КАРТА:

КАВАСАКИ 900

Мотор	4 цилиндра у линији
Ширина стублине и ход клипа	66 x 66 мм
Запремина	903 цм ³
Снага	82 КС при 8500 об./мин.
Мењач	5 степена преноса
Предње вешање	телескопска виљушка
Задње вешање	хидраулични амортизери (подешавање у 4 положаја)
Кочнице	напред диск, позади добош
Резервоар горива	16 л
Резервоар уља	4 л
Максимална брзина	204,1 км на час при 8200/8300 об. у мин.
Просечна потрошња	8,2 л на 100 км
Тежина	230 кг

РИП КИРБИ БИСЕРИ ЈУЖНИХ МОРА

ЗАНИМА МЕ
ШТА ЈЕДНА
ПРИНЦЕЗА
СА ОСТРВА
ЈУЖНИХ
МОРА
РАДИ У
ЊУЈОР-
КУ?

УЧИЛА САМ НЕКО-
ЛИКО ГОДИНА...
МАЛО О ЕКОНО-
МИЈИ, МАЛО О
НЕЗИ БОЛЕСНИКА
И ИСХРАНИ...
О СВЕМУ ШТО
ЈЕ КОРИСНО
ЗА МОЈ
НА-
РОД!

САД ТРЕБА ДА
СЕ ВРАТИМ!
МОЈ ОТАЦ,
КОЈИ ЈЕ БИО
ПОГЛАВИЦА,
УМРО ЈЕ
ПРЕД СМРТ
МИ ЈЕ
ПОСЛАО
ОВАЈ СТА-
РИ РУКО-
ПИС НА-
БЕН У НЕ-
КОЈ ПЕ-
ЋИ...

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ОДЛАЗИ, ПАНТРО!
НЕ МОГУ
ТИ ПРОРЕЧИ
КАДА ЋЕ
СЕ ОНА
ВРАТИТИ!

НЕ МО-
ЖЕШ? А
СВИ
ВЕРУЈУ
ДА ТИ
ВИДИШ
БУ-
ДУЋ-
НОСТ!

JOHN
PRESTON
2-17

НАСТА-
ВИТЕ!
ЗАШТО
ВАС ТАЈ
РУКО-
ПИС
ТОЛИКО
ИНТЕРЕ-
СУЈЕ?

ЛЕГЕНДЕ КАЖУ
ДА ЈЕ У ВОДАМА
ОКО НАШИХ ОСТР-
ВА НЕКАД БИЛО
МНОГО БИСЕРА!
КАДА СУ ДОШЛИ
СТРАНИ ОСВАЈА-
ЧИ ЈЕДАН КОВ-
ЧЕЖИЋ... С БИСЕ-
РИМА БИО
ЈЕ СА-
КРИВЕН!

JOHN
PRESTON
2-18

ОНИ КОЈИ СУ
ЗНАЛИ ЗА ТУ ТАЈНУ
ИЗГЛУПЛИ СУ У
БОРБИ СА ОСВАЈА-
ЧИМА. КОВЧЕЖИЋ
НИКАД НИЈЕ НАБЕН.
КАЖУ ДА ЈЕ БИО
САКРИВЕН У
ХРАМУ.

И ВИ ЖЕТИ-
ТЕ ДА ГА
НАБЕТЕ И
ВРАТИТЕ У
ХРАМ?

ЈА САМ
МОДЕРНА ДЕ-
ВОЈКА! ПРО-
ДАЛА БИХ
БИСЕРЕ И
КУПИЛА
ЛЕКОВЕ
И МАШИНЕ
ЗА ОБРАДУ
ЗЕМЉЕ...

ДА ПОГЛЕ-
ДАМО
ОНДА
ДОКУ-
МЕНТ!

НА НАШИМ
ОСТРВИМА
НИКО СЕ НЕ
РАЗУМЕ У
СТАРЕ
РУКОПИСЕ!
ЗАТО МИ ГА
ЈЕ ОТАЦ
И ПОСЛАО...

ОСЕБАТЕ
ЛИ КАКО
МИРИШЕ
ОВАЈ
КОМА-
ДИЋ?
ТО ЈЕ
СТАРИ
ПЕРГА-
МЕНТ...

ИСПИСАН ЈЕ
СЛИКОВНИМ
ПИСМОМ
КОЈЕ ЈЕ ДАВНО
УПОТРЕБЉАВА-
НО НА
ОСТРВИМА
ОКЕАНИ-
ЈЕ...

РАЗУ-
МЕТЕ ЛИ
БАР
НЕШТО?

JOHN
PRESTON
2-19

НА-
ДАМ
СЕ ДА
ЋЕТЕ
ГА
ДЕШИ-
ФРОВА-
ТИ!

ХМ... ТУ СУ
СИМБОЛИ КОЈИ
ОЗНАЧАВАЈУ
БЛАГО И НЕПРИ-
ЈАТЕЉА! УЗ
ДЕСМОНДОВУ
ПОМОЋ, МОЖДА
ЋУ И
УСПЕТИ!

А ЈА
САМ СЕ
НАДАО
ДА ЋЕМО
МИРНО
ПРО-
ВЕСТИ
ВЕЧЕ!

ПОСЛЕ НЕКОЛИКО ЧАСОВА...
ПРЕВОД
ЈЕ
ГОТОВ!
ТОЛИКО САМ ТО
ЖЕЛЕЛА... А САД
СЕ ПЛАШИМ...

JOHN
PRESTON
2-20

РЕЦИ-
ТЕ
МИ...
ШТА
ПИ-
ШЕ?

САМО ОВО...
"НЕКА НЕПРИЈА-
ТЕЉ НЕ УЗМЕ
ТВОЈЕ СВЕТО
БЛАГО! ЗАСТАНИ
КАД У ОКУ МОЊАРЕ
ЗАБЛИСТА
КОПЉЕ
КИЛАМА!"

НИШТА...
НИШТА
О БИСЕ-
РИ-
МА

НА
ЖА-
ЛОСТ...
НЕ!

ЖАО
МИ ЈЕ...
ЗАИСТА?

ОПРОСТИТЕ ЗБОГ
ОВИХ...
ГЛУПИХ
СУЗА...
ТОЛИКО
САМ СЕ
НАДА-
ЛА...

ЈОШ
ЧАЈА?

НЕ, ХВАЛА!
ОТПРАТИЋУ
ПРИНЦЕЗУ...
КАСНО ЈЕ!

ПОШТО НАМ
РУКОПИС
НЕГЕ
ПОМОГИ
ДА НАБЕМО
БЛАГО,
ЗАДРЖИТЕ
ГА КАО
НАГРАДУ!

ХВАЛА
ВАМ...
БИГЕ
ДРАГОЦЕН
ПРИЛОГ
МОЈОЈ
ЗБИРЦИ!

НОВЦА НЕГУ
ИМАТИ ДА
ПОМОГНЕМ
СВОМ НАРО-
ДУ... САД
МЕ МИ СА-
МО ПОГЛЕД
НА КИ-
ЛАМО
УЛИВА-
ТИ
ХРАБ-
РОСТ...

ХВА-
ЛА
ВАМ
ЈОШ
ЈЕД-
НОМ,
МИС-
ТЕР
КИР-
БИ!
МО-
ВАМ
ДА СЕ
ОП-
РОС-
ТИМ...

ТРЕНУТАК
САМО!
ШТА ЈЕ ТО
КИЛАМО?
ПОМИЊЕ
ГА И
РУКО-
ПИС...
А И ВИ
МАЛО-
ЧАС!

КОПЉАСТ КАМЕНИ
ВРХ ЈЕДНОГ НАШЕГ
ВУЛКАНСКОГ ОСТР-
ВА! МОЈИ ПРЕЦИ
ПОШТОВАЛИ
СУ ГА КАО
БОЖАН-
СТВО!

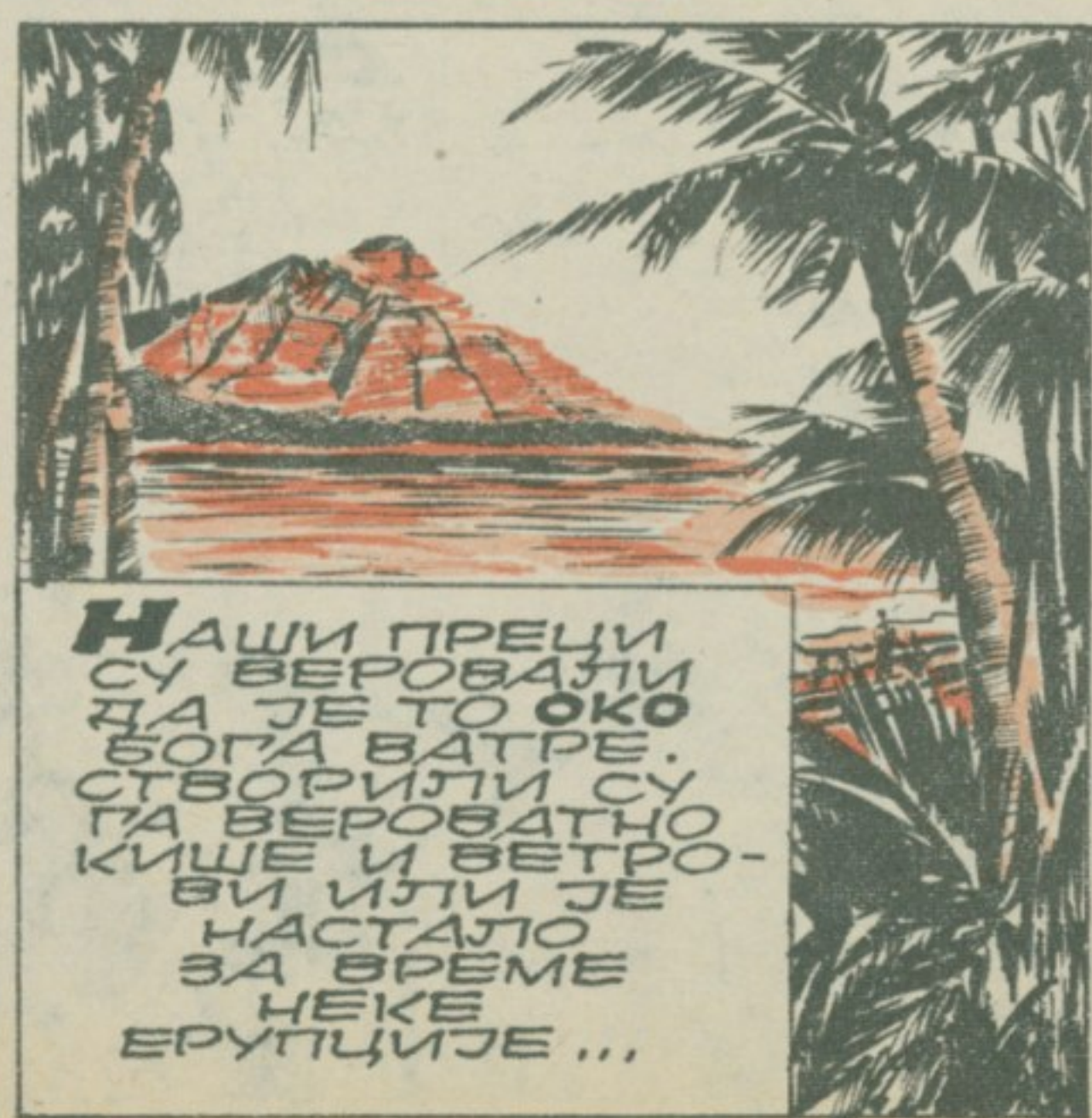

МИ САД НАРАВНО
ЗНАМО ДА ГА ЈЕ
СТВОРИЛА ПРИРОДА.
ОБАСЈАН ЗРАЦИМА СУНЦА
НА ЗАПАСКУ ИЗГЛЕДА
ЧУДЕСНО ЛЕП.

А
ШТА
ЈЕ
"НАРА"?
ИТО СЕ
ПОМИ-
ЊЕ У
РУКО-
ПИ-
СУ?

ТО ЈЕ
ТАКОБЕ
ВАЈАРСКО
ДЕЛО
ПРИРОДЕ...
НА ЈЕДНОМ
ОБЛИЖ-
ЊЕМ
ОСТРВУ!

НАШИ ПРЕЦИ
СУ ВЕРОВАЛИ
ДА ЈЕ ТО ОКО
БОГА ВАТРЕ.
СТВОРИЛИ СУ
ГА ВЕРОВАТНО
КИШЕ И ВЕТРО-
ВИ ИЛИ ЈЕ
НАСТАЈО
ЗА ВРЕМЕ
НЕКЕ
ЕРУПЦИЈЕ...

РАЗМИСЛИТЕ
ДОБРО! МОЖДА
ИСПУЊЕЊЕ ВА-
ШИХ ЖЕЉА ЗА-
ВИСИ ОД ОДГО-
ВОРА НА ПИ-
ТАЊЕ КОЈЕ
ЋУ ВАМ СА-
ДА ПОСТА-
ВИТИ...

СРЕДНА
САМ
ШТО
БУ ПОНО-
ВО БИТИ
УЗ
ТЕБЕ!

ПРИЛАЗИТИ
СУ СВИ
РЕДОМ...

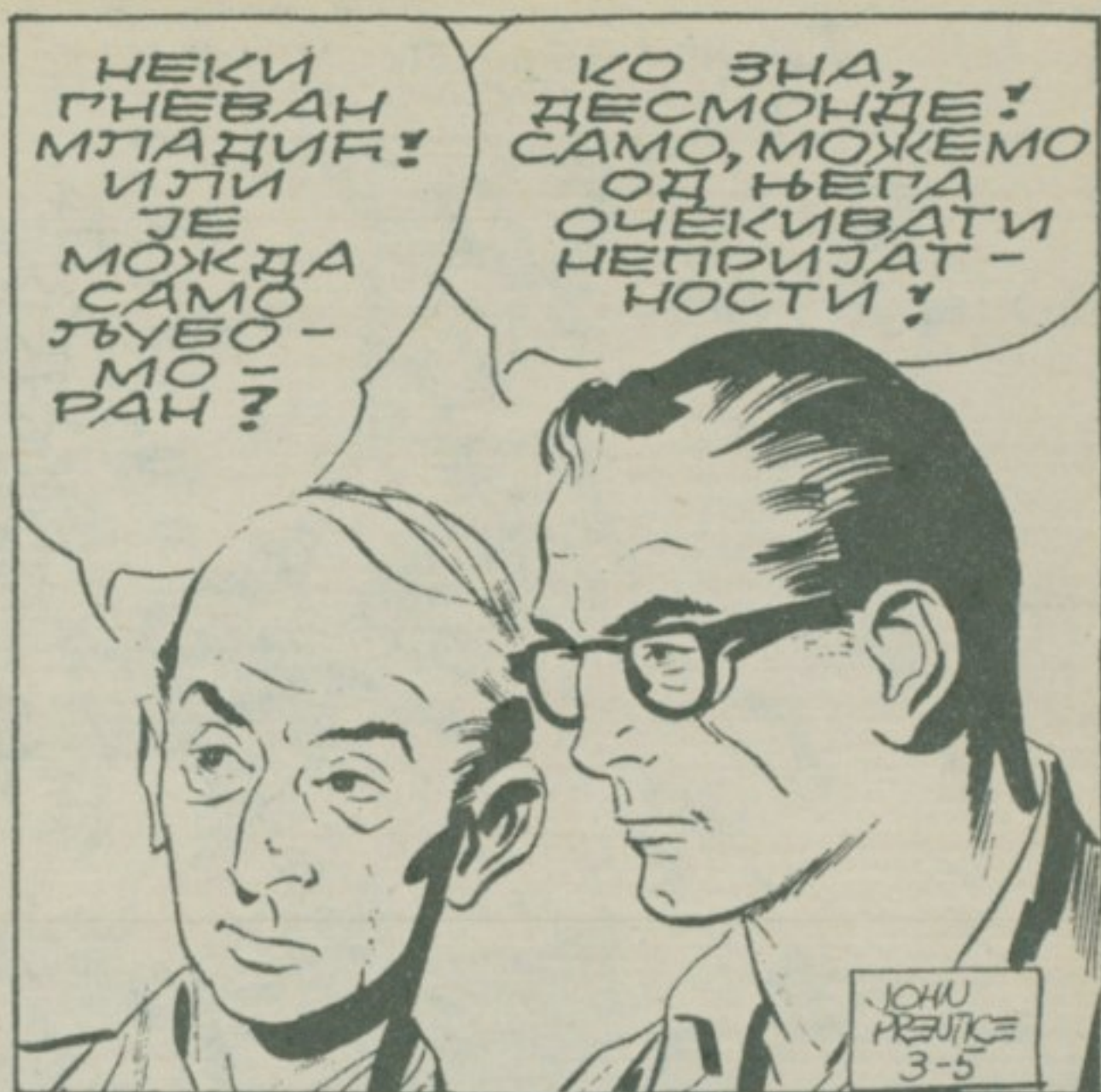
ХВАЛА
ТИ,
ОЛАН!

СЕМ ЈЕДНОГ
МЛАДИНА,

ЗАР
МЕ
ТИ
НЕГЕШ
ПОЗДРА-
ВИТИ
ПАН-
ТРО?

ДО-
ВЕЛА
СИ
СТРАНЦЕ НА
НАШЕ ОСТРВО
А ЗНАШ ДА
СУ НАМ ОНИ
ДОНОСИЛИ
САМО
ЗЛО!

НЕКИ
ГНЕВАН
МЛАДИН!
ИЛИ
ЈЕ
МОЖДА
САМО
ЉУБО-
МО-
РАН?

КО ЗНА,
ДЕСМОНДЕ!
САМО, МОЖЕМО
ОД НЕГА
ОЧЕКИВАТИ
НЕПРИЈАТ-
НОСТИ!

JOHN
REYNOLDS
3-5

ТЕ
ВЕ-
ЦЕ-
РИ
ПРОС-
ЛАВ-
ЉЕН
ЈЕ
ТИЛИН
ПОВРА-
ТАК...

РИПЕ,
МОРАТЕ
ПРОБАТИ
ОД СВЕГА
ШТО ЈЕ НА
ТРПЕЗИ!
УЗМИТЕ
РУМАКИ
ПО
ПО!

АХ!
ПИЛЕГА
ЏИГЕРИЦА
С ВОДЕ-
НИМ
КЕСТЕ-
НОМ!
ИЗВРС-
НО!

А „ВАУ ЕА ОЕ“
ЗНАЧИ
„ВОЛИМ ТЕ“!
ВЕОМА
ПО-
ЕТИЧ-
НО!

БР-
ЗО
УЧИ-
ТЕ...

ТАЈ КИРБИ
КОГА ЈЕ
ТИЛА
ДОВЕЛА
ИЗГЛЕДА
ДА УЖИВА
У
ХРА-
НИ!

ДА!
НА-
ДАМ
СЕ
ДА
НЕГЕ-
ДУ-
ГО!

JOHN
REYNOLDS
3-6

КИРБИ ЈЕ ПРИМЕТИО
МОМКЕ...

НА
ГОЗБУ
СЕ
НИ КОД
ВАС НЕ
ДОЛАЗИ
С ВОДЕ-
ЖОМ
У
РУЦИ!

ЈА НИСАМ
НИ ДОШАО НА
ГОЗБУ! НИСАМ
ПОЗВАН!
ЗБОГОМ!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ПАНТРО ЈЕ
ОЧИГЛЕД-
НО
БЕСАН!
ОДУВЕК
СЕ НАДАО
ДА БУ СЕ
УДАТИ
ЗА НЕ-
ГА!

ОЧ-
ДА
РА
ПОТПУ-
НО
РАЗУ-
МЕМ!

ДА! САМО НЕМУ
НИЈЕ ТОЛИКО
СТАЛО ДО МЕНЕ...
БЕГ ДО
ВЛАСТИ!
НАДА СЕ ДА ЋЕ
ТАКО ПОСТАТИ
ПОГЛА-
ВИЦА...

JOHN
REYNOLDS
3-17

У
СЕЛТУ
КАЖУ
ДА ЈЕ
СТРАНАЦ
ДОШАО
ДА БИ
О НАМА
НАПИ-
САО
КНИГУ!
ЈЕ ЛИ
ТО ТАЧ-
НО?

ЈА
САМ
ЛИМ
ТАКО
ОБЈАС-
НИЛА
УМЕШ
ЛИ
ДА
ЧУВАШ
ТАЈНУ,
ОЛАН?

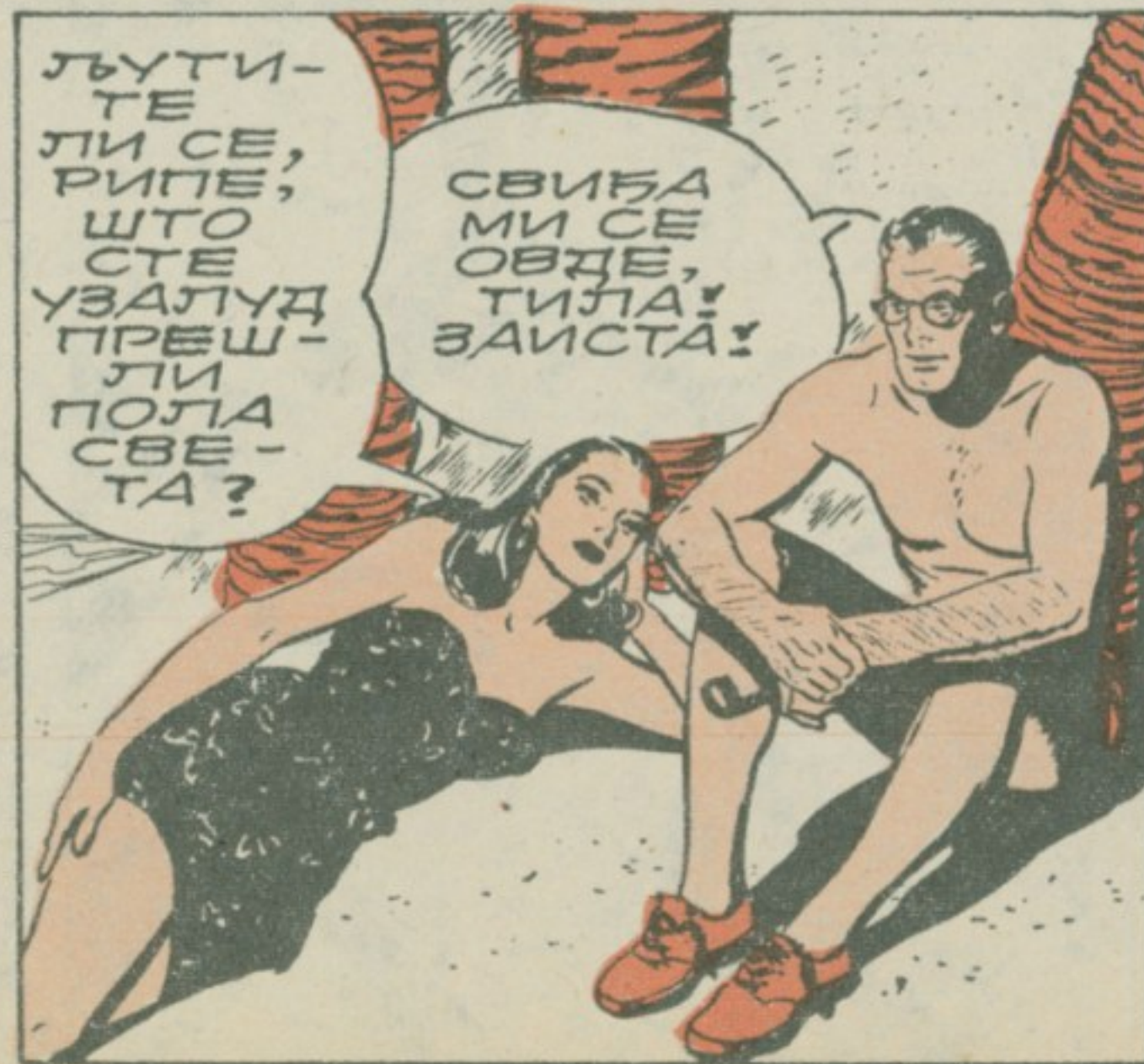
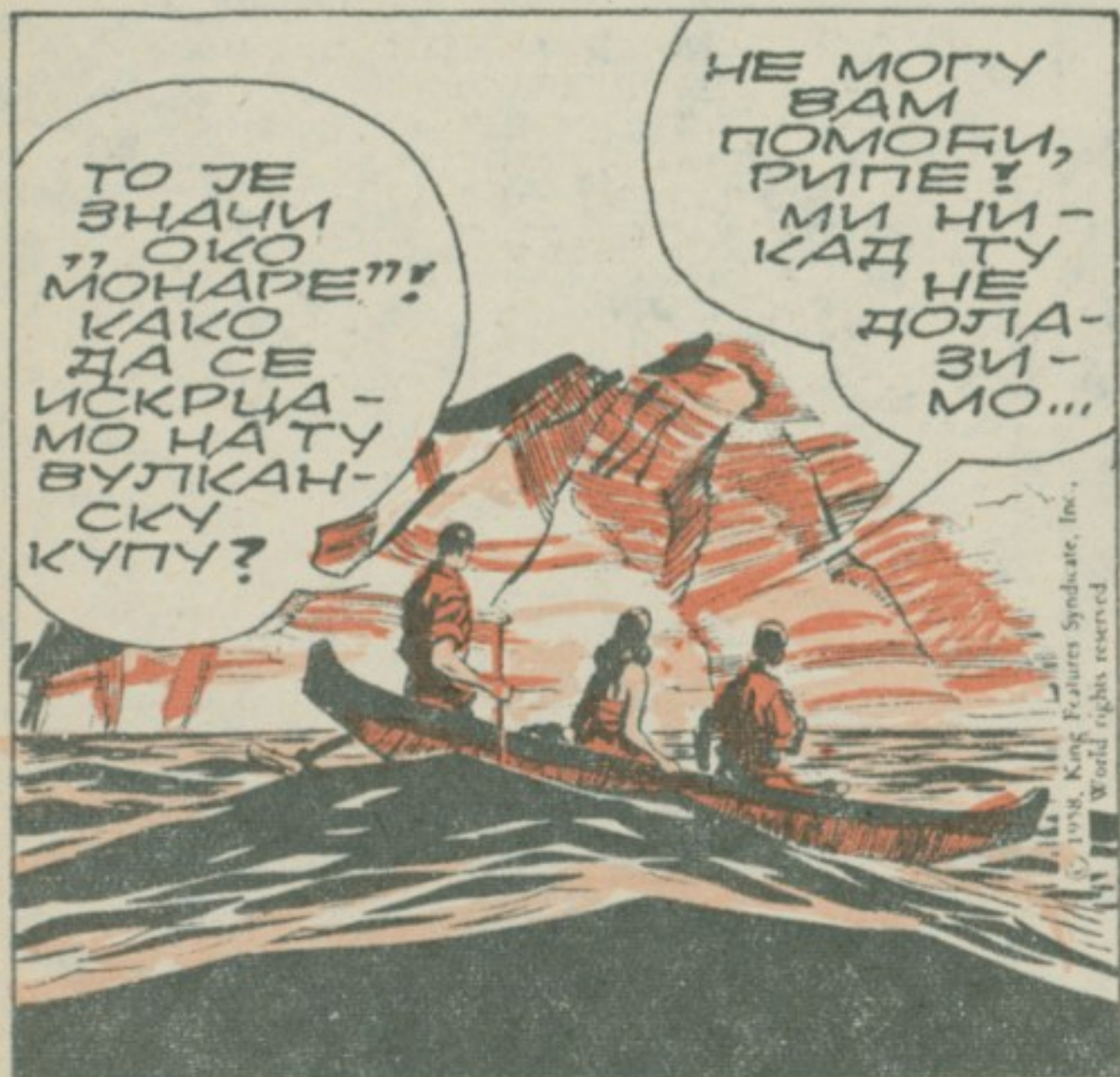
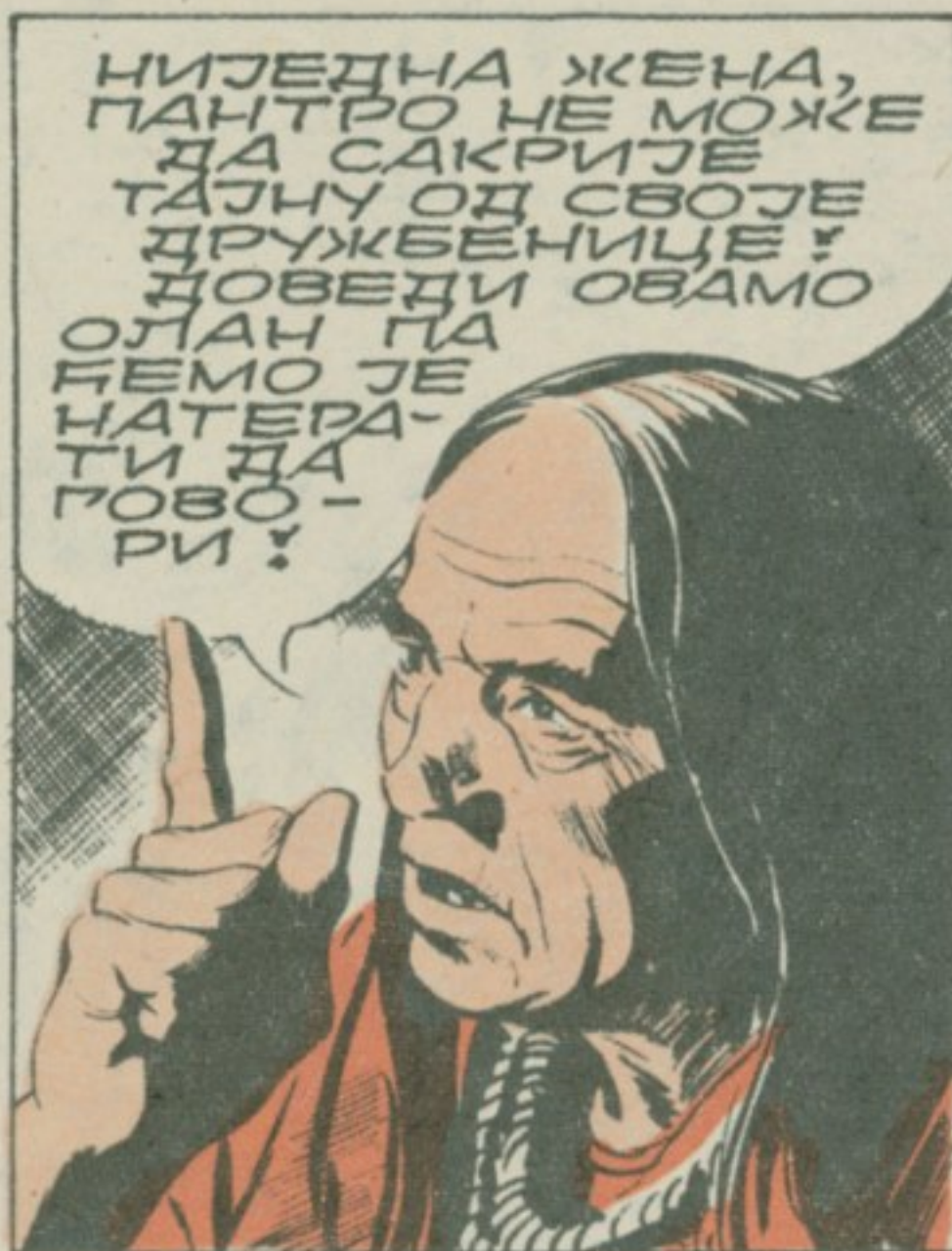
ТАЈНА
МЕНИ
ПОВЕРЕНА
КАМЕН ЈЕ
БАЧЕН У
НАДДУБЉУ
ЛАГУНУ...

ОНДА
ЧУЈ...

ДОШАО ЈЕ ДА МИ
ПОМОГНЕ ДА
НАБЕМО БИСЕРЕ
ИЗ СТАРОГ ХРАМА!
АЛИ, АКО ИХ И
НЕ НАБЕМО...
СРЕДНА САМ
КАД
ЈЕ
БЛИ-
ЗУ
МЕ-
НЕ!

JOHN
REYNOLDS
3-18

ПОГУ-
РАЈ,
ДЕС-
МОН-
ДЕ!

ГУРАМ
ДОЛАЗИ-
МО ТИ,
МОНАРА!

СТИГНИ
БЕМО
КАД
ОСЕКА
БУДЕ
НАЈБЕГА!

JOHN
PREUTICE
3-28

ПРИПРЕ-
МИТЕ
БРОДИ!
ОНИ
СУ
КРЕНУ-
ЛИ!

ПРИСТАЋЕМО
УЗ ТАЈ
РАВАН
КАМЕН,
ДЕСМОНДЕ!

ЈАС-
НО
МИ
ЈЕ!

ЕВО
НАС,
ТИЛА!
ДОБРО
ДОШЛИ
НА
МОНА-
РУ!

НАДАМ
СЕ ДА
БЕМО
НЕШТО
ПОСТИГЛИ,
РИПЕ!

ИСКРЦАЛИ
СУ СЕ! МИ
НЕБЕМО
ПРИЛАЗИТИ
ДОК НЕ
СТИГНУ ДО
ВРХА!

JOHN
PREUTICE
3-29

УСПИЊАЊЕ
БЕ БИТИ
ТЕШКО...
АЛИ СИГУ-
РАН САМ ДА
БЕМО
НАЈИ ПУТ
ДО
КРАТЕРА!

ШТА ЈЕ,
ТИЛА?
ЗАР
НИСТЕ
СРЕГНИ ШТО
БЕМО УСКОРО
ОТКРИТИ ТАЈ-
НУ РУ-
КОПИ-
СА?

ОПРОС-
ТИТЕ
МИ... АЛИ,
МИ СМО
ТОЛИКО
ДУГО
СМАТРАЛИ
МОНАРУ
ЗА...

... БОЖАНСТВО
ДА МЕ ЈЕ
ПОМАЛО СТРАХ
ШТО САМ СЕ
УСУДИЛА
ДА
КРОЧИМ
НА
ЊУ!
БОЖИМ
СЕ ДА
СЕ НЕ
ДОГОДИ
НЕКА
НЕСРЕ-
БА...

JOHN
PREUTICE
3-31

ХОЋЕТЕ
ЛИ ДА
ОДУСТАНЕМО?

НЕ,
РИПЕ!
МОЈ
СТРАХ
ЈЕ
ГЛУП!

ПОЛАКО СУ
СЕ УСПИЊАЛИ
ПРЕМА ВРХУ...

ГОТОВО
СЕ
ВИШЕ
НЕ ВИДЕ!
МОЖЕМО
ДА КРЕ-
НЕМО!

JOHN
PREUTICE
4-1

ПОЖУРИТЕ!
НАИЛАЗИ
ПЛИМА...
УСКОРО
НЕГУ
МОЋИ
ВИШЕ ДА
ДРЖИМ
ЧАМАЦ...

ОЛАН СЕ ВЕЋ НАДНЕЛА
НАД
КРАТЕР
КАД ЈЕ
РИП ПРУ-
ЖИО РУКЕ
ПРЕМА
ЊОЈ...

JOHN
PREUTICE
5-5

ОНЕС-
ВЕСТИЛА
СЕ... АЛИ,
НЕ ЗНАМ
ДА ЛИ ЋУ
УСПЕТИ
ДА
СТИГНЕМ...

ШТА
ЈЕ
БИЛО
?

ИЗГЛЕ-
ДА
ДА ЈЕ
ХТЕЛА
ДА СЕ
БАЦИ У
КРАТЕР!
НЕ
ЗНАМ
ЗАШТО...

ИЗВУК-
ЛИ
СМО СЕ
У ПОС-
ЛЕД-
ЊЕМ
ЧАСУ...

ЈОШ
НИСМО
ВАН
ОПАСНОСТИ...
ТРЕБА ПРВО
ДА СТИГНЕ-
МО ДО ГЛАВ-
НОГ ОСТР-
ВА...

ТИЛА...
БЛАГО...
ЗА
СВЕ
САМ
ЈА
КРИ-
ВА...

СМИРИ СЕ,
ДЕВОЈКО!
УСКОРО
ЋЕМО БИТИ
У ЗАКЛОНУ...

JOHN
PREUTICE
5-6

ЗАШТО
СИ ТИ
КРИВА?
НЕ РАЗУ-
МЕМ...

СТАРИЦА
ИЗ ПЕРИ-
НЕ... НАТЕ-
РАЛА
МЕ ЈЕ
ДА ЈОЈ
СВЕ КА-
ЖЕМ... И
ПАНТРО
ЈЕ БИО С
ЊОМ...

ОНДА
МОЖДА
СТАРИЦА
ЗНА
КУДА СУ
ОДВЕЛИ ТИ-
ЛУ? ВОДИ
НАС ЊОЈ?

ПО-
БИТЕ
ЗА
МНОМ!

УБИ,
СТРАЊЧЕ!
ОЧЕКИ-
ВАЈА
САМ
ТЕ...

JOHN
PREUTICE
5-7

АКО СЕ
ТИЛИ
НЕШТО
ДОГОДИ...
ТИ ЋЕШ БИТИ
КРИВА
ПРЕД
ОСТРВЉАНИМА?

ЗНАЧИ,
ЖЕЛИШ
ДА ТИ
КАЖЕМ
КУДА
СУ ЈЕ
ОДВЕ-
ЛИ?

МОЖДА СИ
У ПРАВУ?
РЕКИ ЋУ ТИ...
ДА СМРИМ
ГНЕВ
МОЊАРЕ?

ЈЕСИ
ЛИ ЛУД,
ПАНТРО?
НЕ ДИРАЈ
КОВЧЕ-
ЖИФ?

БИСЕРИ
МОРАЈУ
БИТИ
ВРАЂЕНИ
МОЊАРИ...

JOHN
PREUTICE
5-8

РИПЕ!
РИПЕ!
ТО САМ
ЈА...
ТИЛА!
ОВДЕ
САМ!

JOHN
PRENTICE
5-23

ЕНО ЈЕ,
КАПЕ-
ТАНЕ!
МОЖДА
БИХ
МОГАО...

НЕ ПУЦАЈ!
КИРБИ
ЊУ НЕ
МОЖЕ
ЧУТИ...
АЛИ ПУЦАЊ
СВАКАКО!

© 1954 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

СВЕЖ
ВЕТ-
РИК!

АХА... АКО
НАСТАВИМО
ОВИМ ТЕМПОМ,
ДО МРАКА
ЋЕМО СТИЋИ ДО
МАБОНГЕ!

НАС-
ТАВ-
ЉАЈУ...
НИСУ
ЈЕ
ЧУ-
ЛИ!

ДОБРО ЈЕ! КАД
ОДМАКНУ,
ОСЛОБОДИЋЕМО
СЕ ДЕВОЈКЕ
ТАКО ДА НИ-
КО НЕЋЕ МО-
ЋИ ДА ИСПРИ-
ЧА ШТА СЕ
ДОГОДИЛО
С ПАНТРОМ!

ОХ...
РИП
МЕ
НИЈЕ
ЧУО...

ОВО
ЈЕ
КРАЈ...
НЕМА
ВИШЕ
НАДЕ!

JOHN
PRENTICE
5-24

ДЕСМОНДЕ,
НЕШТО МИ ЈЕ
ЧУДНО!
ПОГЛЕДАЈ ОНЕ
ПАЛМЕ... КАО
ДА РАСТУ ИЗ
ВОДЕ!

ТРОП-
СКА
ФЛОРА
ЈЕ
ПУНА
ТАЈНИ!

JOHN
PRENTICE
5-25

ИПАК...
МОЖДА
ЋУ
МОЋИ
ДА ПРИ-
ВУЧЕМ
РИПО-
ВУ ПАЖ-
ЊУ...

МОЈА ПУДРИЈЕРА
С ОГЛЕДАТОМ
КОЈОМ САМ СЕ
СЛУЖИЛА У
ОНОМ
ДРУГОМ
СВЕТУ...
МОЖДА
ЋЕ И
САД МО-
ЋИ ДА
ПОСЛУ-
ЖИ!

САМО,
ОГЛЕ-
ДАЛО
МОРА
БИТИ
САВРШЕ-
НО
ЧИСТО...

КАД БИХ
УСПЕЛА
ДА
СУНЧЕВ
ОДРАЗ
БАЦИМ
КИРБИЈУ
У ЛИЦЕ...

ШТА
ВАМ
ЈЕ?

СУНЦЕ!
БИЈЕ
МИ
ПРАВО
У ОЧИ...
ЗАС-
ЛЕПЉУ-
ЈЕ
МЕ!

JOHN
PRENTICE
5-27

НИШТА
ТИ НЕ
ВРЕДИ,
ЏУРО!

КРИС
И НЕГОВ
ДРУГАР
ПРИБЛИ -
ЖАВАЈУ
СЕ
ТИЛИ!

БИЧ ЈЕ ОПАЈИО
АЛИ У ИСТОМ ТРЕНУТКУ
АНДРО ЈЕ ХИТНО
КОПЉЕ...

JOHN
PREUTICE
6-2

ПОГО -
ДИО
МЕ ЈЕ,
КАПЕ -
ТАНЕ!
НЕ
ОСТАВЉАЈ
МЕ!

НИШТА
ТИ НЕ
МОГУ
ПОМО -
ЋИ,
БИЧ!

АНДРО
ЈЕ
РАЊЕН...
А И
БИЧ!
ОСТАНИ
ТУ, ДЕС -
МОНДЕ...
ЈА ЋУ
ЗА КА -
ПЕТА -
НОМ!

JOHN
PREUTICE
6-3

МОРАМ
НАћи
НЕКИ
ЗАКЛОН...

ПАНТРО
ЈЕ МРТАВ...
ОСТАО ЈЕ
САМО КРИС!
ПУСТИТЕ ГА,
РИПЕ...

НЕ, ТИЛА,
НЕ
МОГУ!
ВИ И
ДЕСМОНД
ПОБРИНИ -
ТЕ СЕ ЗА
РАЊЕНИ -
КЕ!

ХАЈДЕ,
КИРБИ!
ПОКАЖИ
СЕ... ДА
ВИДИШ
КАКВИ
СМО СТРЕЉ -
ЦИ МИ...
МОРНАРИ
ЈУЖНИХ
МОРА!

КИША МЕТАКА НАТЕРА -
ЛА ЈЕ КИРБИЈА
У ЗАКЛОН...

JOHN
PREUTICE
6-4

У ПРЕПУЦАВАЊУ ОБО -
ЈИЦА СУ ИСТРОШИЛА
МУНИЦИЈУ...

ПРА -
ЗАН ЈЕ!
ТРЕБА
ПОНО -
ВО
ДА ГА
НАПУ -
НИМ!

И НЕМУ ЈЕ
НЕСТАЛА
МУНИЦИЈА!
МОЖДА ЋУ
СТИЋИ ДО
БРОДА...

JOHN
PREUTICE
6-5

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

СЛЕДЕЋИ НАСТАВАК: ТОВАР ГОРИ!

BAZOOKA Joe НАГРАЂУЈЕ

**БЕЗ
ИЗВЛАЧЕЊА**

ЗА СЛЕДЕЋИ

БРОЈ НАГРАЂЕНИХ

СЛИЧИЦА КОЈЕ СЕ ЗАВРШАВАЈУ БРОЈЕМ

5, 15, 25, 35 МОЖЕТЕ ДОБИТИ

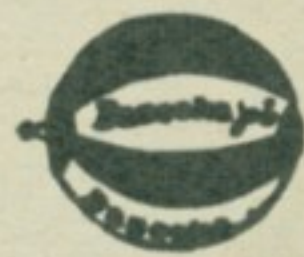
1. Јединствену мајицу BAZOOKA JOE у свим величинама за 30 сличица

2. За школу и кућу интересантан писаћи прибор (налив-перо, техничка оловка, хемијска оловка) за 25 сличица

3. Атрактивну BAZOOKA JOE лопту за 15 сличица

4. Оригинални модел Rewell авиона на састављање за 14 сличица

5. 10 летећих дискова са пиштољем за 5 сличица

6. Две украсне налепнице BAZOOKA JOE за 3 сличице

7. BAZOOKA JOE флуоресцентна значка, непогрешив знак распознавања пријатеља BAZOOKA JOE за 2 сличице.

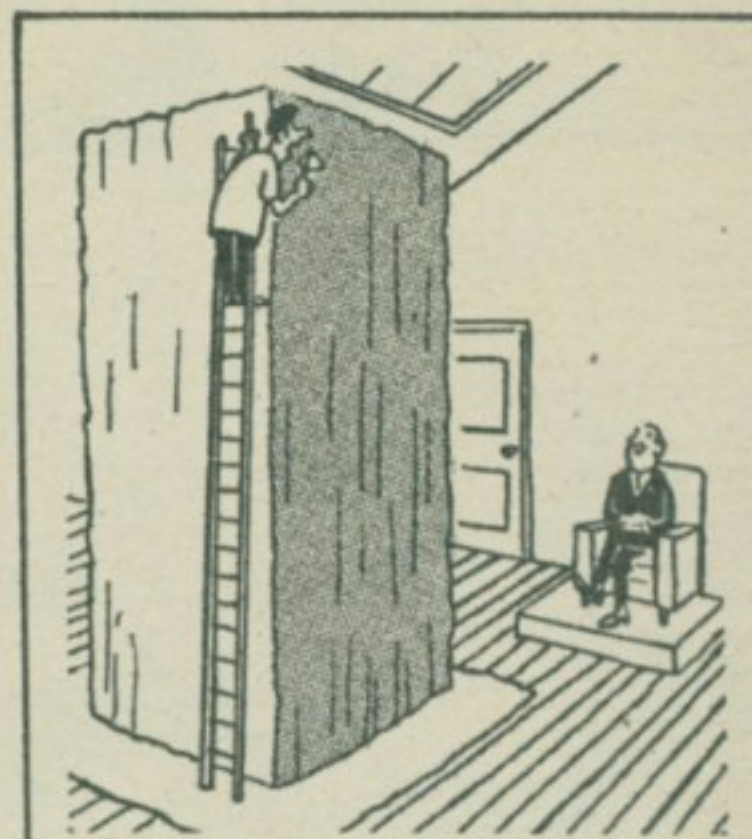
BAZOOKA

Неоштећене сличице шаљите на адресу: »BAZOOKA JOE« ЖИТО, Љубљана, Шмартинска 153, 61000 Љубљана. Адресу напишите читко штампаним словима, а ако сте кандидат за прву награду, напишите још коју од следећих величина мајице желите: 8, 10, 12, 14, 16.

хумор

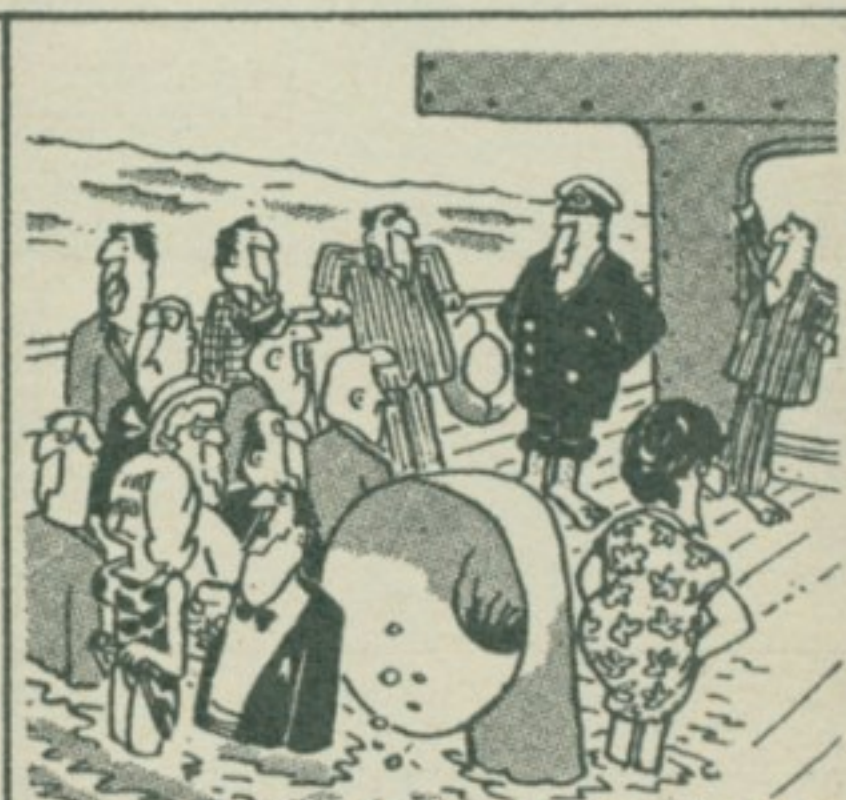
— Ниједног од нас двојице нећете натерати да проговори!

— Још не морате да се смешите!

— Зашто не гледате куда возим?!

— Ви се сви сигурно питате зашто сам вас сакупио на палуби!...

**У ИДУЋЕМ БРОЈУ
КОМПЛЕТАН СТРИП
ПОЛ ТЕМПЛ:
„ЛАЖНА ЧИСТАЧИЦА“**

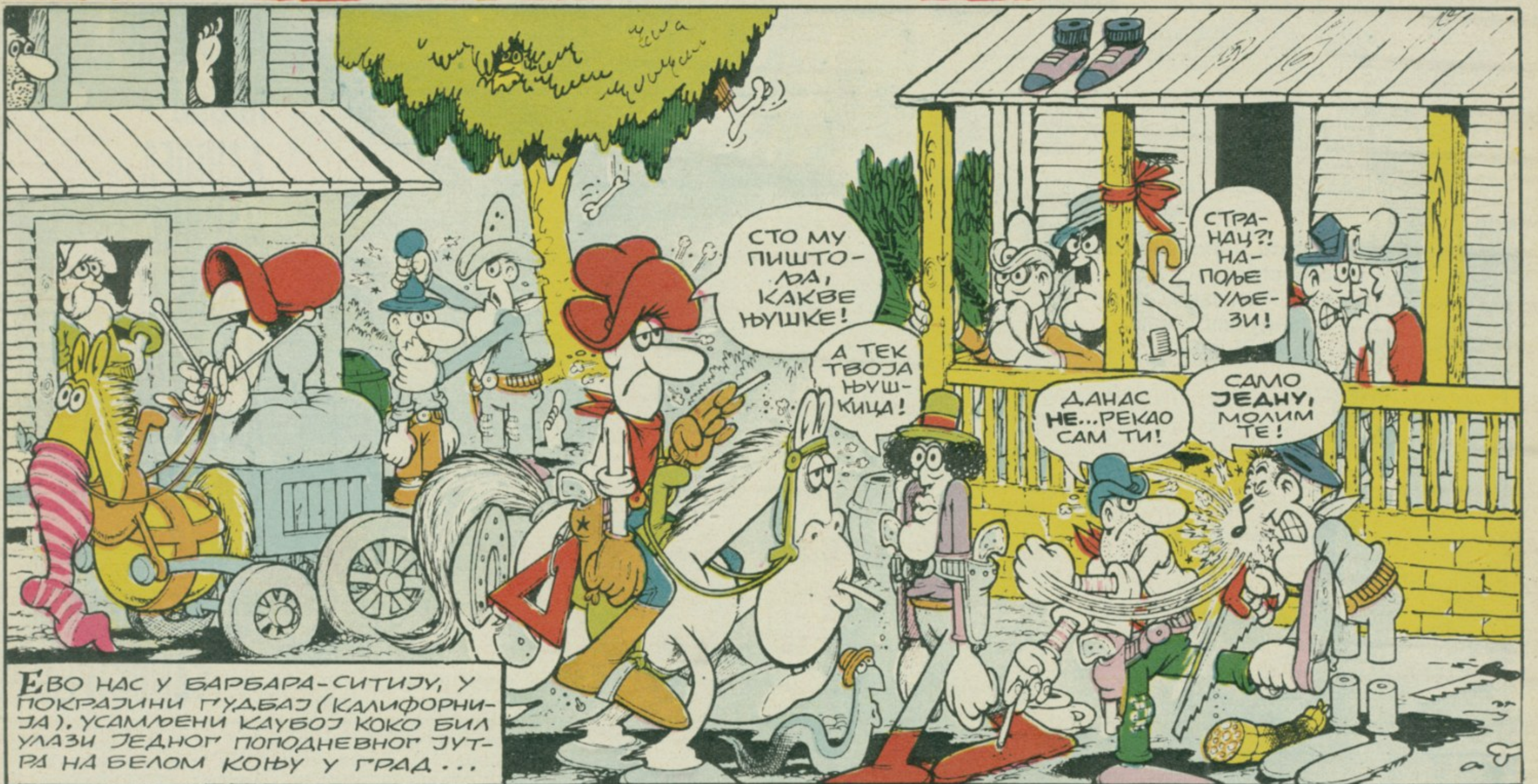
**ЦЕЛА МАТУРА
У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!**

СА „ПРИРУЧНИКОМ ЗА НОВУ МАТУРУ“ МОЖЕТЕ БРЗО И УСПЕШНО ДА ОБНОВИТЕ ЦЕЛО СРЕДЊОШКОЛСКО ГРАДИВО!

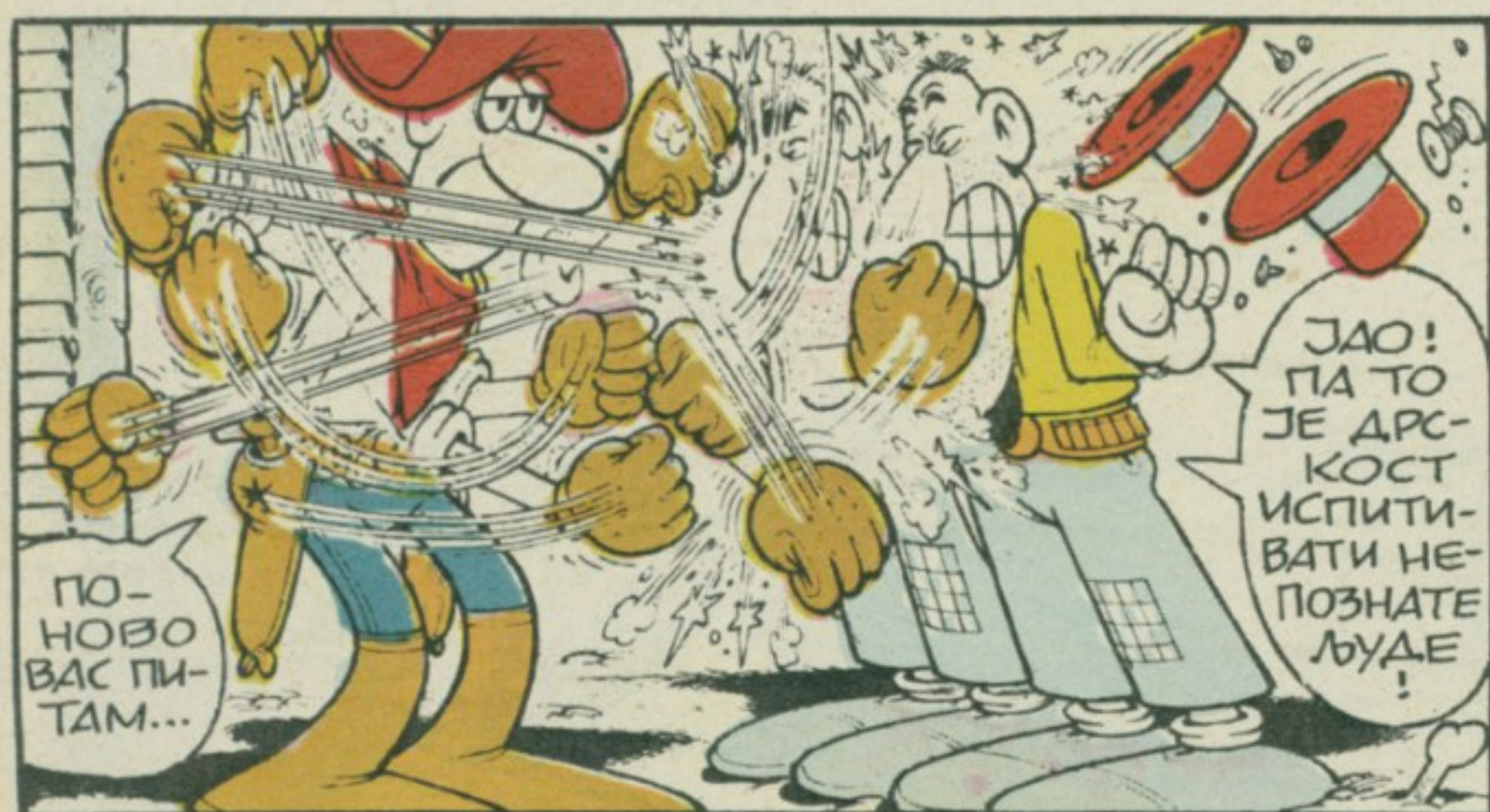
НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“ у сарадњи са групом познатих педагога приредило је специјално за гимназијалце и средњошколце „ПРИРУЧНИК ЗА НОВУ МАТУРУ“ који садржи сажето градиво из СРПСКОХРВАТСКОГ ЈЕЗИКА, ИСТОРИЈЕ, ГЕОГРАФИЈЕ, БИОЛОГИЈЕ, ХЕМИЈЕ, ФИЗИКЕ и МАТЕМАТИКЕ по наставном плану од I до IV разреда.

Ово је јединствен приручник, штампан на 378 страна, за припрему матуре и за брзо и успешно понављање градива у току школске године. Можете га добити поузећем, по цени од 40 н. дин. за само неколико дана ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбином на: НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд.

КОКО БИЛ

ЕВО НАС У БАРБАРА-СИТИЈУ, У ПОКРАЈИНИ ГУДБАЈ (КАЛИФОРНИЈА), УСАМЉЕНИ КЛУБОЈ КОКО БИЛ УЛАЗИ ЈЕДНОГ ПОПОДНЕВНОГ ЈУТРА НА БЕЛОМ КОЊУ У ГРАД...

РЕКОРД ВИЉЕМА ТЕЛА

Богато украшен
самострел из 15.
века израђен за
француског кра-
ља Луја XII

Први самострел добио сам на поклон од Ерла Павела из Вернона у Калифорнији који се бавио снимањем трикова у филмовима. Ерл је сам пратио самостреле разних облика и величина. Неки су били веома лепи, имали су елегантан облик виолине и убојиту снагу пушке великог калибра. Ерл ми је испричао да му често поручују самостреле који могу да избаце ловачку сачму. Код неких цев је изнутра најдебљења као пушка да би се меци окретали и постигали већу прецизност.

ПРОБИЈА ГВОЗДЕНИ ОКЛОП

Године 1199. чувени енглески краљ Ричард Лављег Срца, оклопљен од главе до пете, обилазио је своје трупе које су опседали тврђаву Шали у Нормандији. Изненада, краљ се заљуљао у седлу и пао. Пратиоци су, притрчали, угледали у краљевом врату стрелу која је прошла кроз гвоздени оклоп као да је био од картона. Неколико дана касније Ричард Лављег Срца је умро.

Енглески краљ погођен је са бедема Шалија оружјем чију је употребу католичка црква покушавала да забрани хришћанским државама јер је било сувише опасно. Ово оружје звало се самострел, у Европу су га у XII веку донели Сицилијанци са Средњег истока, где је вероватно доспело из Кине.

44 Према неким изворима употребљавали су га и Рим-

љани. Ако је то тачно, онда је самострел био забрањен готово 1000 година, да би се опет изненада појавио као једино оружје пре барута, које може да пробије гвоздени оклоп.

Самострел је кратак, изванредно снажан лук постављен на дрвени носач. Стрелац натезе лук вукући конопца све док не зашпе за полугу окидача. Лук се опушта и одапиње стрелу кад се потегне обарач. Самострел има многе предности у поређењу с обичним луком. Њим се лако нишани из стојећег, клечећег и лежећег положаја. Нечујан је, снажан и стрела са дугачким шиљком одапета из њега пробија и челик коме метак не може ништа. Једина му је мана што је потребно прилично времена да се после употребе лук поново натегне.

У средњем веку прављени су разни самострели. Неки од њих погађали су циљ на удаљености од пола километра. Други су опет били тако мали да су се могли сакрити у рукав. Некима је била додата цев за избацавање кугли. За лов је био начињен самострел који избацује прегршт ситног камења. Понеки су имали нишане и мераче ветра.

КЛУБ САМОСТРЕЛАЦА

Кинези су измислили самострел са репетирањем који се натезао помоћу напаве с полугом. Са 100 таквих самострела могло се одједном избацити 1000 стрела за свега 15 секунди. Кинези су их употребили против Јапанаца 1895. У II светском рату аустралијски извиђачи употребљавали су

самостреле, занатски конструисане, против јапанских стража. У вијетнамском рату самострелом су се служиле обе зараћене стране.

Године 1950. амерички стрелци, љубитељи лука, основали су Национални клуб самострелаца. Најпознатији члан је Џорџ Стивен, некадашњи првак света у самострелу, конструктор самострела на репетирање који далеко надмањује онај

кинески јер за 4 секунде у правилним размацама избацује 5 стрела.

НИСИ ПОГОДИО!

Са самострелом се може постићи велика прецизност — са 100 метара може се погодити мета величине 60 сантиметара. Пол Ајтел, некадашњи шампион, погађа јабуку на 50 метара и тако угрожава легендарни рекорд Виљема Тела! Ајтел употребљава лук од дуралуминијума. Пуковник Пирс из Коронада у Калифорнији постигао је даљински рекорд: својим самострелом од дрвета и пластике успео је да избаци стрелу на удаљеност од 600 метара!

Све ово сазнао сам од

**ЧУВЕНИ
АМЕРИЧКИ
ЛОВАЦ
ДАНИЈЕЛ
МАНИКС
ЈЕДАН ЈЕ
ОД РЕТКИХ
ЉУДИ КОЈИ СУ
УЧЕСТВОВАЛИ
У ЛОВУ
НА МЕДВЕДА
— САМОСТРЕЛОМ!**

Ерла који је прави светски експерт за самостреле. Док ми је показивао своју личну збирку, ја сам, као страствени ловац, размишљао да ли се самострелом могу ловити и медведи. Ерл ми је препоручио један самострел с кундаком пушке спрингфилд, отвореним нишаном и луком од прута мажуре дебелим 5 сантиметара. Стрела из овог лука може да прође кроз мету

Џим притисну окидач и стрела нестаде у медведовом телу

од сламе и заводе се у дрво удаљено 16 метара. За лов сам одабрао туче стрела од кедровине са челичним шилом.

Отпутовао сам, заједно с одличним ловцем Џимом Батом, у Пенсилванију код шума Била Грина који је убио 351 медведа. Он ми је својевремено јавио да у том крају један опшан медвед тамани фармерима вошке.

Бил је желео да се увери у снагу самострела, па смо после вечере изишли у двориште. Џим је упалио фарове аутомобила да би се боље видело, а Бил је наместио сандук пун сена као мету. Џим се затим удаљио 16 метара и одапео стрелу. Очекивао сам да из сандука извири вршак стреле но ничег није било.

— Ниси погодио! — рече Бил.

Џим одапе другу стрелу и сандук се мало затресе. Када смо пришли, видели смо да је и прва стрела пробила сандук и зарила се у зид гараже, 6 метара иза сандука!

КАНАДСКИ МЕДВЕД

Сутрадан ујутру поћосмо ципом, са 6 дивних ловачких паса, у шуму која се простирала дуж канадске границе. Стари зид обрастао маховином, на крају шуме, обележавао је почетак фарме. Пси одједном почеше бесно да лају и изгубише се међу дрвећем. Чуло

Ловац са самострелом: детаљ са слике из 13. века

се само дивље режање, лајање и мумлање. Пожурисмо за њима и угледасмо чудан приказ: пси су трчали око великог медведа који их је нападао сваки пут кад би се сувише приближили.

После извесног времена медвед је досадило, па се повукао и сакрио иза једног грма окренут псима који су се спремали за скок. Џим клекну и подиже самострел. Нишанио је медведу у груди, али није смео да гађа да не би погодио неког пса. Звер се није мицала чекајући да се пси врате. У погодном тренутку, Џим притисну окидач и стрела несташе у медведовом телу.

Животиња зарежа и баци се напред. Пси одмах скочише. Медвед се котрљао повукавши под себе пса Блуа који је урлао од бола. Прилетеше Џиф, Скоут и Ред да спасу пријатеља. Медвед се окрете, зграби Реда за врат и поче снажно да га дрмуса. Џим је опет припремио самострел, али није могао да гађа због пса.

Медвед је снажно стезао Реда шапама покушавајући да га уједе за главу, но овај му је зубима стегао горњу вилицу и није је испуштао. Остали пси бесно су га уједали, али, осим што су њушке напунили длакама, нису му наудили.

ПРОГУТАО СТРЕЛУ

Изненада, медвед, одбаци Реда далеко у грмље и побеже. Пси за њим. Ја се пробих кроз жбуње шимшира и кад изиђох из густога, угледах псе како скачу око једног храста. Медвед се

пењао уз дрво и када је доспео до прве јаче гране, ухватио се за њу зубима и остао viseћи да би се мало одморио.

Био сам удаљен око 30 метара. Стигоше и Џим и Бил. Џим из тоболица извади стреле, подиже самострел и нишани. Медвед се за то време успузао на грану и љуљао се тамо-амо спремајући се да скочи на псе.

Зачу се тих, карактеристичан звук самострела и стрела се заре у медведов врат приковавши га за стабло. Он снажно цимну главом, стрела се затресе и излете из дрвета. Џим одапе другу стрелу која медведу просвира раме. Снажна животиња зграби зубима врх стреле и снажним трзајем ишчупа је из рамена. Затим, држећи се шапама за дрво, склизну према земљи.

— Гледај! — повика Бил. — Ако додирне земљу, трчаће још недељу дана и пси га више никада неће стићи!

Али, није било потребно. Медвед изненада опусти шапе и сручи се мртав међу лесе.

Када смо га прегледали утврдили смо да га је прва стрела погодила у груди и пробила му једно плућно крило. Друга је погодила душник, а трећа би прошла кроз раме да јој се перца нису заглавила између ребра. Вршак ове стрелице Бил је касније нашао у стомаку животиње. Медвед га је прогутало кад је стрелу извлачио из рамена.

Касније сам видео неколико старих гравира које приказују лов на медведа помоћу паса и самострела. Ипак, мислим да сам један од ретких који су узели учешћа у таквом лову.

Данијел Маникс

НАУКА И ТЕХНИКА

ВОДОНИК УМЕСТО БЕНЗИНА

Опити у којима је уместо бензина као гориво за турбине и моторе са унутрашњим сагоревањем употребљен течан водоник дали су одличне резултате. Како су цене добијања течног водоника и бензина приближно исте, стручњаци сматрају да је индустријска производња течног водоника потпуно реална. Преимущества су очигледна: течан водоник тренутно испарава и, што је најважније, при његовом сагоревању не стварају се гасови штетни за људско здравље.

ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА СА МЕСЕЦА

Ако би се у Коперниковом кратеру на Месецу подигла сунчана електрична централа базирана на фото-елементима, количина електричне енергије која би се добила износила би колико и енергија свих термоелектрана на Земљи — сматра енглески научник Д.

Копан. Систем сунчаних електричних централа распоређених по Месечевом екватору могао би да послужи као значајна помоћ у снабдевању електричном енергијом на нашој планети. Према замисли енглеског научника електрична енергија преносила би се с Месеца на Земљу помоћу ласерских зракова.

НАЈСТАРИЈА МУМИЈА

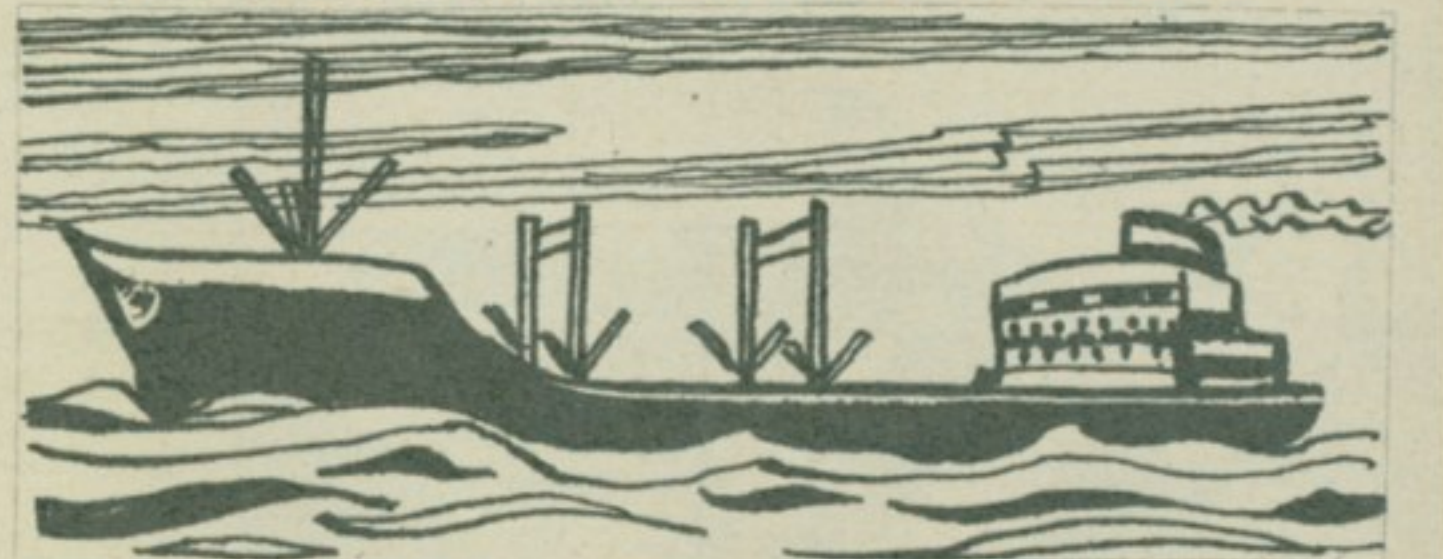

Каира, откривена је досад најстарија мумија. Натписи у гробници, које су египтолози успели да дешифрирају, говоре да су то остаци дворског музичара Нотреа који је својом свирком разонођивао фараона Ни Осен-Ра.

Нотре је умро у шестој години владавине свог господара. На основу тога може се закључити да је стари певач живео пре око 5000 година. Археолози сматрају да је, што се историје тиче, овај налаз много значајнији од откривања Тутанкамонове гробнице која је, 1922. године, била права сензација.

У „граду мртвих“ у близини египатског села Сакаре, двадесетак километара југоисточно од

АУТОМАТИЗОВАН ТАНКЕР

У Јапану је саграђен потпуно аутоматизован танкер. То је први брод на свету чија се посада састоји само од групе техничара који треба да преузму управљање бродом искључиво у случају неке несреће. Управљање бродом потпуно је аутоматизовано: он свраћа у унапред планиране луке где се, такође аутоматски, обавља истовар и утовар.

ВЕЛИКИ СТРАХ

СТРАШНА ЈЕ ГОЛИЈА

(Хонорар: 30 дина.)

Било је то прошле зиме кад сам са одредом извиђача „28. новембар“ из Новог Пазара зимовао на планини Голији.

Суровост Голије била ми је позната из прича мог деде који је страствен ловац. Знао сам да има много снега и — вукова. Ипак, кад нам је старешина рекао да су наше две другарице болесне и да им треба топлог козјег млека којег има у суседном селу Граб, без размишљања сам се, са својим другом Рифатом, јавио да пођем у то село. Ставили смо у ветровке мало хлеба, шећера и ножеве. Могу затребати.

Кроз шуму и дубок снег до Граба ишли смо цео сат. У селу смо нашли млеко и одмах пожурили назад. Спустио се мрак.

Чим смо изашли из села, приметили смо да је ново-нападани снег покрио све трагове које смо направили долазећи па смо ишли скоро насумце. Од самог погледа на планину хватао ме страх а кад сам однекуд из даљине чуо завијање вукова, крв ми се следила у жилама. Певали смо да бисмо одагнали страх.

Ишли смо тако дуго, пропадали у снег и застајкивали крај сваког жбуна страхујући шта је иза њега. А онда, негде у близини, одјекну пуцањ из карабина који ми открави лед са срца. Наш старешина, забринут што се тако дуго не враћамо, пошао је да нас тражи.

Насер Буловић,
Ул. Гојка Бачанина
30а, Нови Пазар

ГРАБИЛИ СМО УЗ ПЛАНИНУ И ПЕВАЛИ ДА БИСМО ОДАГНАЛИ СТРАХ.

У СПЛЕТУ ЗМИЈА

(Хонорар: 100 дина.)

Једног дана чувао сам овце на ливади и, док су оне мирно пасле, испружио се поред велике стене обасјане сунцем. Нисам ни помишљао да ме ту вреба опасност.

Док сам лежао замишљен, осетио сам како нешто шушти изнад моје главе. Мислио сам да то шушти лишће на благом ветру и нисам се мицао с места. Али, шуштање се и даље чуло. Одједном осетих како ми се нешто глатко обавија око руке коју сам

држао испод главе. Тргао сам се и вриснуо видевиши две змије оплетене око моје укочене руке.

Од силног страха у глави ми је нешто брујало, осећао сам да губим слух јер сам своје запомагање чуо као неки непознат глас из велике даљине. Сав сам се тресао, увијао, ударао о земљу руком око које су змије биле обавијене. Оне ме нису пуштале.

Видевиши како једна змија бесно маше главом а онда спушта своје оштре зу-

бе на моју руку, скочио сам, отимао се, вриштао. Оно брујање у глави постало је још страшније, кроза ме је прострујало нешто хладно и ја сам се срушио. Кад сам се осветио, био сам у болници.

На срећу, све се добро свршило, али онај страх никад нећу заборавити.

Родољуб Ковачевић,
Ул. Милутина Парезановића, Станово
код Крагујевца

БОЈЕЋИ СЕ ДА ЋЕ СТРАЖАРИ ОТКРИТИ НАШУ ПРЕВАРУ, УДАРАО САМ МИРКА ДО ИЗНЕМОГЛОСТИ.

ЗАКАСНЕЛА ВАТРА

(Хонорар: 120 дина.)

У оно тешко ратао доба, како год окренеш није нам ничег било доста. Вјечита оскудица! Намирнице су се могле купити само на картице које су биле нека врста дозволе за куповину, и то у одређеној количини. На картице смо набављали и угаљ али увијек смо добијали тако лош да је и камен могао боље од њега горјети! А тамо, на железничкој станици, били су вагони пуни блиставог црног угља. Говорило се да тај угаљ одвозе чак у Немачку и ја сам често размишљао зашто га возе тако далеко кад је и нама хладно. Али, имао сам тада само седам година.

Тада се моја сестра Мандица, годину дана млађа од мене, озбиљно разболела и мајка је пала у очај. Није било лијекова, ничег топлог да поједе,

није било ни угља да се загрије она соба кроз коју је пропухивао хладан вјетар. Сестри је било све горе и у мени се изненада родила идеја — да украдем угаљ! Отишао сам са четири друга на железничку станицу.

Стражари су стајали у групи, разговарали и смејали се. Било ме је страх и од помисли на њих, али некако омо то морали извести.

Мирко и ја смо се пришуњали до стражара и на корак-два од њих скочили један на другог. Кад су ударци запљуштали, стражари су се окренули и радознало се загледали у нас. У том тренутку три друга истрчала су из заклона и одјурила до вагона с угљем. Мирко и ја смо се и даље тукли а стражари се смијали.

Мени је постајало вруће,

обливао ме зној од страха да ће наша превара бити откривена и сав сам био малаксао. Мирко је млатио шакама по мени и чупао ме за косу, а ја сам му, ни сам не знам како, узвраћао још жешће. Само да стражари не примијете другове.

Кад је стражарима досадило да нас гледају, наредили су да се губимо. Пао је последњи ударац. Мирко је зазвиждао и сви смо потрчали.

Моји другови успјели су да сакупе само једну врећу угља. Али, већ је било касно. Моја сестра је умрла од запаљења плућа прије него што се соба загријала од прве ватре правог угља.

Драго Кошарац,
Адема Буће 52,
Сарајево

КАД САМ ВИДЕО ДА ЋЕ МЕ ЗМИЈА УЈЕСТИ, СКОЧИО САМ СА ЗЕМЉЕ И ОТИМАО СЕ КАО ЛУД.

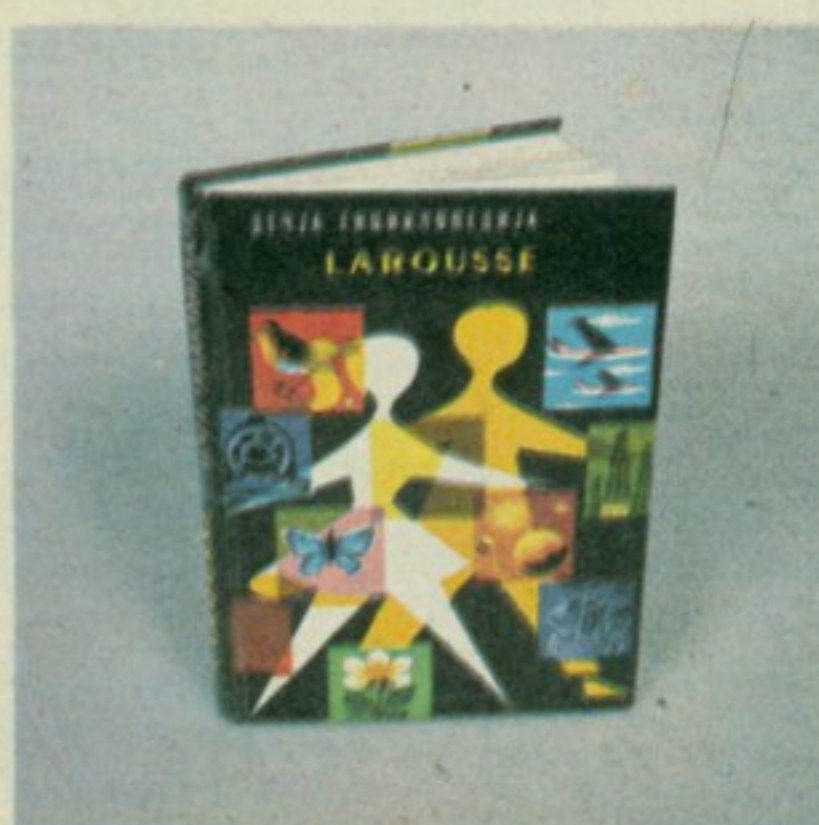
Најлепши поклон за децу

Изаберите књиге које волите

1. ТАЈ ДИВНИ ЧУДЕСНИ СВЕТ — садржи пет популарно писаних књига које доприносе да читалац стекне и прошири знање из области математике, енергије, музике, археологије и историје људског друштва.

Књиге су штампане ћирилицом са илустрацијама у првокласној вишебојној техници, луксузно су опремљене, имају тврд повез и пластифициране корице. На крају сваке књиге је азбучни речник најважнијих појмова. **Цена у књижари 200 дин. Преко Забавника 160 дин.**

2. ДЕЧЈА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЛАРУС — драгоцен приручник сваком ученику луксузно опремљен, у тврдом повезу и са илустрацијама у четворобојној штампи.

Цена у књижари 100 дин. Преко Забавника 90 дин.

3. ЧУДЕСНИ СВЕТОВИ ВОЛТА ДИЗНИЈА — енциклопедија најпознатијих Дизнијевих ликова и јунака сабраних у четири изванредно илустроване књиге са више од 60 бајки и прича чији чаробни јунаци годинама одушевљавају децу и одрасле. Књиге су луксузно опремљене: вишебојна штампа, пластифициране корице у боји и украсна кутија.

Цена у књижари 200 дин. Преко Забавника 160 дин.

4. ДЕЦА СВЕТА — књига која чини скуп најлепших прича о деци света и истовремено на забаван начин открива чудесне лепоте свих народа. Књига је штампана ћирилицом, формат је 28,5x21 см, има пластифициране корице.

Цена у књижари 60 дин. Преко Забавника 50 дин.

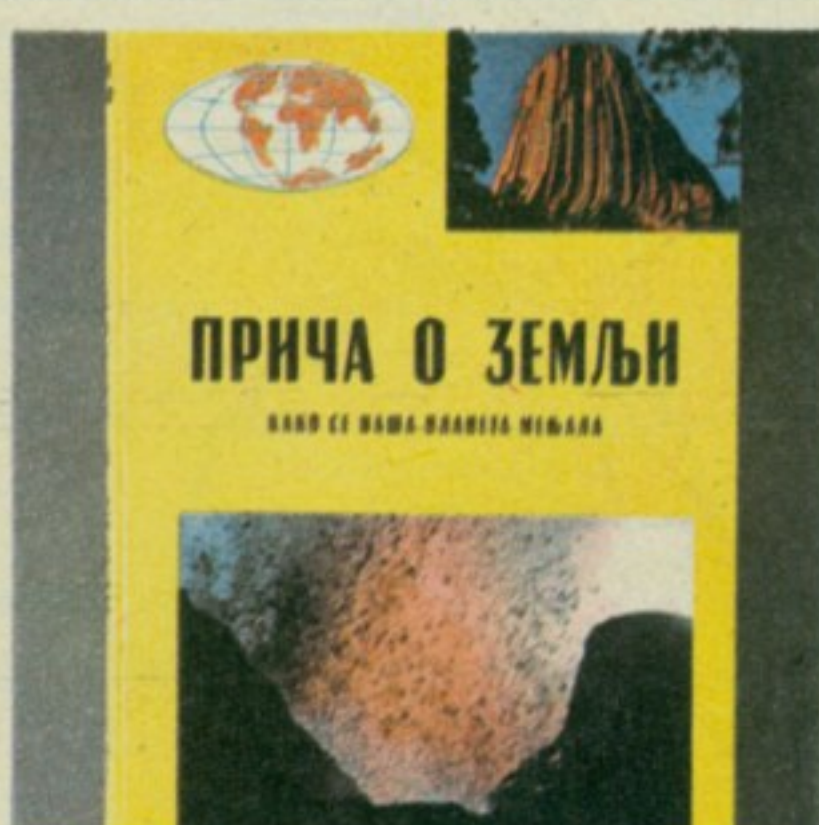
5. БИО ЈЕДНОМ — најлепше приповетке југословенских народа за младе, за оне са маштом и за све који воле мудру реч, домишљатост и смех. Књига је луксузно опремљена, у првокласној вишебојној техници, богато илустрована, у тврдом повезу и са пластифицираним корицама.

Цена у књижари 60 дин. Преко Забавника 50 дин.

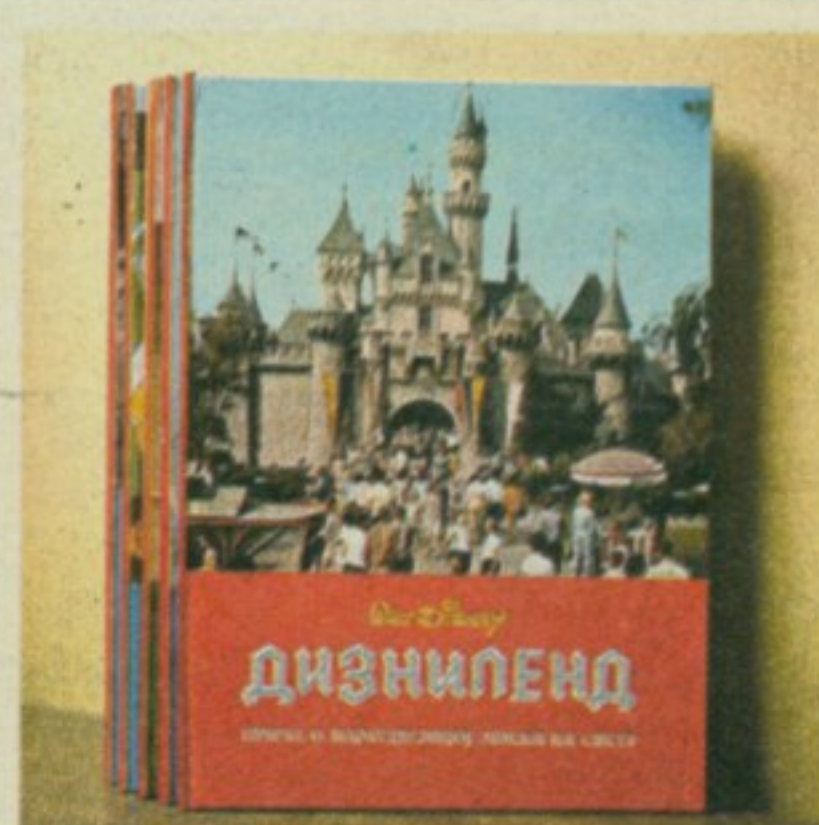
6. ЗЕМЉА — МЕСЕЦ — Повест о почетку космичке ере. Садржи велики број информација и фотографија о историјским летовима на Месец. Књига је луксузно опремљена, у вишебојној је штампи, има 160 страница великог формата, тврди повез и пластифициране корице.

Цена у књижари 60 дин. Преко Забавника 50 дин.

7. ПРИЧА О ЗЕМЉИ — Земља какву данас познајемо изгледа као један кадар филма који траје неколико милијарди година. Ерозије, измене у нивоу копна и саставу земљишта, појаве вулкана и земљотреса, настанак глечера, стварање стена и минерала само су део приче о Земљи, њеном настанку, о њеним планинама, речним токовима и морима, о ватреној сфери, лутајућим континентима, гробљима фосила...

Цена у књижари 60 дин. Преко Забавника 50 дин.

Волт Дизни: БИБЛИОТЕКА ДИЗНИЛЕНД — Књиге из царства Дизнијеве маште: 8. ДИЗНИЛЕНД прича о најчудеснијој земљи на свету — 9. МЕРИ ПОПИНС — 10. ТОЧКОВИ, МАШИНЕ, МОТОРИ — 11. ОД ИКАРА ДО КОСМОНАУТА — 12. ОД СПЛАВА ДО АТОМСКОГ БРОДА.

Свака књига кошта у књижари 20 дин. Преко Забавника 15 дин.

Специјални попуст преко Забавника

ЗА ГОТОВО — Свака књига има свој број. Упиши на наруџбеницу бројеве књига које желиш да купиш. Попуњену наруџбеницу налепи на дописницу и пошаљи на адресу: Издавачко предузеће „ВУК КАРАЏИЋ”, 11001 Београд, Краљевића Марка 9. Књиге ћеш платити поштару кад их донесе. Примају се наруџбенице само за **20 дин. или више** (јер се за мање не исплати слати због поштарине).

НА ОТПЛАТУ — Упиши на наруџбеницу бројеве књига које желиш да купиш и пошаљи на адресу: Издавачко предузеће „ВУК КАРАЏИЋ”, 11001 Београд, Краљевића Марка 9. Примају се наруџбенице само за **60 динара и више** (јер се не исплати слати за мању суму). Ако купујеш књиге за 60 до 120 дин, плаћаћеш по 20 дин. месечно. Ако купујеш књиге за више од 120 дин, платићеш их у 10 месечних рата.

13. СТВАРАЊЕ МАТЕМАТИКЕ — приручник за ђаке свих школа и узраста. Књига омогућава читаоцу да брзо освоји знање из математике.

Цена у књижари 140 дин.
Преко Забавника 120 дин.

ПРИЧЕ И ПЕСМЕ ДИЗНИ-ЛЕНДА: 14. ПЕТАР ПАН — 15. СТО И ЈЕДАН ДАЛМАТИНАЦ — 16. ПИ-НОКИО — 17. ПЕПЕЉУГА — 18. МАЛИ ХИЈАВАТА — 19. САЛОН-СКЕ МАЧКЕ. Свака књига ове серије садржи и грамофонску плочу на којој причају и певају наши најпознатији певачи. Књиге су штампане ћирилицом и латиницом.

Цена у књижари 15 дин.
Преко Забавника 13 дин.

20. СЛИКОВНИЦЕ ЗА УЧЕЊЕ И РАЗОНОДУ — Девет сликовница: ВОЗОВИ, АВИОНИ, ТЕЛЕВИЗИЈА, ШУМА, ПЛАНИНА, ПУТОВАЊЕ, БРОДОВИ, МОРЕ, У МОРСКИМ ДУБИНАМА написане су и нацртане тако да јасним цртежом и приступачним текстом дају деци низ основних знања и података неопходних за савлађивање школског градива.

Цена комплекта у књижари 63 дин.
Преко Забавника 50 дин.

21. ПРИЧЕ О ДЕЦИ И АУТОМОБИЛИМА — Комплет садржи пет наслова: ДУГО ПУТОВАЊЕ СИТРОЕНОМ ДС, РЕНО 4 НА ПОСЛУ, СПАЧЕКОМ ДО ГРАДА И НАТРАГ, ЗАСТАВА 1300 У ЗООЛОШКОМ ВРТУ и ФОЛКСВАГЕН НА ЗИМСКОМ РАСПУСТУ.

Цена комплекта у књижари 15 дин.
Преко Забавника 13 дин.

22. СЛИКОВНИЦЕ „ШВРȚА“ — Комплет сликовница малог, џепног формата за предшколску децу о животу и необичним доживљајима свих Дизнијевих јунака. Сливковнице су штампане ћирилицом у две серије по осам наслова, у поливинилским омотима.

Цена свих 16 сликовница у књижари 40 дин.
Преко Забавника 35 дин.

ЧАРОВНЕ ИСКРЕ — леп комплет сликовница за децу о необичним доживљајима Дизнијевих јунака: 23. НОВА ЦРВЕНКАПА — 24. ПАТАК У ЧИЗМАМА — 25. ГУЛИ У ЗЕМЉИ ПАТУЉАКА — 26. АЛАДИН И ЧАРОВНА ЛАМПА.

Цена сваке књиге у књижари 7 дин.
Преко Забавника 6 дин.

Освојите добре оцене уз помоћ добре књиге!

НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО купујем књиге са бројевима:

За укупну суму од _____ дин. коју ћу суму платити поштару кад ми донесе књиге

НА ОТПЛАТУ Купујем књиге са бројевима:

за укупну суму од _____ дин. које ћу платити у _____ месечних рата.

Прву рату платићу поштару кад ми донесе књиге.

(Читко: Име и презиме наручиоца)

(Поштански број и мјесто)

(Улица и број)

Попуни, изрежи и залепи на дописницу и пошаљи Издавачком предузећу „ВУК КАРАЏИЋ”, 11001 Београд, Краљевића Марка 9.

ХИТ СТРАНА

Сваког петка читајте у Забавнику све о најбољим певачима и ансамблима света. Сваког понедељка на Радио-Београду 1, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, слушајте најновије хитове.

СОЛО, БАС И БУБЊЕВИ

У последње време модерно је правити рок-групе од три члана. Формула: соло, бас и бубњеви прихваћена је као веома погодна и у нашој поп-музици тако да поред „YU — групе“ „Бумеранга“, „Групе 220“ има још пуно одличних тро чланих ансамбала. У овом броју желимо да вас упознамо са три таква састава из три наша града.

НИРВАНЕ су веома цењене у Хрватској и Словенији. Трио из Загреба стекао је име захваљујући многим незаборавним наступима. Свирају заједно три године и за то време специјализовали су се за фестивале поп-музике тако да је тешко замислити неки већи скуп без њих. На прошлогодњем „Boom festivalu“ у Љубљани доживели су први тријумф. Скоро два сата држали су четири и по хиљаде по сетилаца „на ногама“. Велика је штета што немају своју плочу тако да многи ван Хрватске и Словеније и нису упознати са њиховом музиком. Да споменемо и то да је бас-гитариста ове групе по занимању професор физкултуре. У шали он каже да су најватренији поборници „НИРВАНЕ“ његови ученици. Групу чине: Томас Кркак, бас-гитара и вокални солиста; Здравко Штимац, бубњеви и Крешимир Шоштар, гитара и вокални солиста.

ЈУТРО је по многим анкетама друга по популарности група Словеније. Почели су пре три године као пратећи састав вокалне групе „Беле врне“ да би се крајем 1971. године осамосталили. Како немају плоче и како ретко гостују по другим деловима наше земље многи их мешају са истоименим саставом из Сарајева. Свирају углавном своје композиције које, мада нису комерцијалне, наилазе на добар пријем код публике. Нарочито је интересантна њихова обрада Моцартова „Мале ноћне музике“. Охрабрени одличним пријемом приликом недавног гостовања у Београду, планирају за пролеће велику турнеју по Југославији у жељи да „на лицу места“ упознају младе са „Словенија-роком“. Ову љубљанску групу чине: Зоран Цркович, гитариста и вокални солиста; Марјан Фроло, басиста и вокални солиста и Жарко Вреџ, бубњар.

СУПЕР СЕТ за разлику од „Нирвана“ и „Јутра“ нема иза себе „резултате“ јер је овај класичан трио оформљен тек пре неколико месеци од „ветерана“ разних београдских група. Дугогодишње искуство чланова ове групе може само да им помогне у остварењу правих успеха. Група углавном наступа по дискотекама и омладинским клубовима. Снимили су две композиције за Радио-Београд и спремају се да сниме своју прву плочу. У групи су: Сава Бојић, некадашњи гитариста „Поп машине“; Ненад Матић, који је дуго био басиста „Моби Дика“ и бубњар многих састава — Љубомир Јерковић.

МЛАДИ И ПОПУЛАРНИ

Почетком марта одржан је, после двогодишње паузе, фестивал у Опатији. Ево неколико запажених певача:

Ретко кад дебитанти одnose победе на фестивалима али успех **Здравка Чолића** није изненађење. Млади Сарајлија је тренутно један од најпопуларнијих на нашој поп-сцени и овај његов успех у Опатији не може да умањи чак ни пристрасно гласање жирија РТ Сарајево. Композиција Кемала Монтена „Гори ватра“, којом је Здравко победио и која нас је представљала на такмичењу Евровизије, ове седмице је „Песма недеље“ наше „Хит стране“.

Елда Вилер песмом Васје Репинца „Слишшиш, шкољка поје ти“ није освојила ниједну награду али је још једном потврдила да спада у

ред најбољих певачица у нашој земљи.

Популарни македонски певач **Драган Мијалковски** није имао среће у Опатији. Композиција „Кога си сама“ прошла је доста незапажено тако да су многи симпатизери познатог интерпретатора разочарано пратили финале фестивала.

Кићо Слабинац није победио али је оставио одличан утисак. Песма „Пољуби ме за сретан пут“ већ је постала хит на диско тржишту.

„Влада и Бајка“ нису много задовољни иако су се пласирали у финале. Композиција „Док те гледам“ прошла би много боље да ови симпатични београдски студенти нису имали незгода са озвучењем у фестивалској дворани.

„BOOM 73“

„Словенија концерт“ и ове године организује фестивал југословенске поп-музике. Следеће недеље, 20. и 21. априла, у љубљанској хали „Тиволи“ окупиће се наша „поп-елита“. Зна се да су позвани: „Корни група“, „YU-група“, „Срце“, „Нирване“, „Хад“, „Група 220“, „Јутро“ (Љубљана), „Јутро“ (Сарајево), „Поп-машина“, „С времена на време“, „Група Марјана Шкретића“, Зденка Ковачичек са својим саставом, Томаж Домић, трио Неда, Дарио и Миљенко, Срђан Марјановић, Срђан и Буџо, Драго Млинарец и други. Очекује се да ће „BOOM 73“ како је овај фестивал назван привући рекордан број младих.

ДИСКО КВИЗ

1. Један од ових певача није певао у „Корни групи“. Који?

- а) Далибор Брун
- б) Здравко Чолић
- в) Лео Мартин
- г) Дадо Топић

2. Мики Јевремовић је почео певачку каријеру као аматер у:

- а) Нишу
- б) Ваљеву
- в) Чачку

3. Зденка Ковачичек је некада била члан:

- а) дуа „Хани“
- б) дуа „ДД“
- в) квартета „Студио“

4. Групу 220 основао је познати загребачки музичар:

- а) Тони Студени
- б) Драго Млинарец
- в) Борис Бабаровић

5. Певач „Индекса“ Даворин Поповић је некад био талентован:

- а) боксер
- б) спринтер
- в) кошаркаш

- 1. Лео Мартин
- 2. Ваљеву
- 3. Дуа „Хани“
- 4. Драго Млинарец
- 5. Кошаркаш

ОДГОВОРИ:

ПЕСМА НЕДЕЉЕ ГОРИ ВАТРА

Музика и текст: Кемал Монтено
пева: Здравко Чолић

Гори још и сад,
овде поред нас,
ватра љубави
што запалисмо је ми.

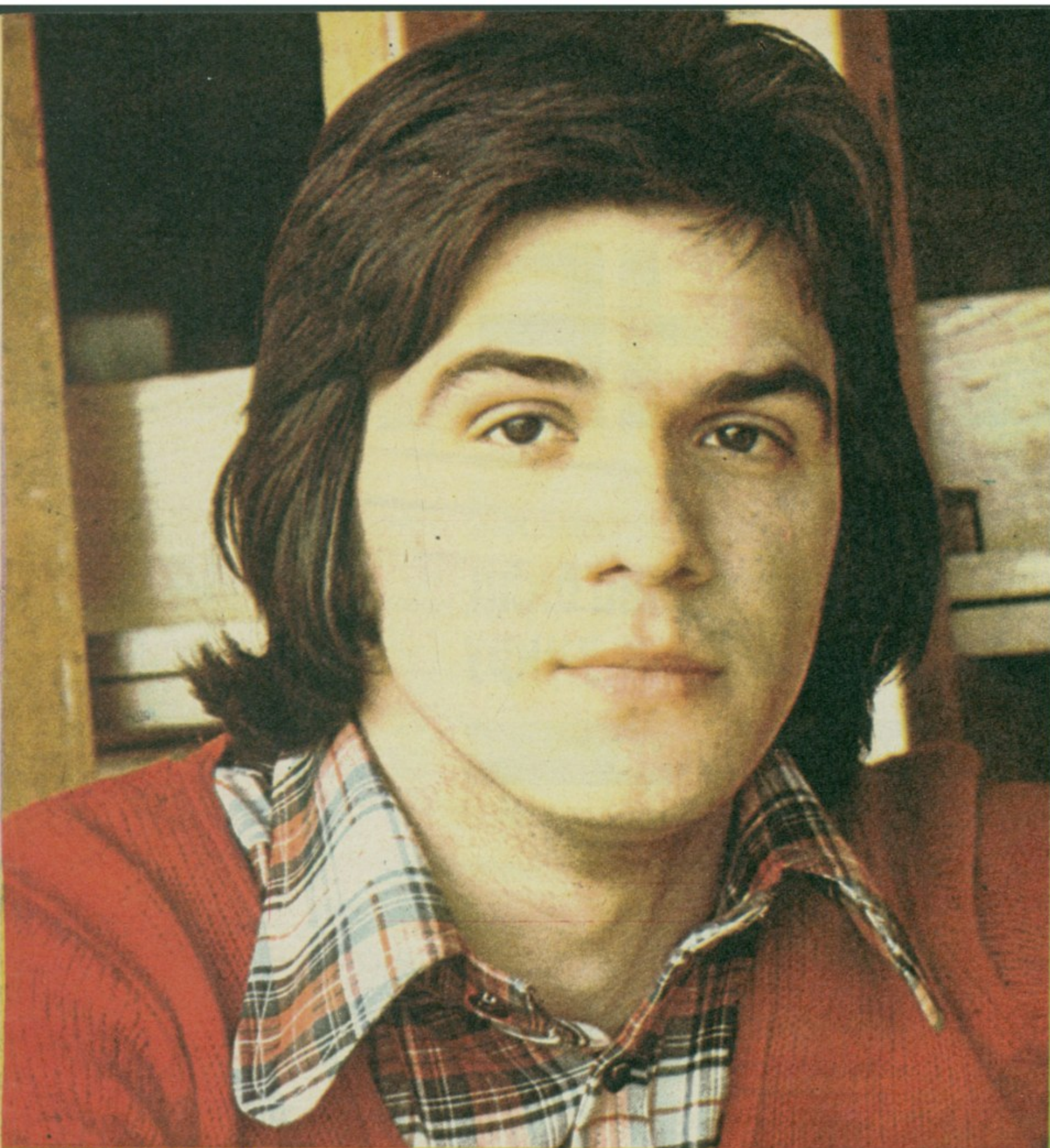
Све је већи плам,
све је већи сјај,
све је ближи дан
када рећи ћемо — да.

Гори ватра сад у нама,
гори љубав пуна плама,
да л' то сањам,
ил' је стварно тако лијепо,
ил' те драга ја завољех
лудо, слијено.

Дођи сад, дођи сад,
реци да, реци да, реци да, реци да!
Гори ватра сад у нама,
Све је већи плам.
(Рефрен)

ЗАБАВНИКОВА
ПРОДАВНИЦА ПЛОЧА

Од идућег броја преко ЗАБАВНИКА моћи ћете да купите све плоче
које вас интересују. **ВИШЕ О ТОМЕ на 53. страни.**

● ЗДРАВКО ЧОЛИЋ

● ЕЛДА ВИЛЕР

● ДРАГАН МИЈАЛКОВСКИ

● КИЋО СЛАБИНАЦ

● ВЛАДА И БАЈКА

ОТКРИЛИ СМО ЗЕМЉАНЕ

Године 2064. на Марс је била упућена експедиција са задатком да провери приче о тајанственим предметима који се, како се говорило, уз необичну шкрипу котрљају површином ове планете и понашају се као да су — жива бића. Научници из експедиције стварно су открили велик број таквих предмета који су подсећали на добоше са чијих су равних површина штрчали танки метални ваљци. Судећи по свему ти бубњевци представљају неку врсту живих металних органа. Њихови ваљци омотани су нечим што личи на магнетофонске траке и што је веома занимљиво, када две овакве особе дођу у контакт трака са ваљка једне од њих премотава се на ваљак друге. На тај начин Марсовци разговарају из међу себе. Та необична бића представљена су на приложеном цртежу. У доњем делу цртежа може се видети још недорастао Марсовац чији су ум и знање још сиромашни.

По повратку на Земљу научници су, проучавајући материјале донете с Марса, ставили траке на магнетофоне. Са њих се чуло неправилно испрекидано пиштање које је подсећало на Морзове знаке. Захваљујући напорима наших кибернетичара информација записана на тракама била је дешифрована и то нам је дало драгоцене податке о животу Марсоваца и историји њихове цивилизације.

Највећу сензацију изазвало је откриће извештаја о експедицији Марсоваца на Земљу. На основу њега је утврђено да су Марсовци открили на нашој планети облик живота сличан њиховом мада на nižем ступњу развитка. Доноси тај извештај. Написан је толико јасно и живо да уметнику са Земље није било тешко да га илустрије. Марсовски извештај о животу на Земљи пружа изванредан пример убедљивог логичког повезивања чињеница који се може упоредити с најбољим примерима индуктивног начина мишљења какве је изградио људски ум.

Зайиси Марсоваца

Одлучили смо да сачекамо дан да бисмо што детаљније проучили живот на Земљи. При томе смо били спремни да и сами будемо от-

П. ВАЈС

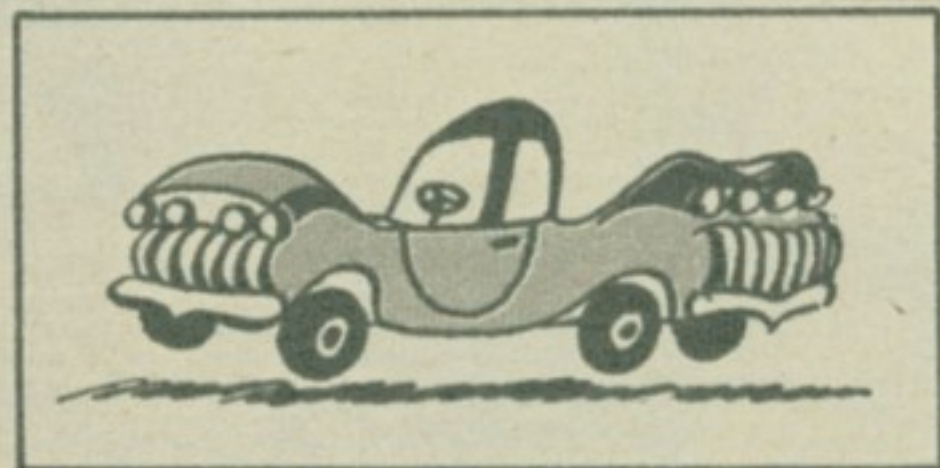
Несумњиво је да су то жива бића: хране се, размножавају и умиру

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

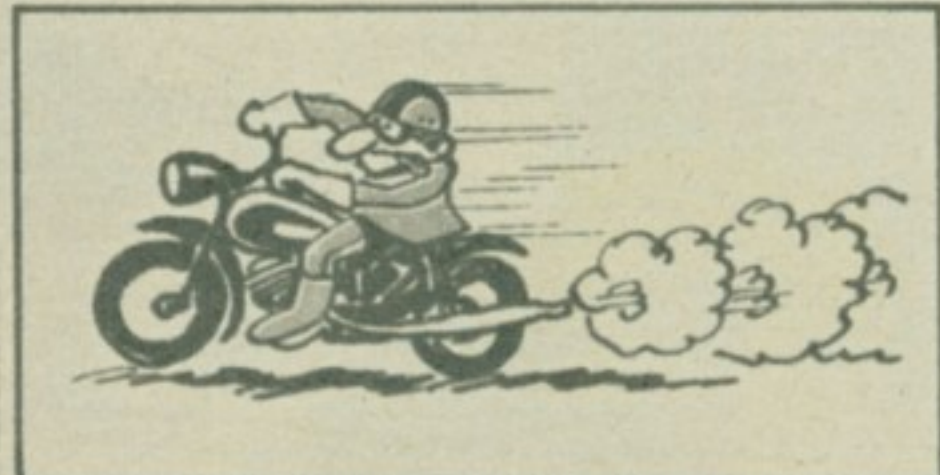
кривени. Међутим, ма колико изгледало чудно, то се није догодило и тако нам се пружила прилика да без икаквих сметњи продужимо на ша испитивања. Резултати су били потпуно неочекивани, готово невероватни. Узевши све у обзир закључили смо да живот на Земљи има толико заједничких црта са животом на нашој родној планети тако да се не може искључити могућност заједничког порекла Марсоваца и Земљана.

Овај закључак вероватно се неће свидети славним вођама више марсовске расе, али докази су такви да нам наша савест научника не дозвољава да их прећутимо или их се одрекнемо. Јер, ми можемо да докажемо да су Земљани способни за размену материја: они једу, пију, брину се о својој спољашности, стварају топлоту, светлост и звук, продужавају свој род и умиру. Слично нама, они се међусобно разликују величином и карактером. Укратко, они имају своју индивидуалност.

Као и ми, Земљани су по својој грађи готово симетрични и само мало поларизовани: један њихов крај увек се мало разликује од дру-

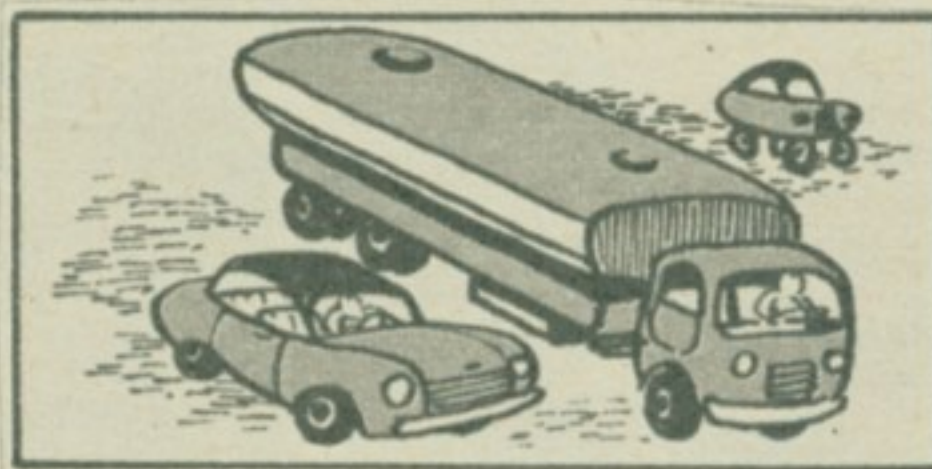
гог што је очигледно у вези с њиховом способношћу да се крећу у два супротна правца. Њихов додир са тлом остварује се обично преко четири точка мада неки имају сама по два доња уда. Ове по-

следње, пошто су мање стабилни, можемо класификовати као заостали облик живота.

Већина Земљана може се грубо поделити у три врсте које, очигледно, одговарају трима групама формираним по узрасту. Судећи по све му маса се увећава с годинама, али

не постепено већ скоковито. Међутим, наша мерења брзине њиховог кретања откривају јасно изражену

обрнуту зависност између величине и покретљивости. То потврђује познато правило: с годинама сви по стају спорији и мање жустри у покретима.

У току проучавања пала нам је у очи изузетна особина Земљана. О-

ни су неразлучно везани с некаквим веома неразвијеним телима знатно мањих размера. Ове последње идентификовали смо и класификовали као сталне паразите Земљана. У то нас уверавају следећи подаци:

1) Највећи део времена они проводе у Земљанима.

2) Мада понекад излазе напоље они никад не одлазе далеко од својих домаћина и брзо се у њих враћају.

3) У већим Земљанима они су многобројнији. Пошто се величина Земљана повећава с годинама, паразитски организми се, очигледно, све више размножавају у свом домаћину уколико он више расте.

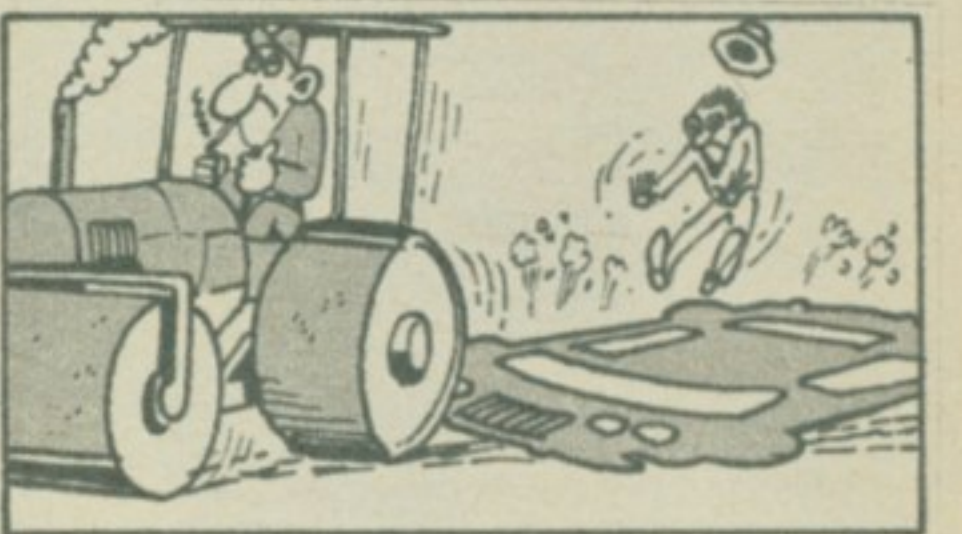
4) Кад су одвојени од својих домаћина имају веома ограничену способност за активно кретање. Њихов начин кретања, који смо имали прилике да посматрамо, знатно се разликује од способности кретања Земљана: спорији је и без реда.

5) Најзад, чињеница да са тлом остварују само нестабилан контакт у две тачке нагони нас да их сврстамо у дегенерисане облике живота.

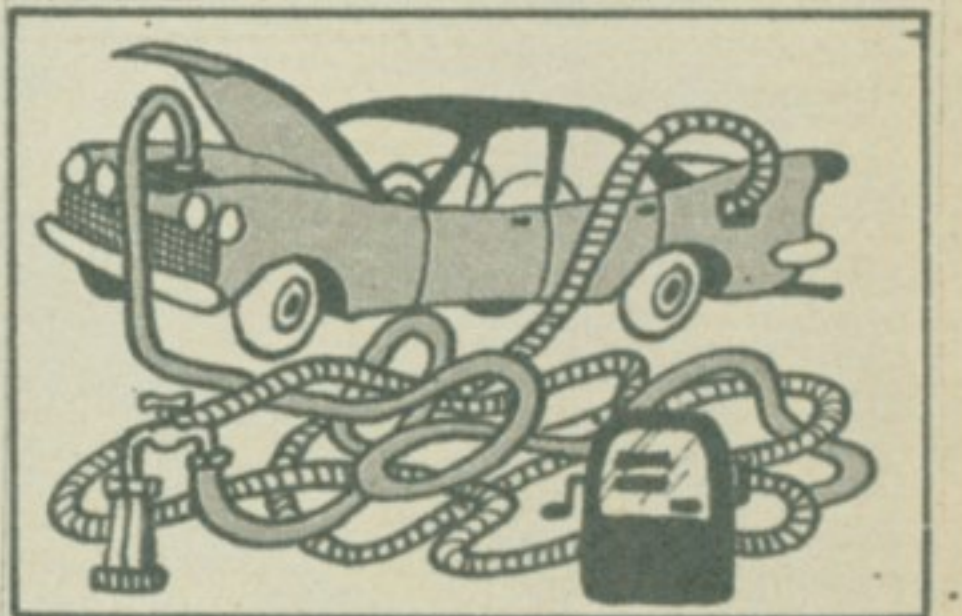
У даљем извештају нећемо говорити о гореописаним паразитима јер они на Земљи очигледно играју безначајну улогу. Вратићемо се

основном предмету наших истраживања — самим Земљанима. Чињенице непобитно доказују да су они — права жива бића.

Пре свега Земљани су способни за размену материја. Они узимају у себе материје из своје непосред-

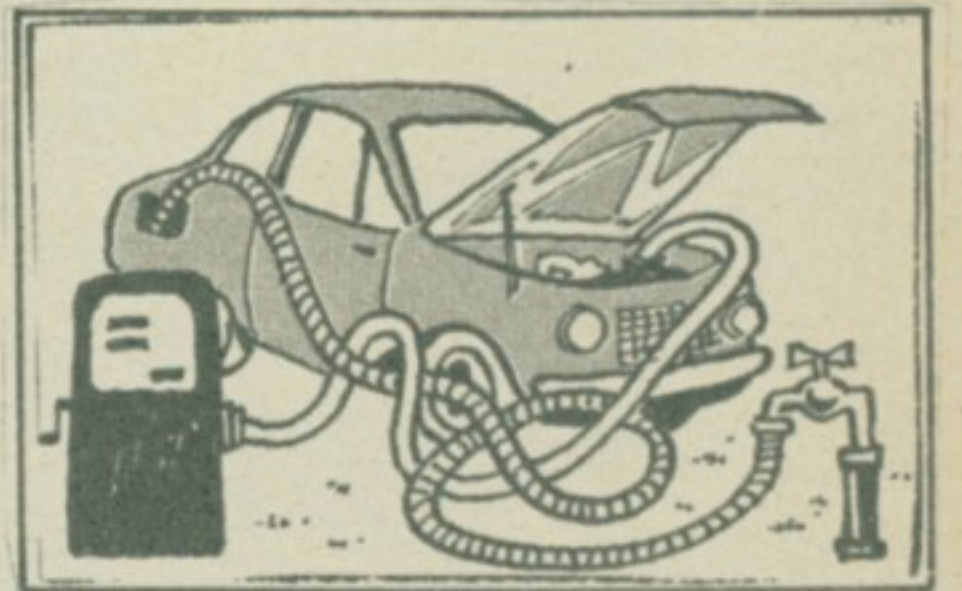

не околине, црпу из њих енергију и избацују отпатке, претежно у облику дима и гасова. Узимају у себе углавном течну храну, и то кроз два отвора од којих се један налази на њиховом предњем, а други на задњем делу. Предњи отвор је животни важнији јер се налази у непосредној близини мозга који је заштићен јаком опном на расклапање. У сваком случају, оба отвора врше потпуно различите функције. Као доказ за то нека послужи експеримент који је извео један храбри члан наше експедиције. Њему је, наиме, пошло за руком да, непри мећен, замени места цевима кроз које дотиче храна. Земљанин, на коме је овај експеримент изведен,

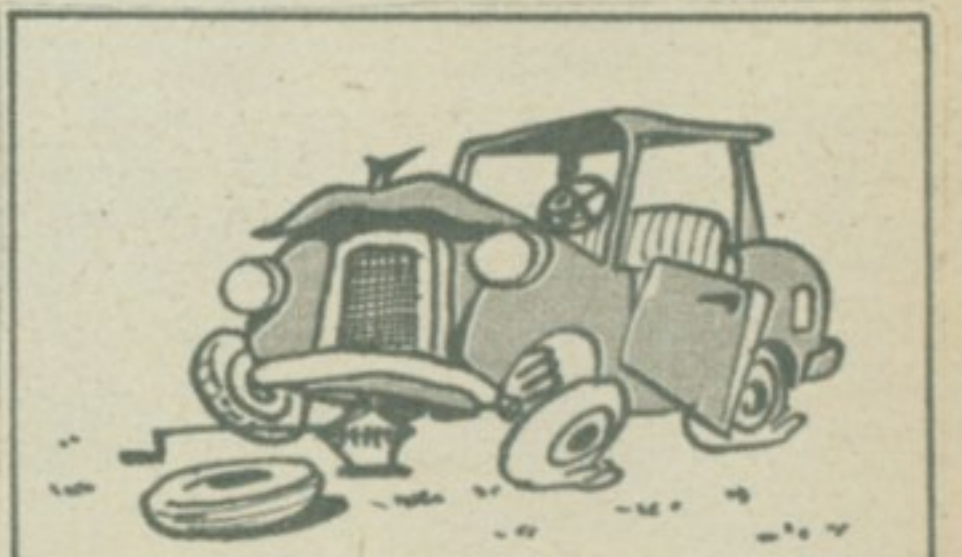
био је потпуно парализан. Међутим, његови паразити показали су знаке крајње узбуђености мада нам је разлог толике узбуђености остао нерасјашњен.

Несумњиво је да Земљани имају орган за обраду информација које долазе из спољнег света и формирање плана деловања израђеног на основу тих информација. Краће речено, имају неку врсту мозга. Под њиховом предњом опном, која се може дизати и спуштати, открили смо многе цеви и жица испреплетаних на нама недовољно познат

начин. Наши стручњаци за „системну анализу“ уверили су нас у сличност са унутрашњом конструкцијом мислених машина сличних нама.

Код Земљана се, као код сваког бића, живот прекида смрћу. Поне-

кад та смрт долази полако, манифестујући се све неприкладнијом спољашношћу и честим поремећајима у функцији кретања. Али, смрт може да наступи и нагло, уз бурне и

јакe шумове и експлозије. Као што ће се даље видети, таква врста смрти има дубоко животворно значење.

Као и на нашој планети, лешеве скупљају у гомиле одређене за неку врсту преображаја. То нам је заправо и дало кључ за решење загонетке дотад нама непознатог начина на који Земљани продужавају свој род. За то нам је било потребно веома много времена, напора и маште. Земљани се не размножавају ни деобом ни пупљењем. Новорођенчад су производ синтезе из неживих материја. Синтеза је постепена, регулисана и одвија се према одређеном систему. Живот улази у Земљане на самом крају тог процеса. Порекло најос-

новнијих делова остало је за нас загоњетка. Међутим, читав низ срећних околности навео нас је на ниже наведену теорију.

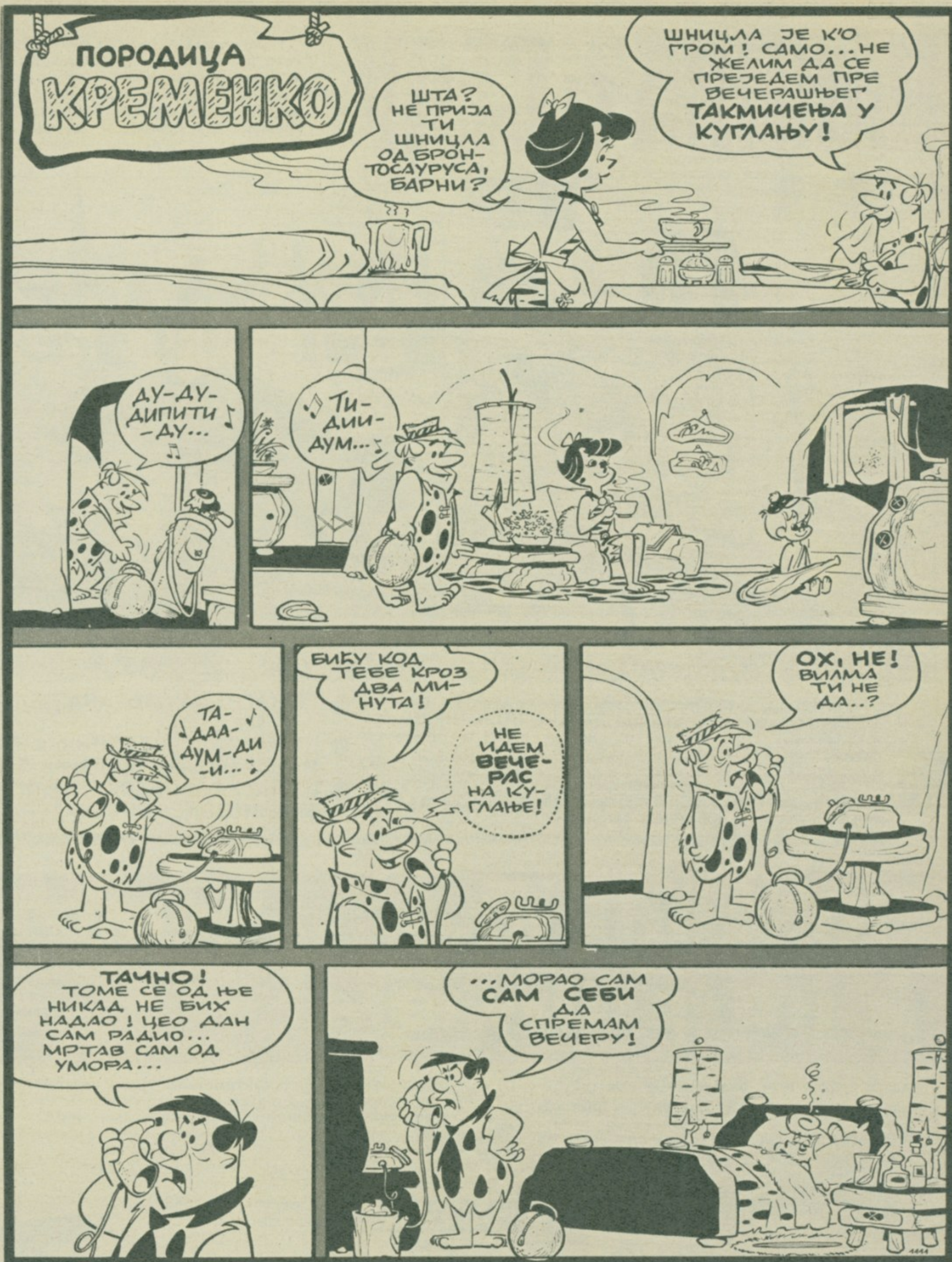
Не једном смо посматрали како се два Земљанина, страшно привуче на један другом, сливају у буран загрљај губећи при том свој облик, способност кретања и живота — све своје индивидуалне црте. Очигледно, они жртвују лични опстанак ради уједињавања. Тај чин саможртвовања збуњивао нас је све док нисмо открили да он не означава крај, већ пре почетак: пут за обнављање живота. Пратећи судбину беживотних остатака које би други Земљани покупили, видели смо како нестају у огромним зградама из којих куљају ватра и дим а затим се појављују у облику лепо обликованих делова спремних за

настајање нових Земљана. Та осматрања уверила су нас да разорни судар представља у ствари спајивање две особе које у љубавном одрицању прекраћују сопствени живот да би њихова тела сливена у једно могла да се поново оваплоте у живо потомство. Између тог сједињавања и појаве потомака протекне доста времена.

Могли бисмо да наведемо још многе доказе о живој природи Земљана. То међутим није потребно јер је већ доказано да они поседују три основна својства живота: метаболизам, покретљивост и способност за самопроизвођење. Никакве сумње нема да су они жива бића. Пошто су метални, они су несумњиво потекли из оне исте првобитне супстанце из које и ми. Ако је тако, онда је њихова еволуција текла много спорије него наша јер су остали на ниском ступњу и нису успели да развију у себи систем записивања сличан магнетном уму Марсоваца. То је за нас утешна чињеница јер они онда никад неће успети да стигну до наше планете. Откриће живота на Земљи не треба да нас обеспокојава. Напротив, оно може само да нас утврди у нашој вери у надмоћност марсовске расе као круне свемирске еволуције.

Посматрајући постепено настајање Земљана из неживих делова, наша експедиција је још једном потврдила сјајан закључак марсовских хемичара да свака жива материја може бити синтетизована из металних отпадака.

ЗАБАВНИКОВА ПРОДАВНИЦА ПЛОЧА

Наш лист ће вам од идућег броја, сваког петка, пружити прилику да набавите грамофонске плоче. Биће заступљена.

ПОП, КЛАСИЧНА, НАРОДНА И ЏЕЗ-МУЗИКА

ЗАБАВНИК ће доносити листе најновијих грамофонских плоча и њихову цену а ви ћете моћи да изаберете и наручите плоче које желите.

Плоче плаћате по уобичајеној продајној цени поштару који вам их донесе а трошкове око поштарине сносимо ми.

ОДГОВОРИ ЗА НАГРАДУ ПАНИКА У СЕЛУ

Једна крава, обично мирна, изненада је побеснела и пројурила кроз село остављајући за собом крш и лом. Али, није само она крива што у овом селу није све у реду. Цртач који је покушао да нам дочара како је село изгледало пошто је крава пројурила кроз њега, начинио је многе грешке. Твој задатак је да откријеш бар осам од тих грешака. На пример: 1. на излогу радње пише??? а у излогу су??? Тако уради и са осталих 7 грешака.

Дописницу с одговорима, налепљеним купоном и својом читко исписаном адресом пошаљи ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ 11001 Београд п. фах 124, до 20. априла ове године.

Међу читаоцима који буду тачно одговорили на сва питања извући ће се добитници награда.

- I НАГРАДА САБРАНА ДЕЛА ОСКАРА ДАВИЧА (20 књига), цена 660 д.
- II НАГРАДА ПЕТ КЊИГА БИБЛИОТЕКЕ „ОМИЉЕНИ РОМАНИ“ (Кронин, Бромфилд, Бронте, Елиот и Рођевичувна)
- III НАГРАДА ДЕСЕТ КЊИГА БАЈКИ ИЗ ЦЕЛОГ СВЕТА БИБЛИОТЕКЕ „БИСЕРИ“

Ја, санипласт, помажем и награђујем!

Кад се деца у игри озледе — ја сам ту!
Кад се одрасли на раду повреде — опет сам ту!

Можете ме квасити јер сам непромочив и брзо употребити јер ме пакују у кесице у количини од 10 комада. Ставите ме на рану и она ће брзо зацелити.

Величине сам 7,5×8 сантиметара. Имам пластифицирану основу и стајем у сваки џеп. Можете ме купити у апотекама и робним кућама широм наше земље.

ПОТРАЖИТЕ МЕ, ПОМОЋИ ЋУ ВАМ!
ПОШАЉИТЕ КУПОН, НАГРАДИЋУ ВАС!

Saniplast

ПИТАЊЕ БРОЈ 1:
КО ПРОИЗВОДИ САНИПЛАСТ?

ОДГОВОР: _____

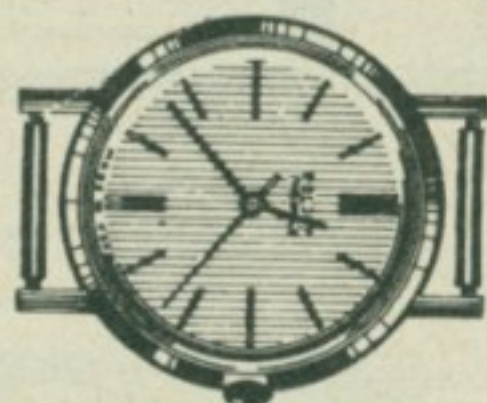
(име и презиме)

(поштански број и место)

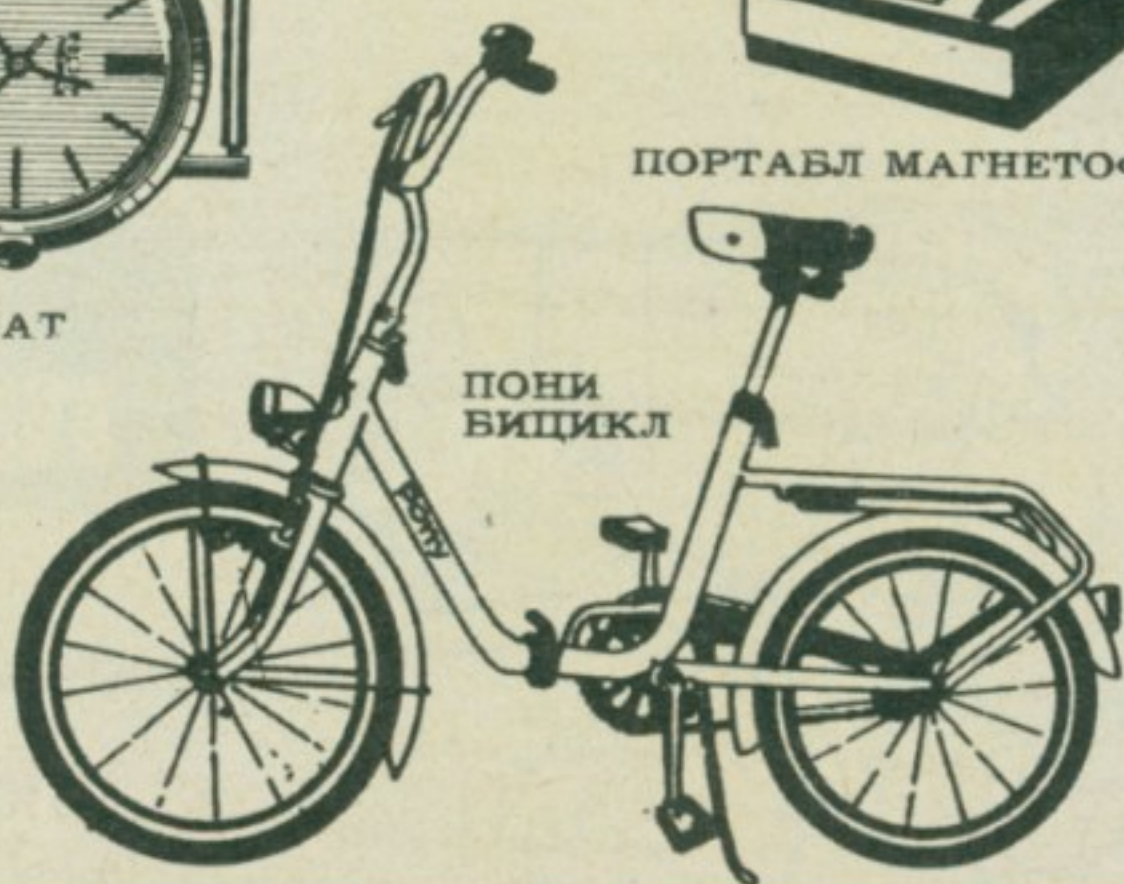
(улица и број)

НАГРАДЕ

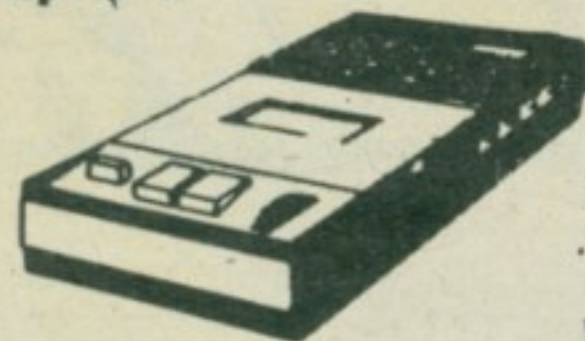
(за одговор на прво и друго питање)

РУЧНИ САТ

ПОНИ БИЦИКЛ

ПОРТАБЛ МАГНЕТОФОН

20 КОМПЛЕТА ПРОИЗВОДА „САНИТЕКСА“

Купон са питањем број 1 и купон са питањем број 2, који ће бити објављен у Политикином забавнику 27. IV, попуни, изрежи и пошаљи на адресу: ТВОРНИЦА САНИТЕТСКОГ МАТЕРИЈАЛА „САНИТЕКС“, 77230 ВЕЛИКА КЛАДУША, са назнаком „ЗА САНИПЛАСТ“, најкасније до 8. маја ове године. Међу читаоцима који буду тачно одговорили на прво и друго питање извући ће се добитници награда.

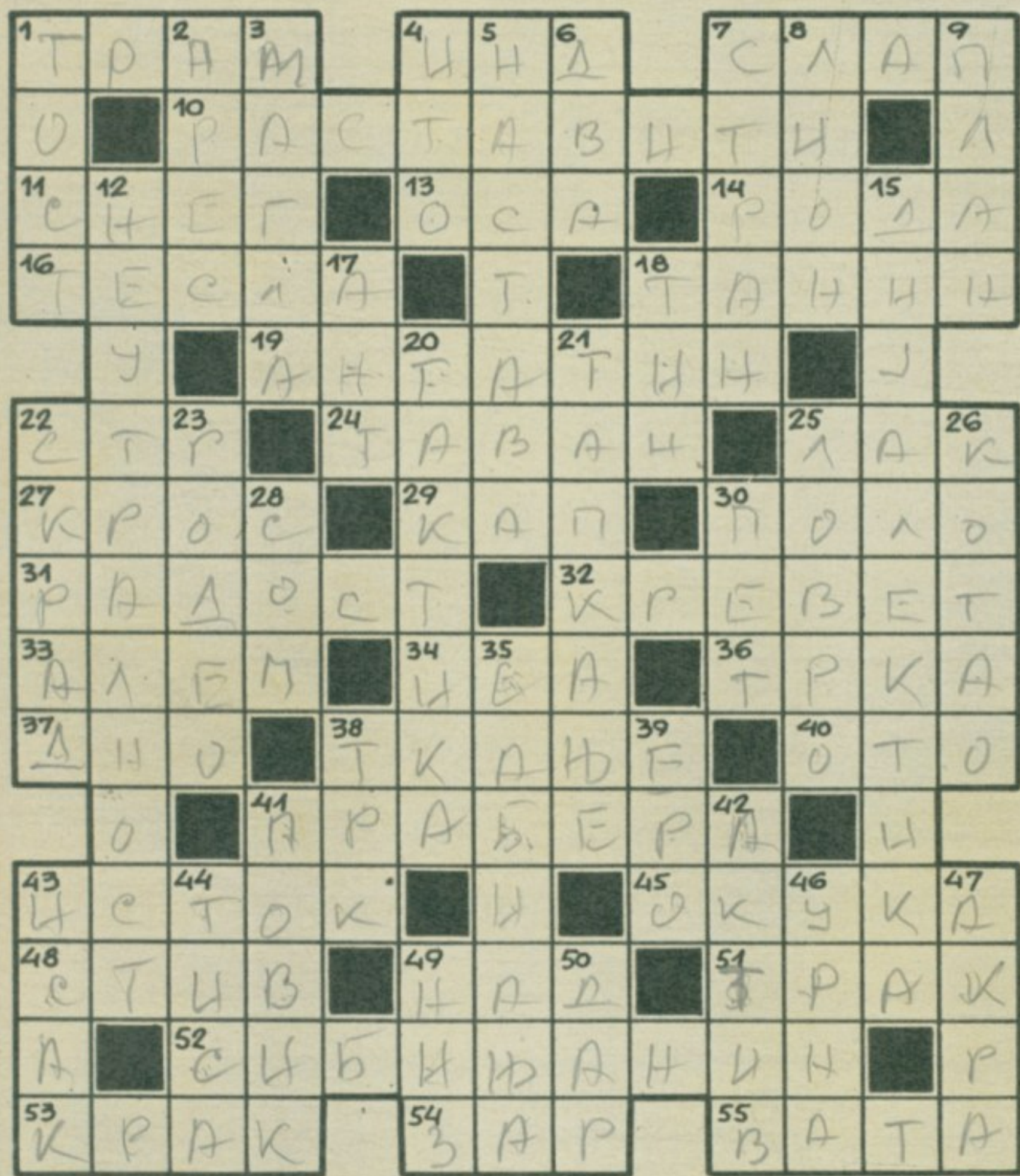
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) мера за тежину, 4) река у Индији, 7) водопад, 10) раздвојити, 11) врста падавине, 13) зоља, 14) птица селица, 16) наш најпознатији физичар (Никола), 18) прах за штавање коже, 19) хемијски елемент, 22) скраћеница за: страница, 24) поткровље, 25) лаган, 27) трчање у природи, 29) делић течности, 30) средњовековни путник и путописац (Марко), 31) весеље, 32) постеља, 33) драги камен, 34) летовалиште на Кварнеру, 36) такмичење у брзини, 37) танце, 38) израда тканине на разбоју, 40) мушко име, 41) еталон, основна мера, 43) страна света, 45) завој, кривина, 48) амерички филмски глумац (Мек Квин), 49) изнад, 51) сунчев зрак, 52) личност из народних песама (Јанко), 53) део шестара, 54) вео, копре-на, 55) врста санитарског материјала.

УСПРАВНО:

1) посетилац, 2) грчки бог рата, 3) при земљи згуснута водена пара, 4) јапански политичар и државник, 5) предавања, 6) прост број, 7) туђ, 8) град у Француској, 9) нацрт, пројект, 12) неутралан став, 15) наука о најопштијим законима кретања и развита природе, друштва и људског мишљења, 17) немачки филозоф (Георг), 18) наш песник (Ујевић), 20) наука о ратовању, 21) лупкање, тапшање, 22) место у Хрватској, 23) каубојско такмичење у јахању, 25) далматинско мушко име, 26) казан, 28) речна риба, 30) прост број, 35) повремена акција, 38) врста коњског хода, 39) Ужичанин, 41) поклук, узвик, 42) радно стање глагола, 43) име научника Њутна, 44) лева притока Дунава, 46) посуда за чување пепела покојника, 47) главни град Гане, 49) ред, 50) поклон.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) истовременост, 12) слаб, 13) оса, 14) трка, 15) Пек, 16) обест, 18) топ, 19) рт, 20) пројект, 22) ке, а, 23) Крит, 24) Раос, т, 26) вапај, о, 29) Чкаља, 31) ан, 32) Ганди, 35) Амур, 36) ДМ, 38) шарка, 40) ос, 41) Краш, 43) десни, 45) КС, 47) аорта, д, 49) Аврам, р, 51) шарм, 53) снег, е, 54) ам, 56) паламар, 58) Ал, 59) вод, 61) мелос, 62) Ото, 63) ариш, 65) Кол, 66) крос, 67) невероватност.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Миролуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 88,00 дин, полугодишња 44,00 дин, тромесечна 22,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 176,00 дин, полугодишња 88,00 дин, тромесечна 44,00 дин. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у страниј валути: DM 36 — \$ 12 — Pf 56 — Sfr 40 — Skr 52. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 608-620-3-32000-10-54. Поштански факс 124. Телефон: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1 тел. 22-711.

На основу мишљења републичког секретаријата за културу СРС број 413-29/73-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

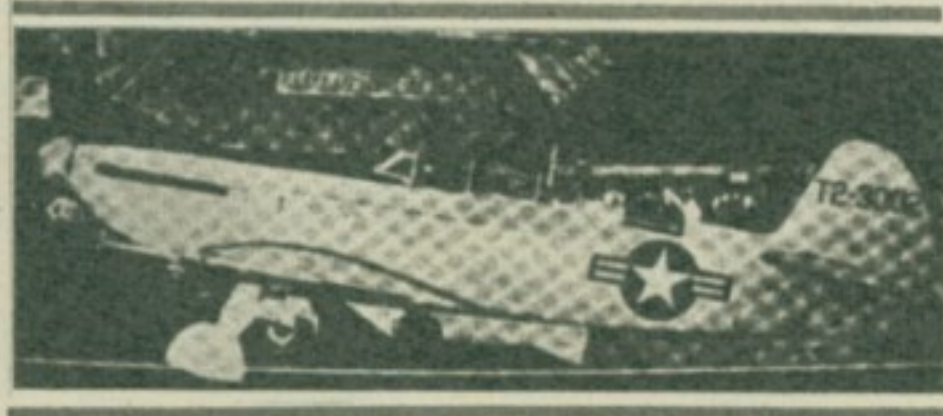
ЈАК ИЛИ НИЈЕ

Поштована редакцијо,

У броју 1103 објавили сте слику совјетског ловца типа ЈАК у рубрици ОДБРАНИО МОСКВУ. Ја мислим да се ради о грешци, односно да авион на слици није совјетски јер носи америчке морнаричке ознаке. Молим да ми што пре одговорите пошто је у питању опклада.

Марко Кирић,
Београд

Авион је ипак совјетски ЈАК-9П, а носи америчке ознаке јер је, поред неких других авиона из II светског рата, учествовао на једној свечаности у САД. То је био знак посебне

пажње овом одличном ловцу. Тим поводом Руси су га поклонили америчкој војсци. Американци, иначе, нису користили овај тип апарата, мада су савезници за време рата давали једни другима авионе у виду зајма. Такви авиони носили су ознаке оне земље којој су уступљени.

Користимо ову прилику да обавестимо читаоце да ће Забавник у наредним бројевима донети у 8 нас тавака велику илустровану историју ратног ваздухопловства у боји (I и II светски рат и савремени ратни апарати).

КАД СУ НАСТАЛИ БЕОГРАД, ЗАГРЕБ И САРАЈЕВО

Драги Забавниче,

ученица сам шестог разреда. Веома волим историју па бих жељела да ми одговорите на три питања. Које године су настрадали градови: Београд, Загреб, Сарајево. О Сарајеву бих жељела да ми напишете мало опширније.

Душица Остојић, Фрање Клуза 3, Рајловац

Подручје данашњег Београда било је насељено још у најдаљој прошлости. Најстарији археолошки налази сведоче да је ту постојало насеље још у старијем каменом добу. У 4. веку пре наше ере Келти су ту подигли тврђаву (Singidunum); у време Римљана била је најважнија стратегијска тачка. Под именом Бјелград први пут се помиње 878. године што сведочи да је већ тада великим делом био насељен Словенима.

Најстарији археолошки налази са подручја данашњег Загреба потичу с краја 8. века. Изгледа да је најстарије средњовековно насеље била Лашка (Влашка), Вес, односно Влашка улица. Првобитно насеље

које је носило име Загреб улази у историју 1094. године када је угарски краљ Ладислав основао у насељу бискупију.

Најстарије познато насеље у сарајевској области је Бутмир из млађег каменог доба. При крају бронзаног доба јављају се илirsка насеља (Дебело Брдо, Златиште, Собунар). Када су Римљани 9. године покорили Илире они подижу на Дебелом Брду утврђење, затим велику циглану и грнчарску радионицу. Седиште римске власти у сарајевском крају било је у данашњој Илици. Од тада па до 1244. о догађајима у тим пределима ништа се поуздано не зна. Тада се та област помиње као део жупе Врхбосна коју су Турци освојили у првој половини 15. века и основали нови град Сарај-оваси (поље око двора) од чега потиче назив Сарајево.

ГДЕ ДА НАБАВИМ КУГЛУ?

Драги Забавниче!

Редован сам твој читалац, па бих жељео да ми одговорим где бих могао наручити куглу за бацање од 5 кг. Молим те да ми јавим и цијену.

Сулејман Ризвић,
Браће Бегташевића 54, Коњиц

Куглу за бацање можеш да набавиш у продавници комбината „Спорт“, Влајковићева 11, 11000 Београд. Како су нас у продавници обавестили, кугла од 5 кг. стаје

између 40 и 50 н. динара. Најбоље би било да се писмом обратиш продавници и распиташ се да ли би ти је могли послати и како да им плаћаш.

ОЧИ ЗА ПУЊЕНЕ ПТИЦЕ

Драга редакцијо,

молим вас да ме у рубрици мала пошта обавијестите где могу купити умјетне очи за птице јер се већ дуже бавим препарирањем. Унапријед хвала.

Предраг Марић,
гимназија, Бањалука

Очи за пуњење птица могу се набавити у продавници „Фазан“, Зелени венац 6, 11000 Београд. Али, можда и у твом граду постоји продавница ловачког прибора у којој се, обично, могу набавити вештачке очи за пуњење животиње. Ако такве продавнице нема, пиши на адресу коју смо ти дали.

